

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392

Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7. — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopis se ne vračajo.

JUTRO

Od vojne na severu do sredozemske vihre

Danes ni nobenega dvoma več, da pomeni nemški nastop na severu začetek nove, bolj razgibane faze v evropski vojni, ki se je začela v septembru lanskega leta. Dvomiti se da le o tem, ali bodo borbe na severu, kamor se je bilo razširilo bojišče, same zase odločilne v razvoju nove vojne ali ne. Ta dvom nam dopuščajo izjave v obeh vojnih taborih. Nemci so gotovo pripovali svojim operacijam na skandinavskem severu velik pomen, vendar ne v znamenju končne odločitve, temveč predvsem v znamenju ene izmed odločilnih faz v razpletu sedanje vojne. Od vsega začetka je bilo težišče nemških načrtov v preskrbi dokaza, da je mogoče zavezniško in še posebej angleško nadmočje na morju streti s skrbno organiziranimi in močnejšimi letalskimi silami. Že prvi komentarji nemških listov so v tej zvezi kazali na podobnost položaja z Nemčijo v Severnem in Italiji v Sredozemskem morju. Odločilnost nemške akcije na severu je bila torej z nemškega vidika predvsem v doprinosu tega važnega vojaškega dokaza, ki bi utegnilo močno vplivati tudi na italijansko odločitev v tej vojni.

Že takoj prve dni po usodni noči med 8. in 9. aprilom, ko so nemške četne sile na danska in norveška tla, je bilo vidno, da ti važni dogodki niso ostali brez vpliva na italijansko politiko. Predvsem so se italijanski listi v skandinavski zadevi takoj postavili na nemško stran kar seveda samo na sebi ne bi moglo nikogar osloniti, saj sta obe državi medsebojno povezani s politično in vojaško pogodbo ter obojako protiverzantsko, kar pomeni tudi protizavezniško vsmerjen. Presenetljivost italijanskega preokreta, ako ga lahko tako imenovati, je bila samo v tem, da se je Italija, ki se je v začetku novega evropskega oboroženega konflikta izrekla za politično »nevojskovanje«, čez noč in prav v zvezi z dogodki na severu začela odklanjati od tega načelnega stališča. Napovedovalo se je možnost njenega bližnjega vstopa v vojno na nemški strani. Vendar možno takoj pripomniti, da preokret ni imel uradnega značaja. Navzlic vsem pričakovanjem nista o tem v zadnjem času spregovorila niti Mussolini niti Ciano, dasi se je obema nudila za to prilika v fašistični zbornici. Gotovo je, da se sprememba v pisanju italijanskega tiska in v govorih nekaterih višjih fašističnih predstavnikov ni izvršila brez vednosti odgovornih krogov.

V pisanju italijanskih listov je bilo opaziti predvsem dva važna poudarka: prvič da Italija ne more trajno ostati izven sedanje konflikta, ker mora uveljaviti svoje znane sredozemske zahteve; drugič pa, da mora razvoj dogodkov na severu zasledovati z največjo pozornostjo, ker utegne biti za nadaljnji potek vojne odločilen. Prav v tem drugem pogledu so se v zvezi z razširjenjem vojne na evropski sever nemška in italijanska pričakovanja združila v eno. Na drugi strani je Italija izkoristila zaplet na severu za ponovno postavitev svojih sredozemskih zahtev, kar ni moglo ostati brez vpliva na zaveznike. Ta povezanost nemške in italijanske akcije tik ob važnem preokretu v razvoju nove vojne je vzbudila ponekod domnevo, da je hotela Italija z najavljenjem svoje akcije nuditi Nemčiji na severu vsa ona politična in diplomatska podpora, ki jo predvideva italijansko-nemška politična in vojaška pogodba z dne 22. maja 1939 in ki naj bi za Nemčijo tudi v vojaškem pogledu vplivala razbremenilno, v kolikor bi vezala zaveznike, da se ne bi odločili za preveliko angažiranje svojih sil samo proti Nemčiji na severu.

Za to domnevo govori gotovo mnogo argumentov. Podpira jo tudi dosežanje zavezniško oklevanje na Norveškem, kjer sta Anglija in Francija v prvi fazi dosegli nekaj pomembnih uspehov, kakor so blokiranje Narvika, glavne izvozne luke za švedsko železo, velike izgube nemškega vojnega brodomarja ter nadzorstvo nad večjim delom norveške in danske trgovinske mornarice. — kjer pa za boje na suhem nista angažirali niti dovolj vojakov niti preveč letal in drugega materiala. Chamberlain je v četrtek v svojem govoru pred spodnjo zbornico sam priznal, da so zavezniki v drugi fazi norveških bojev doživeli neuspehe, posnjeval pa je to s tem, da se niso preveč angažirali in izpostavljali na Norveškem prav zaradi možnosti istočasne zapletitve drugod, s katerimi so že prvega dne operacij na Norveškem očividno računali. Pri tem je Chamberlain opozoril na koncentracijo zavezniških pomorskih sil v vzhodnem Sredozemlju ter poudarjal, da Anglija in Francija ne bosta dopustili, da bi se

Ukrepi v Sredozemlju Prizadevanja Zedinjenih držav, da preprečijo razširjenje vojne na področja Sredozemskega morja

Washington, 3. maja s. (Reuter) Predsednik Roosevelt je izjavil danes na konferenci tiska, da si ameriška vlada kakor vedno, prizadeva, da prepreči razširjenje sedanje evropske vojne. O tem je govoril tudi na svojem večerajšnjem sestanku z italijanskim veleposlanikom knezom Colonom.

Iz te pripombe predsednika Roosevelta sklepajo, da se je njegov večerajšnji razgovor nanašal na možnost razširjenja vojne na Sredozemlje. Zanimivo je tudi, da predsednik Roosevelt ni ponovil zagotovila ameriškega veleposlanika v Rimu Philippa, ki je po svojem razgovoru z ministrskim predstojnikom Mussolinijem predvečerajšnjim izjavil, da ni pričakovati nenadne spremembe v italijanskem stališču glede udeležbe v vojni.

Rim, 3. maja. z. V središču pozornosti rimskih diplomatskih in političnih krogov je obisk ameriškega veleposlanika Philippa pri Mussoliniju. Ceravno italijanski listi o tem sestanku ne poročajo niti besedice, se doznavajo iz ameriških krogov, da je dal Mussolini ameriškemu veleposlaniku zagotovilo, da Italija ne bo spreminila svojega stališča in da bo še nadalje ostala izven vojne. Z angleške strani nasprotno zatrjujejo, da Mussolini ni dal nikakoli pomirljivih izjav, marveč je baše same navedel približni rok, do katerega namerava Italija ostati izven vojne. Obe verziji pa so soglašata s tem, da predstavlja obisk ameriškega veleposlanika pri Mussoliniju začetek pozajani med Rimom in Washingtonom, ki bodo imela po sodbi rimskih diplomatskih krogov zelo dalekosežen pomen. Zaradi tega naglašajo, da bi bilo spriču delikatnosti teh pogajanj samo želeli, da bi se s pretiranimi vestmi ne onemogočila.

Zbiranje italijanskih čet na Dodekanezu

Atene, 3. maja s. (Reuter) Po tukajšnjih informacijah so Italijani koncentrirali na Dodekanezu veliko število svojega vojaštva, vojnih ladij in letal. V atenskih diplomatskih krogih zatrjujejo, da je dospelo na Dodekanez 50.000 italijanskih vojakov in med drugim 15 podmornic.

Atene, 3. maja s. (Ass. Press.) Koncentracijo italijanskih čet in vojne mornarice je opaziti predvsem na otoku Rodu. V bližini Aleksandrije se nahaja 16 italijanskih vojnih ladij.

Zavezniško brodomarje pred Aleksandrijo

Kairo, 3. maja s. (Reuter) Danes popoldne je dospelo pred Aleksandrijo angleško-francosko vojno brodomarje, sestoeče iz križark in pomožnih vojnih ladij. Verjetno je to brodomarje, o katerem je v svojem večerajšnjem govoru ministrski predsednik Chamberlain izjavil, da je že v vzhodnem delu Sredozemskega morja in na poti v Aleksandrijo.

Vzroki italijanskih poslaniških sprememb

Pariz, 3. maja. b. V tukajšnjih političnih in diplomatskih krogih z največjim zanimanjem zasledujejo komentarje italijanskih, nemških in drugih listov k poslednjim spremembam v zasedbi italijanskega poslaništva v Berlinu ter onega pri Vatikanu. Kakor je znano, je bil v Berlinu imenovan za novega italijanskega veleposlanika bivši minister Dino Alfieri, ki velja za odkritega zagovornika čim tesnejšega italijansko-nemškega sodelovanja. Medtem ko je njegov prednik v Berlinu Medico prevzel italijansko poslaništvo pri Vatikanu, še bolj kakor prvemu pripisujejo tu pomen drugemu imenovanju. V

norveško bojišče spremenilo v glavno bojišče v tej vojni. Iz tega bi se dalo sklepati, da tudi zavezniki, prav tako kakor Nemci ne pripisujejo operacijam na skandinavskem severu značaja odločilnih borb v tej vojni, temveč jih smatrajo samo za eno izmed važnih faz v njenem razpletu. Ako pa je tako, potem je razumljiva njihova pozornost glede razvoja v Sredozemlju, ki je bil spriču spremenjene italijanske taktike postavljen v ospredje.

Sredozemska vihra, ki se je dvignila v neposredni zvezi z razvojem na severu, potem takem ni ostala brez vpliva na zavezniško odločitev. Verjetno je tudi, da je Italija dala Angliji in Franciji jasno razumeti, da morajo biti vse njene zahteve na sredozemskem področju uresničene v neposredni zvezi s sedanjo vojno. Da bi te zahteve kolikor mogoče konkretno podprla, je zagrozila s spremembo svojega zelo

poučenih krogih sodijo namreč, da je Attolico, ki je živel dobrih pet let v nemški prestolnici, najbolj primerna osebnost za posredovanje med Vatikanom in Berlinom. Odkar je nemški zunanji minister v začetku marca letošnjega leta napravil s svojim nepričakovanim obiskom pri papežu prvi korak na tej poti, se zde nadaljnji poskusi v tej smeri ne le možni, temveč tudi polni izgledov. Attolico bi bil za takšno funkcijo kot nalašč. Njegova mislija pa ne bi bila omejena samo na zblizanje med Vatikanom in Berlinom temveč med Vatikanom in osjo Rim-Berlin sploh, saj je znano, da se vatikansko stališče v sedanji vojni precej razlikuje ne le od nemškega, temveč tudi od italijanskega. V tem smislu tolmači Attolicoovo mislijo v Vatikanu tudi dobro informirani »Tempsove« rimske poročevalce Paul Gentizon, ki navadno črna svoje informacije na najbolj zanesljivih in poučenih mestih.

Pozornost v Turčiji

Ankara, 3. maja. j. (Havas). Javno mnenje v Turčiji kaže čedalje večje zanimanje za stališče, ki ga bo na čedalje bolj naraščajoči pritisk obeh vojskujočih se taborov zavzela Italija. Turčijo zanima bodoče italijansko stališče še prav v posebni meri zaradi Rodosa. Današnji turški listi v prvi vrsti podčrtavajo tiste odstavke iz večerajšnjega govora predsednika angleške vlade, v katerih je Chamberlain omenil razdelitev zavezniške vojne mornarice po sektorjih Sredozemskega morja. Veliko pozornost posvečajo današnji listi tudi raz-

Angleški umik iz srednje Norveške Zavezniške čete izpraznile vse ozemlje, ki so ga zasedle pri Andalsnesu in Namsosu in se drže samo še pri Narviku

Berlin, 3. maja. br. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo davi naslednje vojno poročilo:

Angleške čete so se umaknile iz področja okrog Andalsnesa. Tudi mesto Andalsnes je v nemških rokah. Pomirjenje je deželi sedaj naglo napreduje. Nadaljuje se demobilizacija norveških čet v zapadni Norveški. Nemskim četam se le še na nekaterih točkah upirajo razbiti norveški oddelki, ki še niso poučeni o splošnem položaju. Severno od Trondhjemu sovražnik miruje.

Na področju severno in jugozapadno od Narvika se sovražne čete polagoma približujejo nemškim postojankam. Dosedanje napade so nemške čete odbile.

Nemške pomorske vojne sile so uspešno nadaljevale z zasledovanjem sovražnih podmornic in so v Skageraku uničile zopet dve sovražni podmornici.

Kakor je bilo objavljeno že v posebnem poročilu, je nemško letalskim vojnim silam l. maja uspelo razgnati sovražno letalstvo. Pri tem so bombe srednjega kalibra po zanesljivih ugotovitvah zalede neko angleško matično ladjo za letala ter neki angleški rušilec, verjetno pa še drugo matično ladjo za letala. Sestreljeni sta bili dve sovražni lovski letali. Včeraj so letalske vojne sile znova napadle sovražne pomorske vojne sile. Dve bombi sta udarili v sprednji del neke križarke in jo težko poškodovale. Na drugi križarki učinkov bomb zaradi megle ni bilo mogoče natančno dognati. Z bombami srednjega kalibra je bila zadeta in potopljena neka večja transportna ladja. Angleži so z zman bombardirali nekaj letališč na Norveškem in Danskem.

Tudi Namsos izpraznjen

London, 3. maja. s. (Reuter) Vojno ministrstvo je izdalo nocoj naslednji komunikacije:

V skladu s splošnim načrtom za umik iz neposredne bližine Trondhjemu so se zavezniške čete znolič zopet vkrcale v Namsosu. Evakuacija in zopetno vkrcanje sta se izvršila s polnim uspehom in brez vsake izgube.

Pri Narviku so sovražne čete izvedle včeraj in v sredo protinapade na naše po-

strožnega »nevojskovanja«, ki se je doslej v glavnem premikalo nekako v sredi med nevtralnostjo in pravim vojskovanjem, vendar bliže nevtralnosti, v pravo vojskovanje na nemški strani. To pa je sredozemsko vihro, ki je nastala v zvezi s ponovno postavitvijo italijanskih zahtev in grožnjo z vstopom v vojno, približalo kritični točki. Razgovori med Londonom in Rimom na eni strani, zlasti pa ameriško posredovanje v Rimu in sprejem italijanskega veleposlanika v Washingtonu pri predsedniku Rooseveltu na drugi strani so vihro nekoliko ublažili in vsaj za nekaj časa pregnali grozeče oblake, ki so se začeli zbirati nad sredozemskim bazenom. Pričakovati je, da bo to zahtije trajalo dalje časa, saj so razlogi, ki govore zanj, na obeh straneh zelo močni. Jasno je, da se tega zatija veseli tudi Balkan, ki je na razvoju v Sredozemlju močno interesiran.

govorom, ki jih je imel v Rimu poslanik Zedinjenih držav Philipps z Mussolinijem in zunanji ministrom Ciano. Listi vidijo v teh razgovorih izraz italijanske volje, da kolikor mogoče zavleče čas, ko bo treba zavzeti v preceh političnih problemih dokončno stališče.

Carigrad, 3. maja. o. V Turčiji vlada popoln mir. Javnost spriču poslednjih dogodkov nikakor ni razburjena, vendar pa je turška vlada ne glede na vse odločne izjave službenih krogov izdala tudi že vrsto vojaških ukrepov. Turške čete se pomikajo na zapadno turško obalo nasproti Dodekaneskim otokom. Istočasno je turško vrhovno poveljstvo nenehoma v stiku s poveljstvom zavezniške vojske na Bližnjem vzhodu.

Zatemnitev na Malti

London, 3. maja. s. (Reuter.) Angleške oblasti so odredile na Malti zatemnitev, ki ostane v veljavi do preklica. Ves otok mora biti zatemnjen vsako noč od večera do jutra.

Genova, 3. maja. br. (Havas) Vse angleške in francoske ladje v genovski luki so dobile danes nalogo, naj se takoj vrnejo v svoja domovinska pristanišča.

Nemški glasovi o angleških ukrepih

Berlin, 3. maja. br. (DNB) Ves nemški tisk se bavi z vestmi v zvezi s položajem na Sredozemskem morju in na Bližnjem

stojanke, ki so bili odbiti. Sovražnik je puštil pred našimi postojankami mnogo mrtvih. Zajeli smo nekaj ujetnikov.

Stockholm, 3. maja. z. Dopolniti agencije United Press doznavajo iz diplomatskih krogov, da so angleške in francoske čete tudi področje Namsosa že popolnoma izpraznile. Francoske čete so odšle že v sredo, angleške pa v pretekli noči. Nemške patrole sedaj brez odpora prodirajo v to po zavezniških četah izpraznjeno ozem-

Vtis v londonskem tisku

Listi priznavajo lokalni neuspeh angleške vojske

London, 3. aprila s. (Reuter) Tako v časopisju in v javnosti in med vojaškimi strokovnjaki je izzvala vest o umiku angleške vojske južno od Trondhjemu mnogo kometarjev in diskusij. Vojaški strokovnjaki presoajo položaj trezno in naglašajo, da bi bila Angležem na Norveškem samo z izredno srečo lahko uspela hitra zmaga. Mnogi so sploh svarili pred ekspedicijo na Norveško. Tako je treba poudariti, da je angleška ekspedicijska vojska kljub izrednim težavam, s katerimi se je borila, v kratkem času razmeroma mnogo dosegla. Posebno naglašajo v strokovnih krogih naslednje:

1. Primeroma lahko oborožene angleške jedinice so se borile južno od Trondhjemu mnogo bolje, nezo je bilo pričakovati. Preprečile so, da bi se bil norveški odpor takoj zrušil.

2. Nemci so izgubili v norveški kampanji tretjino svojega vojnega brodomarja.

3. Severna Skandinavija je še vedno v zavezniških rokah. Nemci so še zelo daleč od tega, da bi si zasotavili reden dovoz železne rude iz Narvika. Poleg tega morajo stalno držati v južni Norveški močne vojaške sile, ki so izpostavljene veliki nevarnosti zavezniških napadov.

4. Nemška vojska je imela tako pri prevozu kakor tudi na Norveškem velike izgube.

5. Angleški umik iz Andalsnesa je bil izveden tako spretno in s tako tajnostjo, da je bil v glavnem že dovršen, ko so poročila še javljala, da so borbe na južnem Norveškem še v teku.

»Times« pravi, da je bilo pošiljanje hitre pomoči Norveški zelo drzno podjetje angleške vojske. Taktična napaka, ki je bila pri tem zagrešena, pa ne pomeni, da bi poskus operacij južno od Trondhjemu ni bil upravičen. Sovražnik je dobival na Norveško hitreje ojačena nezno Anglež, toda za ceno velikih človeških žrtev, ki se jih ni plašil. List opozarja, da je treba vojaško kampanjo na Norveškem nadaljevati, da pa pri tem Anglež ne smejo oslabilosti svojih sil na centralnih bojiščih, ki so bistvene važnosti.

»Daily Telegraph« pravi, da je Anglija danes v križarski vojni proti Nemčiji in da ni mogla odkloniti pomoči Norveški. Nemci so računali na hiter zaključek bojev na Norveškem, sedaj pa trajajo boji že več tednov in prevoz nemških čet po morju je zahteval že več tisoč človeških žrtev. Kar pa je še važneje, je velika izguba nemških letal ter tudi bencina. K temu pride še velika oslabilitev nemškega vojnega brodomarja. Zdrava strategija, pravi dalje list, ne prepoveduje riskantnih ali hazardnih operacij. Kadar postanejo take operacije prenevarne, pa je treba načrte spreminiti. List izraža priznanje spretnosti, s

vzhodu ter naglašja, da gre za nov angleško-francoski manevar, da bi se razširila vojna na novo področje ter da bi se s te strani zadal Nemčiji udarec, ker se je manevar na severu ponesrečil. Ob enem sodijo v berlinskih krogih, da hočeta Anglija in Francija odvrniti pozornost javnosti na Norveškem. V tem smislu tolmačijo tudi večerajšnji Chamberlainov govor. V ostalem izjavljajo v merodajnih berlinskih krogih, da Nemčija budno zasleduje početje zaveznikov ter bo znala enako, kakor na Norveškem, pravočasno preprečiti njihove nakane.

Bern, 3. maja. j. (Havas) Po vesteh dopisnikov švicarskih listov so merodajni politični krogi v Berlinu skrajno rezervirani v pojasnilih glede angleških pomorskih ukrepov v Sredozemskem morju. Krogi, ki so blizu nemškemu zunanemu ministrstvu, se omejujejo zgolj na to, da tolmačijo te angleške ukrepe kot angleške početne manevre, ki naj izvajajo pritisk na Italijo, oziroma, katerih namen je dognati, kako bo Italija dejansko reagirala na britanske pomorske ukrepe, ako bi bili resni. Kakor poroča dopisnik lista »National-Zeitung«, tolmačijo v nekaterih nemških krogih nove angleške ukrepe kot izraz volje Velike Britanije, da prizorišče vojne sedaj resnično razširi tudi na jugovzhod Evrope. Berlinski službeni krogi kot nekaj protitež angleški akciji v podvojni meri podčrtavajo trdnost osi Rim - Berlin ter navajajo kot dokaz tozadevnopisanje italijanskega časopisa ter izjave raznih vodilnih fašističnih osebnosti, ki se trenutno muče v Nemčiji.

Ije. V švedskih diplomatskih krogih opozarjajo v zvezi s tem, da je sedaj vsa južna in srednja Norveška prepuščena Nemcem. Maloštevilne norveške čete se ne bodo mogle več boriti proti nadmočnemu nasprotniku in se bodo morale ali umakniti, ali pa se predati. To utegne postati usodno zlasti za šesto norveško divizijo, ki je edina v celoti mobilizirana. Norveška ima vsega pod orožjem samo 30.000 mož, ki pa niti niso dovolj oboroženi.

katero je bil izveden umik angleške vojske.

»Yorkshire Post« poudarja, da sedaj ni čas za obsojanje, preden ni ves položaj temeljito proučen. Anglija se je odločila za ekspedicijo na Norveško ne iz vojaških, temveč iz moralnih ozirov. Treba je bilo tudi pomoč Norveški v njenem odmoru, ker bi imele male države sicer pred seboj še en primer slabosti zaveznikov proti nemškemu napadom. Angleška ekspedicijska vojska je pod danimi pogoji oravnala prave čudeže na Norveškem. Boriti se je morala na tujih tleh v zasneženih pokrajinah, izpostavljena stalnim letalskim napadom. Angleški vojaki so storili več nego bi bilo od smrtnih pričakovati.

Odmev v Ameriki

New York, 3. maja. j. (United Press). »New York Times«, ki se danes obširno bavi z večerajšnjim Chamberlainovim ekspozicijem o položaju na Norveškem, pravi med drugim, da dokazuje položaj tudi v tej obliki, kakor jo je prikazal Chamberlain, da angleška vlada v sedanji sestavi ni bila povsem dolga svojemu nasprotniku na Norveškem in da bo moral Chamberlain, čeprav še nadalje ostane predsednik vlade, vendarle izpopolniti sestavo svoje vlade z novimi silami, ki bodo v stanju pospešiti potrebne akcije zaveznikov na Norveškem. List nadalje pripominja, da je neuspeh zaveznikov na Norveškem pokazal, da se silne akcije, kakor jo je Anglija začela na Norveškem nikakor ne dajo uspešno izvesti samo z močnejšo mornarico, zlasti še ne v primeru, ako razpolaga nasprotnik z močnim letalstvom.

»New York Herald Tribune« pravi med drugim: Anglež so nam predčili prizpo napake, ki so jo v svetovni vojni zagrešili s pohodom na Dardanele. Prišli so prepozno in v premajhnem številu. Kaj je rezultat vsega tega? Utegnili bi kdo reči, da je ta neuspeh uničil vse druge rezultate. Toda zavediti se moramo, da so samo po zaslugi zavezniške intervencije Nemci dosegli na Norveškem samo delno zmago. Blokiranje Nemcev v Narviku, tej strateško izredno važni točki, je že samo po sebi zelo važen uspeh. Razen tega so se zavezniki obdržali v svoji luki Namsosu, odkoder bodo mogli pripravljati druge važne operacije.

Kralj Haakon ni zapustil Norveške

Stockholm, 3. maja. s. (Reuter.) Tukajšnje norveško poslaništvo odločno demantira vesti, da bi se kralj Haakon in kra-

Nadaljevanje na 2. strani

Ijevska rodbina mudila na švedskem. Poslanstvo ugotavlja, da se tako kralj Haakon, kakor tudi njegova rodbina in vsa norveška vlada nahajajo slej ko prej na Norveškem in da nimajo namena države zapustiti.

Za napad na nemško letalsko industrijo

London, 3. maja. (Havas) Vodilna angleška aeronavtična revija »The Aeroplane« se v svoji zadnji številki bavi z možnostjo, da bi angleško letalstvo organiziralo značne napade na središča nemške letalske industrije, tako da bi nemški zračni sili pri korenini zadejalo uničujoč udarec. Revija smatra ta načrt za izredno drzen, ne zanika pa možnosti njegove izvedbe. »The Aeroplane« je mnenja, da bi bila angleška letalska akcija podobne vrste v

trenutnem položaju zelo potrebna. Danes je bolj kakor kdajkoli doslej potrebno, da se prizorišče vojnega dogajanja zanese v Nemčijo. Angleško letalstvo bi moralo bombardirati velike nemške letalske tovarne v Dessau, Bremeu, Rostocku in Oranienburgu, kjer so centri nemške letalske proizvodnje, iz katerih prihaja vsak teden na tucate novih letal vseh vrst, ki so nato uvrščena v nemške vojaške akcije na Norveškem. Revija opozarja ob zaključku na to, da Nemčija že pripravlja javno mnenje na nevarnost, ki grozi nemškemu mestom, da bi bila bombardirana od zavezniškega letalstva. Kakorkoli naj se že delovanje nemške propagande tolmači, nedvomno je, da bi v danem primeru utegnili služiti Nemčiji tudi za pretvezo, pod katero bi sama organizirala letalske napade na industrijska središča Velike Britanije.

Simon o vojnem razvoju

Angleški finančni minister izjavlja, da so se za umik na Norveškem sporazumno odločili vsi člani vojnega kabineta

London, 3. maja, s. (Reuter.) Na zborovanju nacionalno-liberalne stranke v Londonu je govoril danes finančni minister Simon. Baval se je obširno z vprašanji norveške kampanje. Poudaril je predvsem, da je včerajšnje poročilo ministrskega predsednika Chamberlaina samo začasno in da premikanja vojaštva na Norveškem še niso zaključena. Splošno priznanje za služi, da ni Chamberlain dal v svojem govoru podatkov, ki bi lahko koristili sovražniku. Simon je dalje poudaril, da ima kompletne podatke o ozadju odločitve za umik angleških čet na razpolago samo vojni kabinet. Zato je treba čakati na polno poročilo z vsem zaupanjem. Polno odgovornost za odločitev vlade nosi ves vojni kabinet. Če bi kdorkoli hotel kritizirati kakoga posameznega člana vojnega kabineta, bo zelo razočaran, ko se bo moral prepričati, da sloni odgovornost za odločitev o umiku na sporazumu vseh članov vojnega kabineta.

Simon se je dalje bavil s pregledom splošnega poteka vojne v prvih 8 mescih. Poudarjal je predvsem, da razpolaga Nemčija z ogromno vojaško silo, ki jo je zgradila in izpopolnila v zadnjih letih. Nemčija je pokazala tudi veliko spretnost v nadvladovanju svojih sosedov in razširjanju svojega ozemlja. Toda doslej se nemška vojska še ni srečala z enakopravnimi silami in nemška mornarica je bila med tem resno oslabiljena. Prvi zaključek, ki ga je mogoče napraviti iz dosedanjega poteka vojne, je: imamo pred seboj mogočnega sovražnika, ki je v največji meri pripravljen za borbo. Drugi najvažnejši moment v dosedanjem poteku vojne pa je velikanska enodušnost in odločnost angleškega naroda in vsega angleškega imperija. Ta enodušnost ni ustvarjena na umeten način s tajno policijo, temveč je spontani odziv demokracije, ki cení svobodo višje nego karkoli drugega. Trajalo bo nekaj časa, preden se bo angleški narod zavedel vse nevarnosti, ki mu preti v sedanji vojni. Anglija ima na svoji strani vse dominione v borbi, v kateri en sam človek stremi za nadvlado nad celim svetom. Kot tretji važni moment v vojni je omenil Simon, da se bo še sedaj za svobodo človeških pravic in za zakonitost vsi, ki vidijo, da je človeška svoboda ogrožena. Strokovne zveze morajo spoznati, da bi bilo z zmago Nemčije

konec pravic delavstva, prav tako pa konec svobode govora, svobodnega glasovanja itd. Kar se je doslej primerilo drugim, bi se v primeru nemške zmage zgodilo tu-

dl z Anglijo. Treba bo največje odločnosti, da se to prepreči. Nobena žrtev ne bo za to da se vrho prevleka in Anglija se bo borila, dokler ne bo zmaga.

s politiko vlade, je imelo včeraj zaupen sestanek, na katerem so razpravljali o položaju. Na sestanku so prišli do prepričanja, da bi bilo najbolje, če bi Chamberlain podal ostavko. Po njihovem mnenju morajo priti na vodilna mesta v vladi mlajši, energičnejši ljudje. Kar se tiče položaja na Norveškem, so se sestanku ugotovili, da je bil umik angleških čet odrejen izključno iz stratežinskih razlogov in da ni bil izsiljen od sovražnika.

Vodje opozicije pri Chamberlainu

London, 3. maja. (Reuter.) Ministrski predsednik Chamberlain je danes sprejel v polurni avdienci vodje opozicije Attleea in Grenwooda.

Pogajanja v Moskvi

London, 3. maja. o. »Evening Standard« pravi v svojem poročilu iz Moskve, da so jugoslovensko-ruska trgovinska pogajanja že tako daleč napredovala, da se je bržkone že v prihodnjem tednu nadejati podpisa trgovinskega sporazuma med obema državama. Najvažnejše vprašanje, ki se je doslej v okviru teh pogajanj obravnavalo, Hso bile dobave ruskega petroleja Jugoslaviji. To vprašanje se je po informacijah angleškega lista za Jugoslavijo ugodno uredilo.

Položaj na Balkanu

London, 3. maja, s. (Reuter.) Današnji »Times« ugotavlja v svojem poročilu o položaju na Balkanu, da se položaj ni dalje zaostрил. V Londonu poudarjajo slej ko prej željo angleške vlade za ožje sodelovanje med državami južnovzhodne Evrope. Istotako pripominjajo, da bi vsak napad na katero izmed balkanskih držav povzročil razširjenje splošne vojne z nedoglednimi posledicami za ona, ki bi tak napad pričel. Izgledi za ločeno vojno, ki ne bi imela zveze s sedanjo vojno med vesilami, so zelo majhni.

Washington, 3. maja, z. Jugoslovanski poslanik je bil sprejet v Beli hiši, kjer so mu sporočili vsebino razgovora ameriškega veleposlanika v Rimu z Mussolinijem. Po teh informacijah Italija zaenkrat ne misli podvzeti nobene akcije, ki bi imela za cilj spremembo statusa quo na Sredozemskem morju.

Bukarešta, 3. maja, br. (DNB.) Uradno demantirajo v inozemstvu razširjene vesti, da se je mudil v Rumuniji maršal Göring in da bi bil imel pri tej priliki sestanek s kraljem Karolom.

Bukarešta, 3. maja, s. (Ass. Press.) Ob priliki velike racije je odkrila policija tajno radijsko oddajno postajo. Mnogo tujih državljanov je bilo aretiranih in bodo izgnani.

Papen odpotoval v Berlin

Ankara, 3. maja, s. (Reuter.) Nemški poslanik v. Papen je odpotoval danes v Berlin.

Plovba po Dunavu zopet otežkočena

Bukarešta, 3. maja, j. (Havas.) Plovba na Dunavu, ki je bila letos zaradi izredno ostre zime prekinjena dolge mesece, ter se je šele pred kratkim v polnem obsegu obnovila, je ponovno zelo ovirana zaradi deževja, ki je začne čase zlasti v Rumuniji zaradi svoje izdatnosti in dolgotrajnosti povzročilo, da je Dunav zlasti v spodnjem teku silno narastel. Plovba je sedaj posebno nevarna v najskrajnejšem obmorskem delu Dunava posebno ob Braili pa do izliva v Črno morje. Pristanišče Sulna je že skoraj do polovice pod vodo, prekop Sulne, ki predstavlja edino možno zvezo med rečnim koritom ter Črnim morjem, pa je na več mestih zožen zaradi velikih množin naplavljenega peska in prsti. Večje ladje komaj še pasirajo Sulniški kanal in če se položaj v kratkem ne izboljša, bodo mogle v kratkem le še manjše ladje in vlečice pluti iz Črnega morja v Dunav odnosno obratno. Tudi v luki Braili je plovba že zelo otežkočena ter je bilo treba znatno omejiti transporte rumunskih poljskih pridelkov po Dunavu navzgor.

Mir na zapadu

Pariz, 3. maja, br. Vrhovno poveljstvo francoske vojske je objavilo davi naslednje 285. vojno poročilo: Nekaj topniškega streljanja v prvih urah pretekle noči. Berlin, 3. maja, br. V svojem današnjem vojnem poročilu pravi vrhovno poveljstvo nemške vojske o položaju na zapadni fronti: Na zapadu ni bilo nikakih posebnih dogodkov.

Nemška letala nad severno Francijo

Pariz, 3. maja, br. V pretekli noči so se nad severno Francijo pojavila nemška letala. Vsa večja mesta so bila takoj alarmirana in je alarm trajal dobre pol ure. Protiletalsko topništvo je na raznih krajih obstreljevalo nemška letala, ki pa niso odvrгла nobene bombe.

Novi vpoklici v Švici

Bern, 3. maja, j. (Havas.) Švicarska zvezna vlada je na predlog šefa narodne obrambe generala Guisana odredila, da se na 14. odnosno na 18. t. m. vpokličejo novi letniki rezervistov, pripadajoči topniškim formacijam ter odredom domobranstva in črne vojske. Švicarski generalni štab utemeljuje te vpoklice čes, da bodo istočasno številčno znižane nekatere druge formacije švicarske vojske.

Bolgarski tobak za Francijo

Sofija, 3. maja, AA. Včeraj je bil sklenjen sporazum med Bolgarijo in Francijo o nakupu tobaka v vrednosti 100 milijonov frankov. S tem se začne nova doba v razvoju gospodarskih odnosov med Francijo in Bolgarijo.

INSERIRAJTE V „JUTRO“!

Nemci o vojni bilanci

Berlinski listi poudarjajo, da so bile že sedaj dosežene važne odločitve

Berlin, 3. maja, br. (DNB.) Ob začetku devetega mesca vojne objavljajo nemški listi nekako bilanco dosedanjega poteka vojne in prihajajo do zaključka, da so bile že dosežene važne odločitve. Po sedmih mescih vojne so zavezniki prišli do spoznanja, da Nemčije niti vojaško, niti gospodarsko ne morejo premagati. V osmem mescu so zaradi tega poskusili razširiti vojno na Norveško, toda rezultat je bil popoln preokret v stratežinskem položaju na korist Nemčije. V Londonu in Parizu bi danes najbrže dali vse mogoče, če bi bilo drugače. Bliskoviti udar Nemčije je pretvoril od Angležev na Norveškem provocirano vojno v silno nevarnost za Anglijo samo. Anglija bo morala Norveško končnoevljavno prepustiti Nemčiji ali pa se bo morala odločiti, da kljub že dokazani nadmoči nemškega letalstva žrtvuje svojo vojno mornarico.

Enako važen je tudi poraz zaveznikov na gospodarskem področju. Anglija je danes odrezana od slehernega uvoza iz Skandinavije in baltičkih držav. Nemški listi tudi naglašajo, da je Hitler po končani voj-

ni na Poljskem ponovno ponudil mir, toda Anglija in Francija sta njegovo ponudbo odklonili in zahtevali borbo. Sedaj sta jo dobili. V Nemčiji, pišejo listi, so ob začetku devetega mesca vojne še bolj ko prej prepričani, da se bo ta vojna končala, kakor je Hitler napovedal, z najslabše zmago v nemški zgodovini.

Berlin, 3. maja, br. (DNB.) »12-Uhr-Blatt« objavlja statistiko zavezniških izgub na morju v borbi za Norveško, po kateri so zavezniki dosedaj izgubili skupno 136 raznih edinic svojega vojnega brodogradila, ki so bile ali uničene ali pa onesposobljene za nadaljnjo borbo. Skupno se zavezniki, predvsem Angleži, izgubili 6 križark, 8 rušilcev, 20 podmornic, 17 transportnih parnikov, in 5 trgovskih parnikov, močno poškodovanih in za nadaljnjo borbo onesposobljenih pa je bilo 7 bojnih ladij, 3 maticne ladje za letala, 17 križark, 8 rušilcev, 33 transportnih ladij, 1 minonosec in 6 trgovskih ladij. Poleg tega so zavezniki v prvih 3 tednih vojne na Norveškem izgubili tudi 77 letal.

Bolgarija in Rusija

Zanimiv govor poslanca Janeva v sobranju o bolgarsko-sovjetskih odnosih

Sofija, 3. maja, o. Sobranje je danes soglasno odobrilo bolgarsko-sovjetski-trgovinski sporazum. V debati je kot glavni govornik nastopil poslanec Janev, ki je v svojem govoru podal naravnost senzacionalno izjavo.

Obširno je govoril o bolgarsko-sovjetskih odnosih vse od leta 1934, ko so se obnovili najprej na diplomatskem in takoj nato še na gospodarskem področju. Takrat bi bila Bolgarija malone postala žrtev sumničen najtežjega značaja. Toda Sovjetska Rusija vseh šest let niti enkrat ni poskusila, vmešavati se v bolgarske notranje zadeve. S tem je bil podan pogoj za sedanje tesno prijateljstvo med obema državama. Najnovejši razvoj mednarodnega političnega položaja pa je še mnogo pripeval k temu, da se je prijateljstvo med Sovjetsko Rusijo in Bolgarijo v zadnjem času tako zelo poglobilo. Obe državi imata mnogo skupnih interesov.

Zatem je Janev ugotovil: Naša politika je v vsakem pogledu utemeljena spričo dejstva, da Bolgarija in Sovjetska Rusija kot nevtralni državi gojita najtesnejše odnose med seboj, kar se je ravno v zadnjem času izkazalo za zelo dragocen prispevek k ohranitvi običnega miru na Balkanu. Toda nevtralnost je postala v zadnjem času povsod le fiktivna. Dosedanji potek vojne nas je o tem temeljito poučil. Zato moramo vsak čas računati s tem, da nas kdorkoli lah' napade. Zato tudi izrazim prepričanje, da nam bo v primeru, ako bi kdo ogrozil našo nevtralnost ali nas poskušal napasti, Sovjetska Rusija pomagala ne le politično, nego tudi vojaško. Spričo tega se lahko zanašamo, da bo naša neodvisnost ohranjena.

Sobranje je sprejelo poslednje besede vladnega poslanca Janeva s frenetičnim odobravanjem.

Italijanska sredozemska strategija

»Berliner Börsen Zeitung« objavlja članek o položaju Italije v Sredozemlju. V članku beremo med drugim:

»Italija je postavila vprašanje Sredozemskega morja. To je bil smisel niza člankov, ki jih je Gayda objavil v »Giornalu d'Italia«. Ko je neki angleški državnik postavil vprašanje: »Hočemo vedeti, kje je Italija«, so mu italijanski listi spet odgovorili zemljepisno: »Na Sredozemskem morju!« Ne more se reči, da bi se Italija zanimala samo za določena področja v Sredozemlju, znabiti za Balkan ali Jadran, ali pa da je morda zaskrbljena zaradi delovanja zelo problematične angleške trgovinske družbe na evropskem jugovzhodu. Ne to, marveč ujetništvo, v katero je Anglija položila Italijo in druge države ob Sredozemlju, ko je zaprla izhode iz njega pri Suezu in Gibraltarju, je izzvalo reakcijo Italije, in to ne šele danes ali včeraj. Nasproti sta-

remu angleško-francoskemu hegemonističnemu položaju v Sredozemlju je Italija izdelala nov strateški sistem v zraku, ki lahko drži angleško-francoske položaje v šahu. Spričo italijanskega ograjanja iz zraka je Malta izgubila svoj nekdanji značaj. Ona je oddaljena le 90 km od Sicilije in le pol ure z letalom od Sirakuz. Dodekanez leži nasproti Egiptu Palestini in Cipru. Italijanski oporišče na Rodiju je oddaljeno 600 km od Aleksandrije ter 550 km od Famagoste na Cipru. Razen tega deli otok Pantelleria vzhodni del Sredozemlja od njegovega zapadnega dela. Oddaljenost od Sardinije do Gibraltarja je največja, saj znaša 1200 km, vendar jo bombnik lahko preleti tja in nazaj. Italija je torej izdelala ta svoj poseben zračno-strateški sistem, ki ga izpopolnjuje še z vojni svojih podmornic, da tako izenači mojni pritisk Anglije v svojem življenjskem področju.

Napad na nemško letalsko oporišče na Danskem

Angleška admiraliteta o udejetvovanju letal angleške vojne mornarice

London, 3. maja, s. (Reuter.) Letalsko ministrstvo javlja, da so angleška letala snoči in preteklo noč ponovno napadla nemško vojaško letališče Ry na severnem Danskem. Obstaja domneva, da je nemško letalstvo porabljalo to letališče v veliki meri kot oporišče za svoje operacije na Norveškem. Prvi napad so izvedla angleška letala na Ry snoči v mraku. Preletela so letališče zaporedoma v smeri od vzhoda proti zapadu ter odvrгла zažigalne in eksplozivne bombe. Vrsta bomb je padla v središče letališča in več nemških letal je bilo takoj v plamenih. Izbruhnilo so trije večji požari. Ko so se letala oddaljevala, je bilo slišati še tudi večje eksplozije. Najbrže je zletelo v zrak municijsko skladišče. Angleška letala pri tem napadu niso našla noben odpor nemških lovskih letal, pač pa so jih obstreljevali protiletalski topovi in strojnice. Ponovi se angleška letala napad na Ry ponovila. Letala so priletela iz različnih smeri in so bombardirala letališče skoro pol ure. Težka bomba je zadela glavni hangar na letališču, druge bombe pa so poškodovale razne druge naprave. Opaženih je bilo zopet mnogo požarov. Vsa angleška letala so se vrnila v svoja oporišča.

te, ki so vozili angleško vojaštvo iz Andalsesa. Zaščita letal je preprečevala sovražne letalske napade. V vseh teh operacijah ni bilo izgubljeno nobeno angleško letalo.

London, 3. maja, s. (Reuter.) Angleška admiraliteta objavlja danes nekaj podatkov o uspešnem udejetvovanju letal vojne mornarice pri podpiranju kampanje na Norveškem. Od 24. aprila dalje so angleški hidroplani uničili najmanj 10 nemških letal in poškodovali mnogo drugih. 25. aprila so hidroplani bombardirali nemško letališče Vernes pri Trondhjemu. Zadedi so bili trije veliki hangarji in tudi druge zgradbe so bile težje poškodovane. Dve nemški letali na letališču sta bili uničeni. Dalje so hidroplani napadli 9 nemških hidroplanov v njihovem oporišču v bližini. 28. aprila so hidroplani ponovili napad na Vernes. Uničenih je bilo 5 nadaljnjih nemških letal in vsi hangarji, ki so ostali po prvem napadu še nepoškodovani.

Dalje javlja admiraliteta, da so napadli angleški hidroplani nemško letališče Tanshishaven na severnem Danskem. Zažgani sta bili dve petrolejski ladji v luki in tudi veliko skladišče je bilo poškodovano. 28. aprila je napadlo 7 nemških letal neki angleški nosilec letal. Trije angleški hidroplani so branili angleško vojno ladjo ter so pri tem sestrelili 2 nemški letali. Pri vseh teh operacijah je bilo uničenih 6 angleških hidroplanov in njihove posadke pogrešajo.

Chamberlainov položaj

Glasovi po močnejši vladi v Angliji se vedno bolj uveljavljajo

London, 3. maja, j. (Reuter.) V angleških političnih krogih so mnenja, da ta teden še ni pričakovati nobene izpremembe v angleški vladi. Vse kaže, da v angleškem parlamentu prevladuje volja, počakati na prihodnjo debato v torek, kjer bodo vladi zastavljena nadaljnja važna vprašanja, tičočna se njene vojne politike na Norveškem. V tem času se po mnenju poučenih angleških krogov lahko vojni položaj na Norveškem v veliki meri izpremeni, kar bi nedvomno imelo tudi direktne posledice na odnose med spodnjo zbornico in vlado. Na vidiku je izrpnna debata tudi o raznih drugih vprašanjih stratežične in taktične narave.

Od tega, kako bo vlada odgovorila na ta vprašanja, bo v veliki meri odvisno, ali bo debata ostala omejena samo na pomorska in vojaška vprašanja, ali pa bo spodnja zbornica zahtevala od vlade obsežnejših pojasnil o njeni vojni politiki, kar bi se morala smatrati kot direkten napad na vlado in bi utegnili imeti odločilne posledice za obstoj njene sedanje sestave. Po dosedanjih dispozicijah je zelo verjetno, da bo debata, ki se bo pričela v torek v parlamentu, trajala dva dni.

London, 3. maja, z. 15 poslancev konservativne stranke, med njimi tudi bivši vojni minister Hore Belisha, ki so nezadovoljni

Knez namestnik na razstavi madžarske umetnosti

Beograd, 3. maja, p. Nj. Vis. knez namestnik Pavle je danes obiskal razstavo madžarskih sodobnih slikarjev v paviljonu Cvete Zuzoric na Kalemegdanu.

Hitler med oficirskim naraščajem

Berlin, 3. maja, AA. (DNB.) Hitler je danes govoril pred 6.000 oficirskimi aspiranti, zbranimi v športni palači, o njihovih nalogah na fronti v boju nemškega rodu za biti ali nebiti. Na koncu je maršal Göring pozdravil Hitlerja z narodno socialističnim pozdravom.

Polovične vozne

Beograd, 3. maja, AA. Z odlokom prometnega ministra se dovoli polovična vozina na državnih železnicah: članom državne zveze gostiteljskih združenj kraljevine Jugoslavije na občni zbor 9. maja v Banjaluki; popust velja za odhod od 7. do 9. maja in za vrnitev od 9. do 12. maja.

članom jugoslovanskega društva za ceste za občni zbor 12. maja v Beogradu, popust velja za odhod od 10. do 12. maja in za vrnitev od 12. do 14. maja, udeležencem sinoda starokatoliške cerkve od 18. in 19. maja v Zagrebu, popust velja za odhod od 16. do 19. in za vrnitev od 19. do 21. maja.

Nacistično gibanje na Holandskem

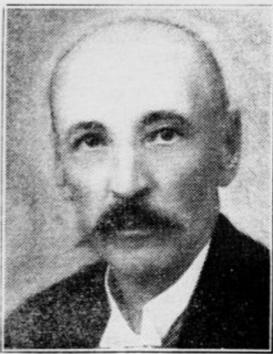
Amsterdam, 3. maja, j. (Havas) V holandski javnosti je vzbudila veliko vznemirjenje afera vodje holandskih nacionalistov Musserta, ki je dal za ameriški radio izjavo, da bo »gledal prekrizanih roke«, ako bo Nemčija izvršila napad na Holandsko. Holandska javnost ne more razumeti, kako je mogla holandska vlada pustiti v ameriški radio to izjavo, ki jo imenuje veleizdajalsko, ne da bi nemudoma strogo nastopila proti Mussertu. V tej zvezi so se pričele v opravičilo vlade širiti razne hipoteze, med katerimi utegne biti najbolj utemeljena ta, da vlada namenoma ni hotela nastopiti proti nacistični stranki. Ako bi vlada stranko razpustila, bi dalo to nacističnemu gibanju na Holandskem le še novih sil ter bi razen tega imela vlada v primeru, da bi bili nacisti potisnjeni v ilegalno opozicijo, le še težjo kontrolo nad njih delovanjem.

Zemunska: Toplejšje vreme, pretežno oblačno, ponekod burja. Tu pa tam dež v večji severni polovici.

Naši kraji in ljudje

Anton Vedlin †

Kamnik, 3. maja.
Kamnik je izgubil enega izmed svojih najuglednejših meščanov. V starosti 73 let je na priznani Vnebohoda umrl gospod Anton Vedlin, upokojeni ravnatelj kamniške Mestne hranilnice. Po rodu je bil od Sv. Lovrenca na Dravskem polju. Ko je dovršil gimnazijo v Mariboru, se je posvetil bančni stroki in je na pomlad 1897 nastopil službo pri Posojilnici v Radovljici. Po kratki dobi štiri let, ki mu je zaočitovala, da je življenje v radovljici napredku, je

zaslovel kot strokovnjak in je bil leta 1901 poklican v Kamnik, da prevzame vodstvo Mestne hranilnice, ki so jo bili pravkar ustanovili. Tej je bil dolga leta zbiratelj marljiv tajnik in nato ravnatelj. Anton Vedlin je z lahkoto prebrlil začetne težave. Z odlično sposobnostjo, spretnostjo in ljubeznivostjo je pridobil kamniški Mestni hranilnici splošen ugled. Za se nikoli ni terjal hvale in priznanja, saj mu je bila v zadoščanje zavest, da je v glavnem po njegovi zaslugi postala kamniška Mestna hranilnica vodilni denarni zavod v okraju. Vse do septembra 1934, ko je po 38 letih službe v bančni stroki stopil v zaslužni pokoj, je bil vedno pri delu. Ostal pa je zmerom mož, ki je zadoščanje za delo iskal le v napredku povprečnega mu denarnega zavoda.

Marljivo je posegel v javno življenje. Bil je vse življenje zvest in oddan naprednjak. Dolgo let je bil med najmarljivši člani kamniške Narodne čitalnice, član Sokola, predsednik in pevec kamniške »Lirice« in podpredsednik narodne organizacije. Ko je praznoval 70letnico, je bil deležen prisrčnih čestitk in priznanja naše napredne javnosti. V splošnem pa kot značajski mož ni imel sovražnikov. Ko po trudopolnem in uspešnem delu lega k večnemu počitku, bo za njim ostal časten spomin. Ugledni družini naše iskreno sožalje!

Jože Osolin †

Laško, 3. maja.
Sele lani v marcu je trdega dela in lepih uspehov deležen praznoval v Laškem svojo petdesetletno rojstvo ugledni trgovec in javni delavec g. Jože Osolin. Danes pa je

ta marljivi mož na mrtvaškem odru. Njegovo ime je znano daleč po Sloveniji. Bil je eden izmed tistih naših selmedenov, ki se je z lastnimi sposobnostmi povspel iz skromnega kmečkega fantiča do uglednega gospodarstvenika. Doma je bil iz Duplice pri Kamniku, trgovine pa se je izučil pri Hermanovih v Laškem. Ze od mladih let

je bil navdušen za vsako narodno stvar, posebno vneto pa je začel sodelovati pri narodnem gibanju, ko se je leta 1913 osamosvojil.

Vojna je tudi njega iztrgala iz podjetja in je moral nad štiri leta nositi vojaško suknjo. Gospodarske propasti pa ga je rešila njegova pridna žena gospa Marija, rojena Azbetova iz Skofje Loke. Po prevratu pa je prevzel Hermanovo trgovino in jo krepko razvil. Domači okraj ga je spoštoval kot poštenega trgovca, izven okraja pa je bil zlasti znan kot trgovec s pragi. Vedno je živo posegal v javno gospodarstvo laškega mesta in okraja. Bil je vrsto let občinski svetnik, član cestnega odbora in načelnik Okrajne hranilnice, bil je med ustanovitelji Sokola in drugih narodnih društev. Zgradil je vrsto lepih stanovanjskih hiš in praktično rešil stanovanjsko krizo v Laškem. Stotero brezposelnih je našel pri tej zgradbi in pri Osolinovih drugih podjetjih svoj kruh. Josip Osolin je živel kratko dobo, ali ni živel zaman. Zagotovil si je s svojim delom trajen spomin. V soboto ob pol 17. se bo Laško poslovilo od svojega marljivega meščana. Iskreno sožalje izražamo gospe vdovi, materi in vsemu ostalemu sorodstvu.

Črnomelj potrebuje več pitne vode

Črnomelj, 3. maja

Preteklo nedeljo je »Jutro« v daljšem članku opisalo večno nadlogo prahu v Črnomlju. Potreben pa je naslednji dodatek: Ne samo prebivalci glavnega trga, tudi mi meščani stranskih ulic zlasti pa dolge kolodvorske ceste smo v isti meri deležniki uživanja cestnega prahu, ker soferji motociklov in avtomobilov ne poznajo predpisov o vožnji po mestu in se za njimi dvigujejo gore prahu, da si prilejajo na cesti obstatiti in si usta zamašiti, dokler se neznošni prah ne polegše.

Vrhu tega nam primanjkuje dobre pitne vode iz domačega vodovoda, ki je napeljan iz studencev kočevskega hribovja. Res je že star vodovod in ne odgovarja več konsumu današnjega časa, pa vključ temu bi nam ne smelo manjkati nikoli dobre vode, ako bi jo uporabljali samo za kuho in za pitje, za kar je namenjena. Čujte in kake svrhe se uporablja voda iz vodovoda.

Res je kakor pravi goreni dopis, da je malo manjših mest v dravski banovini, ki bi v zadnjih 10 letih pokazala tak razmah kakor ravno Črnomelj. Letos je do sedaj deloma že prijavljenih osem novih stavb, ki se bodo v tekočem letu izvršile. Pa za vse te stavbe se bo pri zidanju uporabljala samo pitna voda iz vodovoda, dasiravno tečeta dva potoka okrog mesta in je voda iz njih lahko dosegljiva. Značilno je, da vsak posest, napelje najprej po ceveh vodo iz vodovoda na stavbišču, takoj ko se zidni temelji in kleti izkopane in rabi to na novo napeljavajo vodo za vsa zidarska dela. Pri vseh novih stavbah so postavljeni angleški WC, kakor tudi pri hišah imovitejših posestnikov. Posode za vodo WC se napoljujejo z vodo iz vodovoda namesto z vodo iz enega od obeh potokov. Hišni posetniki, po večini najboljše situirani, škropijo svoje velike zelenjadne vrtove z vodo iz vodovoda. Enostavno priključijo dvajset in več metrov dolge gumijaste cevi na pipo vodovoda, napeljanega v hišo in tako zalivajo grede brez vsakega truda cele noči in vsak dan, kadar je potrebno. Drugi zopet uporabljajo to pitno vodo za pranje motociklov, luksuznih in tovornih avtomobilov. So spet posestniki, ki imajo sicer vendar pri hiši, pa v njem pregožadi zmanjka vode, zato se cev hitro priključi na pipo in vodnjak je kmalu poln pitne vode, ki jo uporabljajo v najrazlič-

nejše nedovoljene namene. Nekateri spet domo perejo in žetjavo vse leto in drugi zopet napajajo živalsko domo namesto v bregu.

Pri takem gospodarstvu s pitno vodo je naravno, da je zmanjka večkrat na teden in ubogi meščan-kmetovalec, ki pride truden od težkega poljskega dela domov — nima kozarca zdrave pitne vode, da bi si žejo ugasil in je prisiljen piti nezdravo vodo iz potokov, kar povzroča razne bolezni. Največkrat zmanjka vode v predmestjih in na kolodvoru, ker imajo imenovani kraji najvišjo lego.

Plačujemo visoke občinske doklade, pritožujemo se vsak dan in vse leto pa brez uspeha: danes pa prosimo g. sreskega načelnika, da nam on pomaga v kričehi vodni zadevi vsaj na ta način, da izroči nadzorstvo vseh omenjenih primerov o nedovoljeni uporabi pitne vode iz vodovoda našemu vestnemu orožniku, ki je tudi med prvimi brez vode in prepričan, smo, da nam ne bo nikoli zmanjkalo dobre vode za kuho in pitje za kar mu bomo zelo hvaležni.

Prizadeti.

Bolgarske visokošolke v naših krajih

Preteklo sredo zvečer so prispele v Ljubljano sluhateljice sofijske univerze, članice doma visokošolk, ki ga je ustanovil veliki mecen Ernst Gešov v spomin svoje pokojne žene Ane v Krasnem selu pri Sofiji. Simpatične gospodične, 27 po številu, so pod vodstvom zastopnice bolgarske zveze akademsko izobraženih žen ge. dr. Zivke Dragnevice obiskale Beograd, Sarajevo, Dubrovnik, Sušak in Benetke, odkoder so preko Trsta in Kakeka prispele v Ljubljano.

Ker točen čas njihovega prihoda ni bil znan, sprejema na kolodvoru ni bilo. Pač pa je JB-liga skupno z ljubljansko sekcijo Zveze akademsko izobraženih žen poskrbela, da je bilo bivanje bolgarskih visokošolk med nami čim boljše. V četrtek dopoldne so si s posebnim avtobusom pod vodstvom tajnika JBL g. Vekoslava Bučarija, načelnice ženskega odseka lge ge. Ivanke Leskovic in zastopnice Zveze akademsko izobraženih žen ge. prof. dr. Ene Piškernikove najprej ogledale zanimivosti Ljubljane, povzpale so se na grad ter obiskale Navje in grobove naših velikih mož pri v. Križu. Na grob velikega prijatelja Bolgarov Emila Adamića so položile šopke svežega cvetja.

Takoj po kosilu so se odpeljale na Gorenjsko. V Kranju so obiskale Prešernov in Jenkov grob, na Vrbi pa Prešernovo rojstno hišo. Z Vrbe so se odpeljale na Bled in nato naravnost v Ljubljano, kjer so se odzvale prijaznemu vabilu g. direktorja Ukmarja ter prisostvovala operni predstavi. V petek zjutraj so z brzovlakom odpotovale v Zagreb.

Bolgarske visokošolke so bile navdušene nad lepoto naših krajev ter so izjavile, da odnašajo iz Slovenije s cele svoje poti najljepše spomine.

Nova pridobitev v središču Ljubljane

Na Tyrševi cesti, v hiši, kjer ima »Putnik« svoje prostore — tik pred Figovcem — je tukajsnja ugledna slaščičarna »Petriček« odprla svojo podružnico. Lokal, ki ga je do polovice odstopil »Putnik« v ta namen, je tvrdka Petriček temeljito preuredila tako v estetskem kakor tudi v higienskem oziru, kar je glavni pogoj za vzorno slaščičarno oziroma sladodarno. Lokal in pohištvo je v domačem, narodnem slogu.

Tvrdka »Petriček«, ki ima svoje glavne poslovne prostore na Aleksandrovi cesti in je danes menda že vodilna slaščičarna Jugoslavije, ki po svojih izredno finih in nad vse okusnih slaščicah in bonbonih slovi celo preko naših meja, hoče v svoji podružnici nuditi isto kvaliteto blago kakor v svoji trgovini v palači »Dunava« na Aleksandrovi cesti. Poleg tega pa svoje posvetiti vso svojo pazljivost in ves svoj trud izdelavi res prvovrstnega sladoleda po nizki ceni, predvsem za stojce, oziroma mimoidoče goste.

Kakor izvemo, pade otvoritev podružnice baš v 65 jubilejno leto, odkar deluje slaščičarna Petriček. K otvoritvi te lične podružnice kakor tudi k njenemu jubileju ji iskreno čestitamo in ji želimo najboljšega uspeha. Ljubitelji fine slaščičarske umetnosti dobro vemo, kolikega pomena so moderno urejene in vedno s prvovrstno izbiro založene slaščičarne. Nujno so potrebne vsakemu mestu in jih zlasti tujski promet ne more pogrešati. V Ljubljani je zatorej nova podružnica Petričkove slaščičarne posebno na pravem mestu.

Mladina iz Amruševa nas obišče

Ljubljana, 3. maja

S prizadevanjem tukajšnjega Hrvatskega kulturnega društva »Napredak« in v želji čim ožjega zблиžanja in medsebojnega spoznavanja Slovencev in Hrvatov na kulturnem polju je omogočeno, da pride to nedeljo v Ljubljano preko sto dečkov iz dečjege vzgajališča v Amruševu, da si bodo v teku dvodnevnega bivanja med nami ogledali Ljubljano in bližnje okolice. Ker pa je to zvezano z znatnimi stroški jih bodo mladi izletniki skušali vsaj deloma kriti s tem, da bodo 5. maja popoldne privedli koncert v St. Vidu in 6. maja v dvorani »Uniona« in sicer ob petih popoldne za šolsko mladino, zvečer ob pol devetih pa za odrasle.

Dečje vzgajališče v Amruševu, ki je nedaleč od Kupinca, je bilo ustvarjeno s posestvom, ki ga je v ta namen poklonil zagrebški mestni občini bivši župan g. Amruš. V vzgajališču se zbira zapuščena in siromašna mladina iz Zagreba na tudi od drugod ter se v njem šola, vzgaja in usposablja za kasnejše življenje. O roci obiskujejo osnovno šolo in pomagajo pri gospodarskih opravilih. Sedaj je v zavodu okrog 100 dečkov, med njimi znatno število Slovencev.

Da bi omogočil poset Ljubljane in gostovanje »Dečjege vzgajališča« iz Amruševa, je poklonil podpredsednik vlade g. dr. Macček znatno vsoto istotako zagrebški mestni načelnik g. Starčević zagrebški mestna občina pa je darovala slike in plakate. Ljubljanski odločujoči činitelji so blagohotno podprli pričujočo akcijo.

Dečki zbor vzgajališča, ki obstoji že preko 10 let, bo presenetil naše občinstvo z lepim številom slovenskih in hrvatskih skladb, ki jih bo odnel ali odiral na tamburicah, tako da že sedaj lahko rečemo, da bo nastop teh mladih Hrvatov v naši sredi znova manifestiral povezanost Slovencev in Hrvatov in pomenil korak dalje k bratski slogi.

Železniški voz je padel na cesto

Zidani most, 3. maja

Na tako imenovanem hrvatskem kolodvoru na Zidanem mostu, kjer običajno premikajo železniške vozove, se je zgodila v torek popoldne železniška nesreča, ki je domala zahtevala smrtno žrtev v osebi trgovca Golobića in njegovega spremljevalca na motorju, oba iz Radeč.

Ko je premikalni stroj rnil pred seboj na progi med postajama Radeče in Zidani most nekaj železniških vozov in ko je dospel do šolskega vrta, ki leži med cesto in progo, je iz neznanega vzroka iztril tovorni zbiralni voz, v katerem je bilo naloženo najrazličnejše blago, med drugim tudi nekaj sodov jabolčnika. Ker je stal premi-

Čistoča ust
obvaruje zobe pred
bolezni, Vsakodnevna
nega zob je torej
zapoved zdravja.

kač na vozu tik pred strojem, ni opazil, da je voz iztril, enako ni tega opazil strojevodja. Voz je šel zato nekaj časa po železniških pragovih, dokler ni zašel v železno ograjo, kjer se je prevrnil po kamniti škarpni na cesto. Med padcem v globino je kakor trsko zlomil brzojavni drog, da so bile na mah preletene telefonske zveze proti Zagrebu. Voz je priletel torej z vso silo na cesto in padel v vso mčni legi, tako da so bili prednji odbijači na cestišču, drugi pa naslonjeni na kamenito škarko.

Ves potek nesreče je s ceste opazoval neki sekcijski uradnik. Na kraju nesreče je hud cestni ovinek, po katerem je drvel z motorjem z vse nagljeno radešk: trgovca g. Golobić iz Njivice in neki njegov spremljevalec, ki je sedel na drugem sedcu motorja. Cesta je bila skoraj vsa obložena s padlim vozom ali brzojavnim drogom, ki je ležal po sredi ceste. Sekcijski uradnik, ki se je tod mudil slučajno, v trenutku opazil pretčo smrtno nevarnost ter v zadnjem hipu ustavlil vozača, ki je po desni strani ceste hitel iz Radeč na Zidani most in bi se bil baš zaradi tega z vso silo zadel v padli železniški voz ali pa v brzojavni drog ter bi se nedvomno ubil! G. Golobić in njegov spremljevalec sta se iskreno zahvalila uradniku, ki ju je v zadnjem trenutku rešil gotove smrti.

Ve voza so popadali sode in se razbili. Jabolčnik je tekel kar po cesti kjer je bilo videti tudi več razbitih zabojev raznega blaga. Na lice mesta je prišla komisija, ki je ugotovila dejanski stan. Uslužbenici so najprej vzpostavili telefonsko zvezo, drugi dan pa so pripeljali iz Maribora velik železniški žerjav, ki je dvignil železniški voz ter ga postavil na tračnice Škoda je precejšnja; poškodovan; sta tudi škarka in ograja.

Pri ženah, ki več let trpe na težki stolici, deluje vsakdanja uporaba naravnega »Franz-Josefove« gnenke vode, zaužite zjutraj in zvečer po četrtinki kozarca, zelo uspešno. Tudi bolj občutljive pacientke rade jemljejo »Franz-Josefovo« vodo, ker se že v kratki dobi pokaže zelo prijeten učinek.

Dr. Ing. Dr. Ing. Dr. Ing.

Požarna afera v Novem Sadu. Dne 19. marca okrog polnoči je nastal požar v Breinerjevi tovarni preprog v Strajalovski ulici. Zgoraj je del ostrejša, glavna škoda pa je bila v tem, da je zgorelo mnogo nepredelane prediva. Poleg Rudolfa Breinerja, ki stanuje v Zagrebu, so solastniki tovarne Josip Sonnenfeld iz Novoga Sada in še nekateri drugi petični gospodarji. Neki policijski akt navaja, da je Breinerjeva tovarna že leta 1930, pogorela v Tuzli. Zaradi tega se je tudi tokrat zbudil sum, da gre za požig z namenom, da bi bila izplačana zavarovalnina. Škoda je bila ocenjena na pol milijona dinarjev in jo je zavarovalnica že priznala. Na praznik Vnebohoda pa je šef kriminalnega oddelka novosadske policije nenadoma pregledal poškodovano tovarno, nakar so bili aretirani Josip Sonnenfeld, uradnik Lavoslav Breiner ter tovarniški ključavničar Hadžić in strojinik. Policija je o tej aretaciji izdala poseben komuniké, ki je zbudil v Novem Sadu veliko senzacijo.

Kulturni pregled

Pripovednik slovenske Koroške

Po romanu »Požganica«, ki je brez stvarne potrebe dvignil v naši kulturni javnosti nekoliko kratkotrajnega prahu, je izdala Naša založba novelistično zbirko Prežihovega Voranca »Samorastniki«. Prav kot novelisti je ta pisatelj najprej in najbolj opozoril na se, ne v svoji prvi razvojni fazi, ki je združena z njegovim civilnim imenom, marveč v nedavnem času, ko je Prežihov Voranc kot sodelavec »Sodobnosti« postal na mah odkritje vsem, ki zasleduje tudi v noveh problematiko slovenskega življenja, napredek domače pripovedne umetnosti in gibčnost slovenske prozne besede.

Novelistična zbirka »Samorastniki« je eden najznačilnejših novih pojavov v slovenski pripovedni književnosti. Ne glede na vse, kar kdo ve ali ne ve o pisatelju — (če ne bi začela nastajati neka, za sedaj še nerazrešena reakcija bi bili Slovenci že tako kulturni, da bi ne merili literarnih stvaritev po zasebnem prepričanju njihovega avtorja) so »Samorastniki« ena izmed tistih knjig, ki bi jim morali vsi priznati literarno vrednost. Ta vrednost je v njenih izrazito epičnih kvalitetah, v načinu, kako pisatelj obdeluje našo zemljo, njenega človeka, njegov boj za obstoj in za življensko uveljavljenje. Priznavam, da je lahko »obra« tudi čisto fantastična stvaritev, ki ji je namen, pokazati samo individualne odlike pisateljevega stvarjalnega nagiba in njegovega doživljanja lepote ali skrivnosti življenja. Zanimava so tudi dela, ki ne zrealizirajo življenja, marveč

ideje in ideale ter učinkujejo predvsem po svoji moralni vsebini. Sodoben človek, ki mu je največji problem pravo dojetje stvarnosti, pa vendarle najrajši išče v pripovednih delih dokumenta vitae.

Prežihov Voranc je pisatelj socialne stvarnosti, ki pa mu ne daje toliko tendence (tendence izhaja vedno samo iz miselnih opredelitev), kolikor predvsem snov, kar je bistvena značilnost za pripovednega umetnika. Socialno snov zgnete pisatelj s tako silo in s tolikšno svežostjo, da mislimo marsikje na najboljše pripovednike ne le v naši, marveč tudi v tujih literaturah. Prežihov Voranc postaja Gorkij našega kmeta. Če postavljamo prav to osebo merilo, mislimo pri tem na nekatere afinitete ne le idejnega (to prav v zadnji vrsti), marveč predvsem umetniškega, t. j. personalnega značaja, kakor se kaže v doživljanju življenjskih pojavov, v načinu in moči oblikovanja, v duhovnem ozračju, ki leži nad njegovimi stvaritvami in v nekaterih značilnostih sloga in frazeologije, ki je pri ruskem kakor pri slovenskem pisatelju v originalni obliki posneta iz ljudske zakladnice.

Socialna snov, realistična obdelava, kmečka epika in pod. — vse to je lahko značilno že za celo vrsto naših pripovednikov. Prežihov Voranc pa se pod temi splošnimi označbami tipa, ki mu pripada kot pisatelj, ločuje s svojimi individualnimi značilnostmi. Predvsem je zanj karakteristično, kako je v svoji prozi razvil in do tankega soja očistil svoj koroško-

slovenski krajinski element, ki daje njegovim povestim dokaj moči in lepote. To, kar je Miško Kranjec za prekmurska tla, je Prežihov Voranc za koroška. Zanimivo bi bilo primerjajno razčleniti literarno snov obeh pisateljev in pokazati, kako se ravninski odnosno planinski krajinski in življenjski stil odraža v delih tega in onega izmed obeh značilnih predstavitev naše današnje proze. Panonski in koroški tip slovenskega kmeta sta dobila v delu obeh pisateljev umetniško prečiščeno in posebejno podobo, ki združuje premore različnosti in vekomito življenjsko izkušneno v pesniško oblikovano sintezo. Tega dejstva ne bo mogla zanikati nobena kritika Kranjca in Prežihovega Voranca, ker to dejstvo enostavno ne podlega ideološkemu in moralističnemu ocenjevanju njegovega dela, marveč je utemeljeno v osnovnem sociološkem gledanju pisatelja in njegove funkcije. Individualizirati in pesniško izoblikovati izkušneno svojega rodu, duha svojih tal, to je nekaka biološko-sociološka podlaga slehernega umetniškega realizma. In oba navedena pisatelja sta prav v tem pogledu značilna in vsak po svoje individualna, čeprav bi se sicer še tako ujemale njuna ideološka načela.

Kot pristen hrubovec je Prežihov Voranc za razliko od Miška Kranjca nekam plastičnejši tam, kjer je epik prekmurske ravni linearen in lirčen; vsi njegovi liki imajo, bi dejal, ostrejšje robove in bolj spominjajo na kamen kakor na prst. Josip Vidmar dobro poudarja v svojem uvodu, kjer razčlenja odlike »Samorastnikov«, veliko in monumentalno, kar je nedvomno značilnost pisatelja s planinskih tal. Zakaj prav delo Prežihovega Voranca nam ponovno dokazuje staro Goethejevo tezo, da je treba vedno poznati pisateljev rodni kraj, če hočemo docela razumeti njegovo delo. Kako se ta moment odraža celo v

osebnostnem stilu neumetnikov, je nekoč izborno pokazal A. G. Matoš v svoji primerjavni Anta Starčevića in J. J. Strossmayerja. Vzlic vsem sodobnim doktrinam smemo vsaj v tem ostati pri Tainovi teoriji miljeja. Mladostna doživljaja, na katerih sloni vsa snov »Samorastnikov«, so globoko združena z likom domačega kraja, ki se v tvorni domišljiji sublimira v subtilne, vendar pa njegovemu stilu ustrezajoče življenske podobe. Kar velja za kraje, velja do neke mere — v kolikor gre za lokalno-socialno tipiko — tudi za ljudi. Takle Voruh iz »Ljubezni na Odoru« je mogoče samo kot človek iz planinskih gozdov, in v tem okolju nam postane umiljiv po isti nujnosti, s katero umevamo življenje gozda, tok hudournika, prelom strasti.

V kmečkem svetu Prežihovega Voranca ni nič idilično zastrtega in sentimentalno dobrega po večernem zgledu. Njegovi koroški kajzarji, drvarji, dinarji so trdi, čustveno malo razvneti ljudje, ki jih življenje prireja z golo in udarno roko in jim ne daje časa in prilike za tople odidhe in srečne rodbinske praznike. Že prva novela »Boj na požiravniku« — ena najboljših v tej zbirki, — nudi primer neusmiljenega odnosa med človekom, zemljo in socialnim okoljem. V tem tonu je slikan ves kmečki svet »Samorastnikov«. Pisatelj pozna dve sili: moč prirodnih zakonov in moč ekonomskih dejstev, in ti dve sili vrtinčita neizprosno vse majhne in šibke. S kakšno ljubeznijo se oklepa kmet živine, kaže novela »Jirs in Bavh«. Tudi tu so mladostni spomini zajeti v okvir socialno prepričevalne podobe kmečkega življenja. Tako bi lahko šli po vrsti, skozi vseh osem novel. Kakor v vsem dosežem delu Prežihovega Voranca, bi našli tudi v teh novelah, ki so nedvomno njegova dosežanja najboljše in najznačilnejša stvaritev, mar-

sikaj nedognanega, epično le nakazano ali zaradi prestrege zvestobe materialističnemu gledanju na človeka psihološki preloma utemeljenega. Take kvalitete nenakomernosti so tudi v stilu. V splošnem pa so »Samorastniki« s svojo epično vsebino, s svojimi realistično močnimi podobami koroškega kmečkega okolja, s svojim izrednim socialnim življenjem v svet maloposelnika in bajtarja, ter z lokalnim koloritom, ki daje barvila pisateljevemu besedišču, ena tistih slovenskih pripovednih knjig, o katerih lahko rečemo, da bodo ostala tudi v bodoče v naši živi literaturi.

Zapiski

Jan Hudec umrl. Iz Prage je prispelo poročilo, da je tam umrl v visoki starosti dolgoletni tajnik filozofske fakultete na Karlovi univerzi, pisatelj Jan Hudec. Njegovo ime bo trajno ohranjeno v zgodovini češko-jugoslov. stikov. Jan Hudec je mnogo prevajal iz srbske, hrvatske, slovenske in bolgarske literature. Še lani je izšel v skupni knjigi njegov krasni prevod petih dram Iva Vojnovića. Iz slovensčine je prevedel Cankarjevo »Pohujšanje v dolini Sentflorjanski« i. dr. Obširnejši prikaz njegovega življenja in dela bomo približili v prihodnjih dneh. Boji zaslužnemu možu ohranjen tudi ori nas blag spomin!

»Slaviške Rundschau« o tisku in tiskarstvu pri Slovanskih narodih. 1-2 zvezek XII. letnika revije »Slaviške Rundschau«, ki jo izdaja sedaj Slovanski inštitut v Pragi, je v celoti posvečen tiskarstvu slovenskih narodov. O začetkih tiskarstva na Češkem in Moravskem razpravlja A. Cisařova-Kolařova, o poljskih inkunabulah piše Marian Szykowski, dr. Oton Berkepec pa se podrobno bavi z začetki tiskarstva pri južnih Slovanih. Piscec

Domače vesti

* Poslednje priprave za dvig »Ljubljane« se bližajo kraju in bodo ladjo začeli že v nekaj dneh dvigati. Društvo Tripković računata, da bo »Ljubljana« že v teku maja dvignjena in odvedena v splitsko ladjedelnico v popravilo.

* Službeni list dravske banovine objavlja v 53. številki z dne 1. maja: uredba o trgovinskem sporazumu med Jugoslavijo in Francijo, uredba o plačilnem sporazumu med Jugoslavijo in Francijo, maksimiranje cene modri galici, pojasnilo o pobiranju težnine v carinskih skladiščih in razne objave iz »Službenih Novin«.

* Učiteljski dom v Splitu bodo začeli v kratkem graditi. Posebna učiteljska zadruga v Splitu je o tem razpravljala na praznik vnebohoda in je bilo podano poročilo, da razpolaga zadruga s 429.000 din. Razen tega pričakuje voditelj tega pokreta, da bodo njihova prizadevanja podprli vsi ugledni čimtelji, saj bo učiteljski dom v Splitu zelo važna prosvetna in gosposarska ustanova za dalmatinsko učiteljsko kakor tudi za ves Split.

* Novi grobovi. Pretekli teden so pokopali v Rogatcu g. Viktorja Krisperja, hišnega posestnika in gostilničarja. Z njim je legel v grob potomec stare ugledne Krisperjeve rodbine iz Rogatca, mož, ki je bil zaradi svojega prikupnega značaja povsod priljubljen in spoštovan. — V Rogatski Slatinji je umrla hišna posestnica Antonija Unverdorbenova, rojena Fišerjeva. Pogreb pokojnice je bil 2. t. m. — V Ljubljani je preminila ga. Metka Jerebova, rojena Levstikova, vdova po višjem kontrolorju državnih železnic. Pogreb bo danes ob pol 17. iz hiše žalosti, Poljanski nasip 12. — Rajnikom blag spomin, žalujočim naše sožalje!

30 vrst kolonjske vode — odlično parfumiranih — toči po nizkih cenah
PARFUMERLIJA »VENUS« — Tyrševa 9.

* Prvi motorni vlačilec, izdelan doma, je dobila Rečna plovilnica v Beogradu. V ladjedelnici Sbrskega brodarstva društva na Cukarići so strokovnjaki z monterji, ki jih je poslala trdka škoda, leto dni montirali dva nova motorna vlačilca. Prvi je bil pravkar dograjen, imenuje se »Sokol« in je bil pred dvema dnevnoma brez ceremonij izročen prometu. Drugi motorni vlačilec, ki se bo imenoval »Orel«, mu bo sledil v nekaj dneh. Oba motorja bosta imela stroje z zmogljivostjo 800 konjskih sil in in bosta lahko prevažala do 60 vagonov tovora. Razen tega bosta lahko vlekla velike čolne z enakim tovorom. Rečna plovilnica je dobila s pomočjo domače delovne zmogljivosti važen priradek, ki daje najkrajše izgleda za izpolnjevanje voznega parka po Donavi in Savi.

* Namesto venca na grob gospe Ane Natkove v Celju je daroval celjska cinkarna Družba sv. Cirila in Metoda 300 din. Ljudska šola v Guštanju pa je nakazala 150 din v dar CMD od šolske prireditve kot skromen dokaz hvalečnosti Družbi za njeno delo. Vsem darovalcem iskrena hvala!

* Poslednji italijanski kolonisti so zapustili Mahovljanje. Kakor znano, je bila v Mahovljanju pri Banjaluki precejšnja kolonija Italijanov, ki so se tam naselili že pred svetovno vojno. Pečali so se s poljedelstvom, zlasti z vrtnarstvom, in z vinorajo. Po vojni pa so začeli zapuščati kolonijo in se je na njihova posestva priselilo že precejšnje število Slovencev. Na praznik vnebohoda so iz Banjaluke odpovali v Italijo poslednji italijanski državljani, ki so doslej prebivali v Mahovljanju in Maglajanih. Skupno je odpovalo 260 Italijanov, ki se bodo naselili v bližnji Rim. Svoja posestva so prodali kolonistom iz raznih predelov Jugoslavije, med njimi tudi nekaterim Slovincem.

* Kovanci denarja so stavkali. Predvečrajšnji so se spet vrnil na delo stavkajoči delavci v Kovnicah, d. v. Beogradu. Dosežen je bil sporazum, po katerem dobijo vsi delavci za 10 do 15% povišane mese, nadurno delo pa bo plačano za polovico boljše kakor normalno. Doseženi sporazum ostane v veljavi šest mesecev.

* Voda je porušila cerkev. Iz Sombora poročajo: Čeprav je nevarnost popovdij v Vojvodini v glavnem minila, še vedno povzroča visoko stanje rek, potokov in kanalov po Banatu precejšnjo škodo. V občini Sv. Juraj blizu Petrovgrada se je zgodila huda nesreča. Ondotna cerkev je bila od zadnje popovdije popolnoma obkrožena od vode, temelji so bili zrahljani in se je pričakovalo, da se bo cerkev prej ali slej sesedla. To se je zgodilo pretekli ponedeljek. K sreči ni bilo v trenutku nezgode nikogar v cerkvi in v bližini. Cerkev je bila zgrajena leta 1836.

* Dve sto let staro pšenico je odkopal kmet Vojin Gječki iz vasi Momišćev v Crni gori. Pšenica je bila zakopana leta 1743, ko so Turki v borbi s Crnogorci zažgali vas Momišćice in cerkev. V cerkvi je bilo shranjene precej pšenice, ki je potem ostala pod ruševinami in se bolj ali manj ožgana ohranila do današnjih dni.

* Stiri opeke si je privezal na vrat in je preplaval visoko naraslo reko Kirš 35letni dnuar Peter Fehervari iz Stare Kanjize. Mož je vdan pijaci in je za majhno stavo pripravljen napraviti vsako neumnost. Tako je tudi tokrat stavil, da bo za 30 din preplaval Kirš, ki je zdaj širok 200 m. S štirimi opekami je spočelka se precej dobro plaval, naenkrat pa je zašel v matični tok in ga je neki ribič komaj rešil v svoj čoln. Čeprav reke ni preplaval, je stavo dobil. Smola pa je bila ta, da mu je v času plavanja nekdo ukradel njegovo edino suknjo.

* Očeta je ubil. V široki Kuli pri Gospiću so našli v večji luži 45letnega Boža Oreškovića iz Kule mrtvega. Orožniki so dognali, da je lastnega očeta spravil s sveta v noči od nedelje na ponedeljek njegov 21letni sin Mile, in to s pomočjo svoje 19-letne žene Rože in 60letne tačše Marije Perkovićeve iz Podlapca v udbinskem okraju. Očeta je sin usmrtil s kladivom, ko je spal. Nato so mu privezali težak bat okrog vratu in ga vrgli v podlrg meter globoko lužo. Soba, v kateri je bil zločin izvršen, še zdaj nudi žalostno prizorišče očetove mučeniske smrti, ki je podobna klavnici. Vzrok tega grozovitega zločina je baje tale: Mile je dobil vpoklic k vojakom, oče pa je rekel, da bo v njegovi odsotnosti prodal konje in živino. Sin je nato

z ženo in tačšo sklenil zaroto in izvršil zločin, kakršnega v teh krajih ne pomnijo. Vse tri so izročili sodišču v Gospiću.

* Na grobu je ubil tačšo. Iz Pristine poročajo, da je neki Stojan Galić na pokopališču v vasi Čagljevi s sekiro ubil svojo tačšo Stanijo Atanackovićevo. Pred kakimi 15 mesci je Stanina hčerka Angela kmalu po poroki pobegnola od Stojana, ker je bil strahovito ljubosumen in jo je takoj po poroki začel pretepati, da jo je nekajkrat morala braniti vsa vas. Zgodilo se je celo, da je morala Angela vso noč stati poleg moževe postelje v hladni sobi. Ko pa je pobegnola, je Stojan začel rotiti tačšo, naj mu ženo vrne. Mati in hči sta se nasilnika skrbno izogibali in se skrivali pred njim. Nedavno dan je Stanijo umrla svakinja in tako sta se morali mati in hči udeležiti pogreba. Ko pa sta se mudili pri grobu in prizigali sveče, je preskočil ograjo Stojan s sekiro v rokah. Angela je pobegnola, vpljoc na pomoč, mater pa je Stojan takoj dohitel in jo nekajkrat udaril s sekiro po glavi. Stojana so naposled vsačani ukrotili, tačšo pa prepeljali v bolnico, kjer je kmalu izdihnila.

Lepo darilo za birmanca ali pridnega dijaka je:

Baldja fotoaparati vel. 6x9 z optiko 1:6.3, 2 filmom in lepo torbico

za din 350.—

Sveži filmi pa še vedno po stari ceni pri **Foto Touristu, Lojze Šmucu** LJUBLJANA — ALEKSANDROVA C. 8.

* Maščevalen dijak. Na železniški postaji v Bistarcu pri Tuzli je sedmošolec tuzlanske gimnazije Mirko Soldo z nožem ranil postajenačelnika Halida Kokota. V obrambo je Kokoč segel po samokresu in ustrelil, toda namesto dijaka Solda je ranil Savo Pavlovića, vojnega referenta iz Osječana, ki je sedel v vlaku. Še ni dolgo tega, kar je Halid Kokoč prišel za postajenačelnika v Bistarac, dosežanji postajenačelnik Peter Soldo pa je bil premeščen. Zaradi tega se je Soldo sin hotel maščevati nad Kokotom.

* 154 kmetov je bilo obsojenih zaradi motenja posesti grško-katoliške škofije v Križevcih. Kakor smo poročali, so si prebivalci nekaterih vasi v okolici Križevcev samolastno prisvojili velike dele gozdov in livad vlastelina Kiepacina in grško-katoliške škofije. Prva pravda je bila že rešena, zdaj pa se je rešila tudi druga pravda proti 154 kmetom iz vasi Trkalca, ki so morali 174 oravol škofijskih livad in gozdov vrniti škofiji, sicer bodo plačali vsak po 5000 din kazni ali presedei 30 dni za

PREMIERA! KINO MATICA, tel. 21-24 GUBERNER

Ob 16., 19. in 21. uri

po gled. komadu v režiji slavnega TURZANSKEGA
»ZASTAVA«
od O. E. Grotha
Willy Birgel — Brigitte Horney

pora. Skupno morajo tudi plačati 25.000 din pravnih stroškov. Kljub sodbi pa kmetje niso voljni zapustiti škofijskih livad in gozdov, češ da mora njihova živina stradati, medtem ko ima škofija preveč zemlje. Pripravljeno so plačati primerno odškodnino.

iz Ljubljane

u— »Uže«, zabavno Nušičevo veseloigro, bodo ponovili Sentiakobčani šestindvajseti in poslednjič drevi ob 20.15. Igra je izvrstno naštudirana; bila je sprejeta z velikim navdušenjem ter je imela senzacionalen uspeh, saj je šla že 25krat preko odra in v vselej pred popolnoma razprodano hišo. Ker je odšlo tudi pri zadnji ljubiteljski predstavi pretekle soboto ogromno ljudi brez vstopnic, se je urava odra odločila še za eno predstavo. Jutri v nedeljo popoldne ob 15.15 pa bo zadnja ponovitev izvrstno uspele in prav tako vedno razprodane veseloigre s petjem in godbo »Peikovske«. Ker je za predstavo vedno zanimanje, kupite vstopnice že v naprej od danes dalje, ker jih sicer pred predstavo ne boste več dobili.

FOTOAPARAT

je najlepše darilo za birmanca. Razvijamo - kopiramo - povečamo prvovrstno in poceni.

DROGERIJA GREGORIČ,
kr. dvorni dobavitelj
LJUBLJANA - PREŠERNOVA

u— Zaključno predavanje pri »Sočić«. Društvo »Sočić« v Ljubljani bo zaključilo letošnjo predavateljsko sezono v dvorani pri »Levu« danes ob pol 21. uri. Kot zadnji predavatelj bo nastopil nam že znani novinar, publicist in odlični predavatelj g. dr. Branko Vrčon katerega izčrpani, jasni in stvarni zunanje-politični pregledi so našemu občinstvu v svežem spominu.

To pot želi g. predavatelj upoštevati posebne razmere, ki jih je povsod v svetu ustvarila nova vojna, pa nas bo zato v milih popeljav po Evropi, ne da bi nam podrobno govoril o razvoju glavnih dogodkov, temveč da bi nam prikazal, kaj smatrajo v teh težkih dneh vsi narodi Evrope, zlasti oni izven vojne, za svojo prvo skrb: gojitev morale v zaledju, ki je prav v sedanjih vojni najbolj zanesljiv zaveznik vseh malih držav. Temu predavateljevu namenu odgovarja naslov aktualnega predavanja: Morala zaledja — glavni zaveznik malih narodov. Predavanje bo predvsem informativno, ker nam bo g. predavatelj na primerih pokazal, kakšno pozornost posvečajo danes evropske države temu pernemu vprašanju. Ta večer sodeluje pevski zbor »Sloga« pod vodstvom g. Premelčiča. Vabljeni vsi »Sočani«, prijatelji in sploh vsi, ki se za to zelo važno predavanje zanimajo. Vstop prost vsem! (—)

u— Poroka. V sredo sta se poročila v cerkvi Marijinega Oznanenja v Ljubljani gđč. Tanja Kendova in g. inž. Boris Praprotnik. Mladima poročencema želimo obilo sreče.

u— Četniški uranek. Udruženje četnikov, podobor Ljubljana, je pričel zopet živahno delovanje. Izbrali so si svoj društveni lokal na Cesti 29. oktobra št. 17. pri g. Zivcu ter imajo uradne ure vsak dan od 19. do 20. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 10. do 12. ure. Na sporodu imajo v tekočem letu več prireditev. Tako priredijo jutrišnjo nedeljo svoj zgodovinski »uranek« in sicer na Laverci pri g. Ogrinu. K tej proslavi tudi bratsko vabijo vso nacionalno javnost, da skupno z njimi obhaja zgodovinski dan onih četašev, ki so prvi zgrabili za puške v bojih za svobodo. Uranak bo na prostem, v primeru slabega vremena pa v notranjih prostorih. Začetek bo točno ob pol 9. uri zjutraj. Vstopnine ni, pač pa znaša prispevek za hrano in pijačo do 15. ure le 15 din. Za one, ki odidejo peš iz Ljubljane, bo zbirališče ob 5.45 pred lokalom na Cesti 29. oktobra in na Igriskem trgu. Ostali odidejo z vlakom ob 8. uri, zbirališče ob 7.40 pri električni uri pred glavnimi kolodvorom. Povratek z večernim vlakom ob 20. uri. Vsi, ki čutijo s četniki in poznajo pomembnost četništva, zlasti v današnjih časih, se jim bodo gotovo pridružili brez pomisleka ter jih navdušili v nesebični borbi za kralja in Jugoslavijo.

u— Vsi rez. podoficirji, člani ljubljanskega podobora udruženja rez. podoficirjev se pozivajo, naj se zanesljivo udeležijo rednega letnega občnega zбора, ki bo v nedeljo 5. maja ob 10. dopoldne v predavalnici Zdrženja jug. inženirjev in arhi-

tektov v Ljubljani na Kongresnem trgu (Kazino). — V soboto 4. maja bo ob 20. tovariški sestanek v salonu gostine »Denderca« na Borštnikovem trgu. Ker se bo na občnem zboru in na tov. sestanku razpravljalo oztroma sklepalo o nadaljnjem delovanju našega podobora, so vabljeni razen članov tudi vsi tovariši, ki še niso včlanjeni. Udeležba je za vsakega člana častna dolžnost! — Podobor URP v Ljubljani.

u— Opozorjamo na izredno zanimiv in aktualen recitacijski večer, ki bo v torek 7. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice. Dramatik Ivan Mrak bo prednašal svojo tragedijo »Karadžordje«, ki je po svoji snovi zelo sorodna težkim vprašanjem današnjega časa.

u— Podružnica Kola jugoslovanskih sester Moste — Sv. Peter priredi jutrišnjo nedeljo dopoldne cvetlični nabiralni dan za obdaritev revnih mater. Vljubno je naproseno cenjeno občinstvo, da pridno sega po cvetkah in odkupnih znakih. V sredo, 8. maja, pa pogostijo kolasiče obdarovane matere ob 17. uri v gostilni s. Bajčeve. Moste, Marenčičeva ulica 3. V primeru slabega vremena se preloži prodaja cvetk na nedeljo po binškošnih praznikih.

u— Družbi sv. Cirila in Metoda je daroval g. minister v p. Ivan Hribar namesto venca na grob svojega prijatelja g. Jakoba Avšiča, podravnatelja banke »Slavije« v p. 200 din.

u— Združenje bivših mornarjev se naproša, da bi predavanje o »Podmornice zaradi zanimanja javnosti po možnosti obnovilo. (—)

u— Združenje brivcev, frizerjev in kozmetikov obvešča članstvo, da potoče s 15. majem rok za izstavitev dovolil za nakup bencinske mešanice kot pomožno sredstvo za obrtne namene kakor, pranje, čiščenje itd. nikakor pa ne za pogon. Interesenti naj vložijo zadevne prijave pri zbornici za TOI z natančno navedbo mesečne porabe v kg. Po tem roku zbornica ne bo mogla več upoštevati morebitnih zadevnih prijav. (—)

Hej, sveti Jurij — odpira duri — v zeleno pomlad — Vsakogar vabi: »Jutri ne zabi — prispieti na Grad! — S prelepim razgledom — in pestrim sporedom — Jurjevo bomo slavili — bratsko se povešeli! — Vsakdo, kdorkoli, si vabilen lepo — pridi, le pridi, saj žal ti ne bo!«

u— Idrijski krožek v Ljubljani vabi vse rojake na sestanek ki bo drevi ob 20. v gostilni pri rojaku Vidmarju na Sv. Jakobu trgu.

u— Danes bo v prostorih šole za zaščitne sestre v Dvořakovi ulici redni mesečni sestanek članic dravske sekcije društva diplomiranih zaščitnih sester.

SEDAJ JE ČAS

ZA VLaganje JAJC! Garantol in vodotopno steklo
v drogeriji GREGORIČ,
kr. dvorni dobavitelj
Ljubljana, Prešernova ulica 5.

u— Dekle bodo žagali v Šiški in sicer danes in jutri pri vseh predstavah filma v Sokolskem domu. Za danes in jutri je namreč angažiran akrobat in magik Peter Glišič, ki je vse teden nastopal s svojim tovarišem Daudom Zudjelovićem na visoki vrvi v Vegovi ulici. Dan za dnem je zbuval pozornost. Zdaj pa bo še pri notranji predstavah pokazal svoje sposobnosti v čarovnikih, ki se jih je bil naučil v Indiji. Požiral bo britvice in ogenj, pričaral bo ognjene kače in pokazal še celo vrsto odličnih spretnosti. Zlasti pa bo ljudi zanimala glavna točka: prežaganje zaboja, v katerem bo živo dekle. Njegov nastop v zvezi z gumjastim človekom Daudom Zudjelovićem bo gotovo privabil mnogo gledalcev.

u— Kulturni film o Norveški v kinu Slogi. Norveška, zemlja čudovitih fjordov na skrajnem severu, je domovina slavnih Vikingov, prednikov zdajšnjih prebivalcev. Ze v srednjem veku je bila bojišče velikih severnih osvajačev, kjer so se bile ogrožene borbe za posest tega ozemlja. Njena mesta so bila še nedavno polna miru in so privabljala s svojo lepoto turiste, da so se divili morju in s snežem pokritim obrežnim vrhuncem. Najvažnejša luka te dežele je mesto Bergen z močno razvitim trgovskim in turističnim prometom. Norvežani so izraziti pomorsčaki, ki skrbno čuvajo tradicije svojih prednikov Vikingov, slavnih mornarjev. Zanimivi so občaji in proslave ob žetvi. Pri svatbi pa pokaže mladina vso svojo poskočnost in lepoto narodnih noč. Izredno zdravo plemo so Laponci, prebivalci na skrajnem severu, ki žive kot nomadi. Številne črede severnih jelenov so merilo njihovega bogastva. Ta aktualni in izredno točni film predvaja kino Sloga kot dopolnilo k rednemu sporodu. Priporočamo, da si ga vsakdo ogleda. (—)

u— Heinz Rühman popularni filmski komik pripoveduje: Ko sem dobil svojega sina, ni bil to več maiben neboljnih novorojenček, temveč že dražesten trileten fantek. Tem večje na je bilo zaradi tega moje presenečenje! Kako sem postal iz zakrnjenega samca srečen očka, kako je otrok po mnogih težavah dobil svojo pravo mamo in kako zelo mi je uzajala varovalka mojega fantiča, dokler se ni izkazalo, kdo je prava mati tega otroka, vse to boste videli v sijajni veseli in izredno zabavni filmski komediji, ki jo predvaja kino Sloga. Ogled tega filma vsem prav toolo priporočamo. (—)

u— Jeanne Doré, krasen film, na katerega opozarjamo vsi Ljubljano. Najslavnejša predstavnica italijanske filmske in ordske umetnosti Ema Grammatica, znana kot velika umetnica po vsem svetu, se bo predstavila danes ljubljanski kinematografski publiki v filmu »Jeanne Doré«, katerega premiero bo predvaljal od danes naprej kino Union v Ljubljani. Ema Grammatica je umetnica, ki zasluži, da jo vidijo vsi ljudje. Njena igra, njena simpatična pojava, govornica, njen blažen, topel nasmeh, njena mimika, vse njene geste so tako prirodne, prepričevalne in prijetne, da se ta slavnica igralca pripri vsakemu gledalcu. V filmu »Jeanne Doré« bo predstavljala Ema Grammatica mater, že priletno ženo vdovo, ki visi z vsem srcu na svojem sinu edincu. Ta sin je svojji mate

HURRA!

SINA SEM DOBIL

v glavni vlogi HEINZ RÜHMANN. Vesela in zabavna filmska komedija, polna zdravega humorja in vedrega razpoloženja!

PREMIERA DANES!

PREDSTAVE ob 16., 19. in 21. uri.

KINO SLOGA, tel. 27-30

ri edini solnčni žarek, kasneje pa bridka bolečina kakršno more občutiti edinole mati, katere sin je zašel na strašna strapota in zabredel v mreže zločina. Mislite si mater, ki mora pričati, zagovarjati sina, obtoženega strašnega umora! Mislite si materino bolečino, ko čuje v sodni dvorani strašno obsodbo. Mislite si trpljenje matere, ko zadnjič vidi sina, preden ga povedejo v pregnanstvo. Strašno je to slovo. Ema Grammatica podaja to materinsko vlogo tako nepopisno lepo, da si bo slovita umetnica na mah pridobila srca vse Ljubljane. Ničje naj ne zamudi edinstvene prilike, spoznati umetnico tako visoke kvalitete in take eminentne potence, kakršna je Ema Grammatica. Ničje naj ne zamudi filma »Jeanne Doré«. Ta film je vzvišena himna materinske ljubezni, najprimernejša za počastitev materinske dneva, in je tudi s tega vidika najtopleje priporočati, da si občinstvo film ogleda v največjem številu. (—)

u— V nedeljo v Polhov Gradec in Poljansko dolino. Prijave Putnik. (—)

u— V nedeljo na Kurešček in Turjak. Prijave Putnik. (—)

u— Putnikovi binškošni izletji: Sušak, Trst, Gorica, Benetke, Postojna, Kobarid. Zahtevajte prospekte. (—)

u— Mestno zdravniško dežurno službo bo opravljal danes od 20. ure do ponedeljka do 8. ure jutrajni mestni zdravnik dr. Ivan Logar, Ulica 29. oktobra št. 7, telefon št. 41-52.

u— Pozabljen tobak. Na pošti Ljubljana 3 so našli nekaj zavojev tobaka. Kdor ga je pozabil, naj se zgłosi pri upravniku pošte.

Naše gledališče

DRAMA

Sobota, 4.: Hamlet. Izven. Gostovanje Zvonimirja Rogoza.

Nedelja, 5.: Danes bomo tiči. Izven. Gostovanje Zvonimirja Rogoza.

Ponedeljek, 6.: Danes bomo tiči. Red sreda. Gostovanje Zvonimirja Rogoza.

Torek, 7.: Danes bomo tiči. Red B. Gostovanje Zvonimirja Rogoza.

Sreda, 8.: Hamlet. Red sreda. Gostovanje Zvonimirja Rogoza.

Shakespearejev »Hamlet« z gostom Zvonimirjem Rogozom se ponovi drveni izven abnoma. Občinstvo prosimo, da si v lastnem interesu zagotovijo vstopnice v naprej. — Prva repriza Nestrojeve burke »Danes bomo tiči« z gostom Rogozom bo jutri zvečer. — Abonenti reda sreda so naproseni, da upoštevajo kratki termin, ki je določen Zvonimirju Rogozu za gostovanje v Ljubljani in morajo imeti zato v prihodnjem tednu za svoj abnoma dve predstavi in sicer v ponedeljek Nestrojevo burko »Danes bomo tiči« in v sredo Shakespearejeva »Hamlet«.

OPERA

Sobota, 4.: Travlata. Gostovanje bolgarske sopranistke Vanje Leventove in Josipa Gostića. Izven.

Nedelja, 5.: Modra roža. Izven.

Bolgarska pevka Vanja Leventova, ki je z velikim uspehom gostovala na našem oderu v »Madame Butterfly« in v »Adriani Lecocourea«, bo nastopila drevi še v Verdijevi »Traviati«. Umetnica slovi zlasti po fini glasovni kulturi, skrbni izsolastnosti in po izrednem smislu za živo igralško občutek. Ker bo obenem z njo nastopil kot gost v tenorski partiji naš priljubljeni rojak Josip Gostić ki šteje Alfreda med svoje najboljšje stvaritve, obeta nočnejša predstava dvojni umetniški užitek. Germonta bo pel Janko. — V nedeljo bodo ponovili prikupno slovaško opereto »Modra roža« z Ribičevo, Barbičovo, Poličevo, B. Sanciinom, M. Sanciinom Zupanom, Frelhom, Lupšo in Pianekim v glavnih partijah.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 4.: Uže! (Udruženje jugoslov. emancipiranih žen). Poslednjič.

Nedelja, 5. ob 15.15: Pekovska. Popoldanska predstava.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 5. ob 15.: Cigan baron. ob 20.: Vse za šalo. Gostovanje mariborskega gledališča.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 4.: Izdaja pri Novari. Red A.

Nedelja, 5.: zaprt. Gostovanje v Celju.

Z Jesenic

s— Strelnska družina na Jesenicah priredi jutri, 5. maja svoje tradicionalno pranjevanje na strelišču Podmožaklju. V primeru slabega vremena bo privedite 12. maja. Zbor vsega članstva bo pri Sokolskem domu na Jesenicah ob 5.15 zjutraj, odkoder bo odhod na strelišče ob sodelovanju godbe Sokolskega društva. Jurjevna se udeležiti tudi Legija koroških borcev z vsem svojim članstvom.

prikazuje v svoji razpravi najprej splošne zgodovinske razmere in pogoje, nato se zaustavlja pri Paltašicu in ostalih hrvaških tiskarjih v Benetkah, nakar prehaja k prvi tiskarni na tih današnji Jugoslavije, ki je bila — kakor znano — v Crni gori in vpoševa pri tem rezultat najnovejših raziskovanj S. M. štedimlje. Nato se bavi s cirilsko tiskarno Božidarja Vučkovića v Benetkah in z nadaljnjim razvojem sbrskega tiskarstva, in prehaja k hrvaškemu tiskarstvu na domačih tleh. V šestem delu svoje razprave pa obravnava dr. Berkepec razvoj slovenskega tiskarstva od Trubarja do Mandelca in njegovih naslednikov. V zaključnem delu prikazuje pisec začetke bolgarske tiskarstva. Kakor vse ostale razprave, je tudi ta opremljena s posnetki naših knjižnih »rara et rarissima«. O začetkih tiskarstva pri vzhodnih Slovanih razpravlja A. V. Florovskij. A. Pražak obravnava stare slovanske tiske. Josef Bečka se bavi s knjižno produkcijo slovanskih narodov v novjšem času. Pri tem pravi o Slovincih, da danes najboljše predstavljajo višino jugoslov. tiskarstva. »Z obćudovanja vredno spretnostjo so Slovinci izkoristili vse možnosti tiskarstva v interesu napredka. Slovenska grafična industrija stoji danes na evropski višini. Oprema slovenske knjige vzdržuje najstrožje kritiko in se lahko meri z visokim švedskim poprečjem. Slovinci se lotevajo izdajanja del take tehnične populnosti, da bi jih lahko zavidal marsikateri veliki slovanski narod. Slovinci so edini žužni Slovani, ki imajo trdno knjižotroško organizacijo, katerega odlično deluje in ne informira uspešno samo domačega

trga, marveč tudi inozemstvo«. Pisec hvali tudi našo bibliografijo, kar se pa lahko tiče samo kvalitete objavljenih priložnic, ne more pa veljati za vrzeli, ki jih vsi čutimo, ker naši bibliografi, predvsem dr. Šleibinger, ne najdejo založnikov. Priznava tudi, da Slovinci razumemo knjižno propagando. Tudi s tega vidika je naš letni priradek kakih 600 knjig nenavadno visok: »ne kaže samo visoke kulturne stopnje Slovencev marveč tudi pričuje, kako sistematično so izgradili svoja stremiljenja z narodno gospodarske strani in si ustvarjajo vedno nove gospodarske osnove za nadaljnji kulturni razvoj.« Naslednji članki obravnavajo tiskarstvo in grafično industrijo v českih deželah (R. Bláha), česki knjižni trg in njegovo organizacijo (V. Mikota) in papirno industrijo na Češkem in Moravskem (K. Karések). — Med nekrologi v tej številki je tudi posmrtna beseda o zgodovinarju Šišiču s sliko na posebnih prilogi.

O Cankarjevi ljubezenski dramizaciji v daljšem spisu, čigar drugi del prinaša pravkar izšla 6. številka mesečnika »Modra ptičica«, esejist in kritik Ivo Brnić. Pisec podrobno razglablja vse biografske gradivo o Cankarjevem erotičnem življenju in skuša na tej osnovi orisati pisateljevo intimno osebo in vpliv njene določne ustrojenosti na njegovo umetniško delo. Po razpravi dr. Kraighera, ki pa je bila osredotočena okrog medicinskega vzoja Cankarjeve notranje drame, je Brnićeva razprava najvažnejši poskus, da se osvetli Cankarjeva osebnost in z njo mnoge značilnosti ali temine njegovega dela s proučevanjem pisateljevega intimnega sveta. — Ista številka »Modre ptičice« prinaša članek Winstona Churchilla »Podmorniška vojna«, nadaljevanje Bartolove

Iz Celja

— Koncert Roberta Sočensa in Suzane Rocheve. Tretja in zadnja prirediteljska letosnja Celjskega kulturnega tedna je bil koncert francoskega violinskega virtuoza Roberta Sočensa in pianistke Suzane Rocheve, ki je bil v tvek zvečer v intimno aranjirani mali dvorani Celjskega doma ob zelo lepi udeležbi občinstva. Ta umetniška dvojica je nudila Celjanom in obiskovalcem iz drugih krajev, ki so se udeležili koncerta, večer izrednega umetniškega užitka. Umetnika sta prejela več soplekov in sta bila po vsaki točki deležna navdušenih aplavzov. Ob koncu sta morala dodati dve skladbi. Po koncertu ima je Francoski krožek priredil v Celjskem domu zakusko, ki je potekla v prislečnem razpoloženju. — R. P.

— Za prvenstvo Slovenske šahovske zveze. Jutri ob 14. se bo pričela v vrtni dvorani hotela »Evropo« v Celju revanžna finalna prvenstvena tekma med Celjskim šahovskim klubom in mariborskim šahovskim klubom »Vidmarjem«. Prvotnega tekmovanja je bil prvi srečanje ki je bilo 23. aprila v Mar boru, je kljub rezultatu 4:4 zmagal Celjski šahovski klub, ker je na prvih desetak dosegel rezultat 3:1. Zjutraj tekmo vlada živahnim zanimanjem.

— Mariborsko gledališče bo ponovilo jutri ob 15. v celjskem gledališču Straussovo opero »Cigan barons«. ob 20. na bo uprizorilo učinkovito opero »Vse za Salo«, ki jo je napisal Celjan Danilo Gorinšek in ugalsbil Josip Jiranek. Obe predstavi sta izven abonmaja. Predprodaja vstopnic bo še danes v Slogovski knjigarni, jutri od 10. do 12. na pri blaginji v gledališču Preskribite vs vstopnice takoj!

— Maternski dan proslavi Kolo jugoslovenskih sester v Celju v nedeljo 12. t. m. Počastite ta dan svoji materi s cvetjem. Če kupite to cvetje od predajalk Kola. pomagajte s tem onim največjim materam, ki žive s svojo dečo v pomanjkanju, in onim, ki so v svoji starosti osamljeni in brez sredstev. kajti prijatelj, ki jih zbere Kolo ta dan, s namenjeni njim.

— Velik proces proti tvrdki Westen. V veliki razpravni dvorani okoliškega sodišča v Celju se bo pričela v petek 19. t. m. zjutraj razprava proti tvrdki A. Westen. d. v Celju, ki jo toži okrog 40 bivših Westnovih delavcev za odkodnino. Ti delavci so bili pred nekaj leti po znanem in pritu delavcev v Westnovi tovarni odpušeni. Delavci navajajo, da je tvrdka Westen opremila njihove delavske knjižice z rdčimi žigi. Kar bi naj bilo pomenilo, da so ti delavci komunisti. Zaradi teh rdčih žigov delavci niso mogli dobiti v drugih podjetjih zaposlitve. Sedaj želijo prizadeti delavci tvrdko za odkodnino. Razprava bo trajala dva dni. Zaslanih bo okrog 90 prič. Tvrdko zastopa celjski odvetnik dr. Skoberne, tožeče delavce pa zastopa vseh ostalih 28 celjskih odvetnikov.

— Moški in ženski podružnici CMD v Celju je daroval J. Janko A. Kreft v Karlovcu 150 din namestno venca na krsto svojega prijatelja in kolege z. Matka Smida.

— Umrla je v četrti in v Ipavčevi ulici 6 v starosti 32 let zasebnica z. Adolf Ozgrizek. Pogreb bo danes ob 16. iz mrtvašnice na mestnem pokopališču. Pokojnemu bodi ohranjen lep spomin, svojem naše iskrene sožalje!

— Iz celjske statistike. V mesecu aprilu je obiskalo Celje 1059 tujcev (935 Jugoslovenov in 124 inozemcev) nasproti 862 v letošnjem marcu in 1083 v lanskem aprilu. V preteklem mesecu je umrlo v Celju 45 oseb in sicer 9 v mestu in 36 v javni bolnišnici. Pri celjski borzi dela je bilo 1. t. m. v evidenci 726 brezposelnih (596 moških in 130 žensk) nasproti 787 (659 moških in 128 žensk) dne 20. aprila.

— Omejitve lova. Izvestni celjski lovci odslej ne bodo več prirejali lovov, ker se jim je v zadnjih dneh baje pokvarilo orožje in so ga morali dati v popravilo.

— Zrtve napadala. Na dvoršču pri neki koči v Sočanju je neznanec v četrtki napadel 24letnega dminarja Petra Podvratnika z Lene njuje pri Moziju in ga zabolzel z nožem v desno pleče. Podvratnika so oddali v celjsko bolnišnico.

Iz Maribora

— Podražitev kislega zelja. Ob nastopu zime so prodajali na trgu kislo zelje po 3.50. Potem se je podražilo na 4 oziroma 4.50 din. Sedaj pa se je dvignila cena pri kg na pet dinarjev. Podražitev utemeljujejo s pomanjkanjem kislega zelja.

— Turisti. Med 1515 turisti, ki so v letošnjem aprilu obiskali Maribor, je bilo 225 turistov Nemcev s 383 nočninami, 27 Čehov, 14 Italijanov in 13 Madžarov. Ostali turisti pripadajo raznim narodnostim. Naših državljanov je bilo med njimi 1191.

— Socialni problemi modernega meznega razmerja. O tej temi bo predaval v ponedeljek 6. t. m. v Ljudski univerzi, prof. dr. Andrej Gosar iz Ljubljane.

— Delavska mašiča prireditelj bo dreve v dvorani Sokolskega doma. Nastopijo pevska, glasbena, kulturna in sportna delavska društva. Začetek ob 20. uri.

— Krozec mariborskega upokojenega učiteljstva bo imel majniški sestanek v četrtki 9. t. m. na terasi ali pa v lovski sobi pri Orlu v Mariboru.

— Uprava mariborskega pododboru združenja rezervnih oficirjev poziva vse rezervne oficirje, ki se zanimajo za skupno nabavo predpisane vojaškega kovečga in oficirske torbe, da se prijavijo do 15. maja pisмено oziroma ustmeno med uradnimi urami. Uradne ure so vsako sredo od 19. do 20. ure v pisarni v Narodnem domu.

— Zanimiva pravda bo v kratkem pred mariborskim sodiščem. Pravda vzbuja veliko zanimanje zlasti v vrstah mariborskih zdravnikov. Tožba je v zvezi z očitkom tuje miselnosti. Toženec, ki je tudi zdravnik, pa hoče dokazati svojo trditve s pričami Zaslanih bo 11 zdravnikov in dve sestri.

— 10.000 dinarjev je izgnilo iz aktovke davčnemu slugi Ignacu Paju. Na pošti je med opravo postavil aktovko, v kateri je bilo 23.000 dinarjev, nekoliko stran. Ko je pozneje pričel šteti denar, pa je ugotovil, da mu je izgnilo iz aktovke 10.000 din. Zadeva se razčišča.

— Gregorjeva vnaša. Včeraj dopoldne je mali kazenski senat obsodil 44-letno sejmarko Marijo Strajnsakovo na eno leto in dva meseca strogega zopora. na 500 din povprečnine in 3-letno izgubo častnih pravic, ker je na podlagi obtožbe na raznih sejmih v pregoreči vneini dajala izdaja neki tuji miselnosti.

— Prenosičnice pod stopniščem. V Prisojni ulici 12. v Koškah so našli 3 dečke, stare 13 do 15 let, pod stopniščem, kjer so

spali. Izkazalo se je, da imajo vsi trije na vesti več tatvin. Kar so ukradli, so potem za nizko ceno prodali. Najstarejšega so zaprli, ostala dva so izročili v Mladinski dom.

Kinematografi

Ribnica. Sokolski zvočni kino bo predvajal dreve in jutri ob običajnih urah velik špijanski film »Gibraltars«. Za dodatek Foxov zvočni tehnik.

Novo mesto. Kino »Dom« v Sokolskem domu bo predvajal danes ob 20.30 in jutri ob 16. 18.30 in 20.30 nadvse zanimiv in zabaven film »Večna karavana« (Potujoče ljudstvo). V glavnih vlogah: Hans Albers in Camilla Horn. Predigra: »Univerzum tehnik«. (—)

Tržič. Kino bo predvajal danes in jutri film »Petrograjske bele noči«. (—)

Sevnica. Zvočni kino bo predvajal danes in jutri film »Miss Broadway« s Shirley Temple. Za Binkošti pa pride češki vefilm »Križ ob potoku« z Jifino Stepničkovo in v francoski »Ženska kaznilnica« z Viviano Romance. (—)

Zvočni kino Radio bo predvajal v soboto in nedeljo ob pol 21. (v nedeljo tudi ob 15. uri) filmsko opereto »Medeni mesec« s Franciško Gaal v glavni vlogi. Med dodatki risana sala in zvočni tehnik. Sledi »Župnikova skrivnost«. (—)

Iz Litije

— Epicenter potresa je bil menda pri nas. V ponedeljek 22. t. m. smo ob 12.36. ko je bila večina ljudi pri koslu, začutili kratak, a precej močan potresni sunek. Sprva smo bili prepričani, da je moral biti kak usodejni sunek drugod. Zdaj, ko ni od drugod nobenih poročil, pa smo uverjeni, da je bil epicenter potresa v naši bližini kakor lani. Lanski potres je bil seveda močnejši.

PROTITUBERKULOZNA LIGA
OBČNI ZBOR 5. t. m.
ob 10. na stavbah.

— Ob slovesu vrlje sokolske igralke. O tukašnjem davčne uprave je bila premeščena k ljubljanski davčni direkciji s. Mara Kolbetova, naša domačinka in sestra tukašnjega upravnika pošte g. Cvetka Kolbeta. Premeščena je na lastno prošnjo. Iz narodne družine je bila vneta sodelavka pri tukašnjem Sokolu. Vsa leta sem je nastopala na sokolskem odru kot odlična igralka. Kot dobra pevka in članica »Lipe« je prevzemala tudi pevske vloge, in kadar je

nastopila naša Mara pri silvestrskih akademijah in drugih prireditvah, je njena točka vzgala kakor nobena druga. Poslednjič je nastopila v Fodorjevi »Maturici« v vlogi profesorice dr. Klotilde Mozoljčeve. Njena vloga nam bo ostala še dolgo v spominu. Drage sestri Mari smo priredili ob odhodu iz Litije prisrčno odhodnico.

Iz Zagorja

— Požar v Toplicah. V četrtke v zgodnjih jutrnih urah je rudniška sirena javila ogenj. Gorelo je gospodarsko poslopje Ivana Boriška in drugih privedvah, je njena točka vzgala kakor nobena druga. Poslednjič je nastopila v Fodorjevi »Maturici« v vlogi profesorice dr. Klotilde Mozoljčeve. Njena vloga nam bo ostala še dolgo v spominu. Drage sestri Mari smo priredili ob odhodu iz Litije prisrčno odhodnico.

— Požar v Toplicah. V četrtke v zgodnjih jutrnih urah je rudniška sirena javila ogenj. Gorelo je gospodarsko poslopje Ivana Boriška in drugih privedvah, je njena točka vzgala kakor nobena druga. Poslednjič je nastopila v Fodorjevi »Maturici« v vlogi profesorice dr. Klotilde Mozoljčeve. Njena vloga nam bo ostala še dolgo v spominu. Drage sestri Mari smo priredili ob odhodu iz Litije prisrčno odhodnico.

— Prireditve v prid Aškercovi domačiji. V okviru akcije za rešitev Aškercove domačije priredijo drevo ob 20. uri v veliki dvorani Sokolskega doma P. O. Sokolskega društva spominski večer Antona Aškerca. Na sporedu je pregled Aškercove plodovitega pesniškega dela v obliki recitacij, govornih zborov, dialogov, dramatičnih prizorov, petja, glasbe in podobnega. Rokopis je pripravil br. Arnošt Adamič. Večer je namenjen spoznanju dela, vzorov in bojev enega naših velikanov duha, ki se je trdo in neizprosnoro boril za svobodo naroda in duha. Vzbuja naj umevanje za veliko akcijo, katere končni smoter je tudi ta, da poklicana napredna javnost, s tem priznavajoča in časteč spomin neupogljivo borca, zbere potrebna sredstva za odkup Aškercove domačije, da nam tako ostane ohranjena tudi gruda, na kateri se je rodil nepozabljeni naš klicar zatiranih, ponižanih, a ne premeanih. Vstopnine ni! Prostovoljni prispevki se hvaležno sprejemajo!

Gospodarstvo
Napoved nove agrarne reforme

Beograjski »Jugoslovenski kurir« pri- naša z dobro informirane strani vest, da se v kmetijskem ministruvstvu pripravlja gradivo za načrt uredbe o novi agrarni reformi v naši državi. Kmetijski minister dr. Čubrilović je nedavno v Bački Topoli med drugim izjavil, da je v Jugoslaviji še okrog 300.000 oralov zemlje, ki bi jo bilo treba dodeliti kolonistom in dobrovoljcem. Po informacijah »Jugoslovenskega kurirja« obstoji namerna, da se z uredbo o novi agrarni reformi izvrši revizija maksimuma velikih posestev. Prav tako naj bi prišla pod novo agrarno reformo tudi zorna kmetijska posestva države, kakor je Belje. Po sedanjih načrtih naj bi se maksimum velikih posestev znižal na naj-

več 300 oralov. S to novo agrarno reformo bi država dobila 270.000 oralov zemlje, ki bi jo lahko dodelila kolonistom in dobrovoljcem. Po zakonu o likvidaciji agrarne reforme iz leta 1931. so prišla pod agrarno reformo veleposestva, ki so imela v najbolj rodovitnih krajih preko 521 oralov za obdelovanje sposobnega zemljišča (v Sloveniji preko 130 oralov) odnosno preko 869 oralov celotnega zemljišča (v Sloveniji preko 347 oralov). Na podlagi tega zakona je bilo vzeto za agrarne svrhe in izločeno 550.000 oralov (od 2.186.000 oralov, kolikor je znašala celotna površina veleposestev, ki so prišla pod agrarno reformo).

Zamenjava starih kovancev

Z dežele prihajajo pritožbe, da nekateri poštni uradi ne zamenjujejo kovancev, ki jim je potekel rok veljavnosti kot zakonito plačilno sredstvo. Tako smo prejeli dopis iz katerega sledi, da je neki poštni urad 1. maja odklonil zamenjavo starega srebrnika za 20 din, češ da imajo poštni uradi od poštne direkcije naloga, da po 30. aprilu ne smejo sprejemati starih kovancev. Ker bi tako postopanje povzročilo težkoče pri naknadni zamenjavi zlasti na deželi, kjer ni povsod davčnega urada ali podružnice Narodne banke in ker je tako postopanje v nasprotju s predpisi, navajamo v naslednjem uradno objavo bančnega in valutnega oddelka finančnega ministruva, ki je izšla prav te dni in se glasi:

Po odloku finančnega ministra od 22. marca t. l. se stari kovani denar po 20 din, ki je bil izdan po zakonu od 28. novembra 1931, vzame iz prometa 30. aprila t. l. S 1. majem so torej stari kovanci po 20 din prenehali biti zakonito plačilno sredstvo in se lahko v naknadnem roku 6 mesecev, t. j. d. 1. novembra 1940, zamenjajo brez odbitka z novimi kovanci samo na blagajnah Narodne banke in na blagajnah državnih finančnih ustanov.

Prav tako so bili po odloku finančnega ministra od 13. oktobra lanskega leta vzeti z 20. aprilom t. l. iz prometa stari kovanci po 1 din, ki so bili izkovan pri edajo zakona o kovanju novega kovinskega

denarja od 31. junija 1931. Po 20. aprilu t. l. je izgubil kovani denar od 1 dinarja značaj zakonitega plačilnega sredstva in se ti kovanci lahko v naknadnem roku 6 mesecev, t. j. do 20. oktobra 1940 zamenjajo brez odbitka z novimi kovanci samo na blagajnah Narodne banke in finančnih ustanov.

Kot blagajne Narodne banke se smatrajo tako blagajna centrale, kakor blagajne podružnice. Pod državnimi finančnimi ustanovami pa je razumeti vse državne ustanove, pri katerih se sprejemajo vplačila, odnosno vrše izplačila, kakor tudi glavne blagajne, davčne uprave, Poštna hranilnica, vse pošte itd. (iz bančnega in valutnega oddelka finančnega ministruva).

Kakor je iz gornje uradne objave razvidno, so vsi državni poštni uradi dolžni vsrčiti naknadno zamenjavo starih kovancev.

Gornjemu uradnemu obvestilu naj še dodamo, da so stari 50 dinarski kovanci izgubili značaj zakonitega plačilnega sredstva 16. februarja t. l. in se lahko zamenjajo pri Narodni banki in državnih finančnih ustanovah do 16. avgusta t. l.

Stari kovanci po 2 din in 50 par pa bo do izgubili značaj zakonitega plačilnega sredstva 16. avgusta t. l. in se bodo še zamenjavali pri Narodni banki in državnih finančnih ustanovah do 16. februarja 1941.

95 z vrtem in gostilniškim inventariem na Viču za 170.000 din.

Anton baron Codelli je prodal Katici Vajt iz Zidovske ul. 3 parcelo v k. o. Udmat v izmeri 1108 kv. m za 77.560 din.

Josipina Mavričeva, posestnica iz Predjamske ul. 44, je prodala sodniku Josipu Pfeiferju iz Kranja, Vidovdanska c. 5 parcelo na Viču v izmeri 1232 kv. m za 84.000 din.

Rozi Dovič, posestnica iz Pokopalske ul. 136 — Moste, je prodala Ivanka Jančevi iz Rožne doline, Cesta V-16, parcelo v Sv. Petra predmestju I, d. v izmeri 668 kv. m za 53.440 din.

Marija Snaj, delavka Tobačne tovarne iz Kosez, je prodala mizarju Stanislavu Orauzmu parcelo v k. o. Viž v izmeri 748 kv. m za 25.000 din.

Adela Koutnikova, poštna uradnica v p. iz Stožic, je prodala pregledniku finančne kontrole Jožetu Leskovicu in njegovi ženi Antoniji z Bleda — Zagorice hišo v k. o. Brinjah št. 369 z vrtem za 145.000 din.

Josip Hudnik, zvanik finančne direkcije v Hradeckega c. št. 40 a, in njegova žena Amalija sta prodala zasebnici Mariji Žuca z Miklošičeve c. 4-II, endružinsko hišo za 57.500 din.

Janez Mojsker, posestnik z Vidovdanske c. 67, je prodal ženi strojnega mizarja mestne elektrarne Angeli Jančarjavi s Kodeljevega — Obiškega ul. 14, parcelo v

izmeri 627 kv. m s stavbo v surovem stanju v Stepanji vasi za 40.000 din.

Dušan Medved, trgovec iz Ziljskega ul. 3., in zasebnica Mira Medvedova sta prodala trgovskega zastopniku Ludviku Korčetu iz Rožne doline — Cesta V-18, parcelo v Zg. Šiški: v izmeri 1223 kv. m za 61.150 din.

Jesip Sirk, geometer s Poljanske c. 44, je prodal šolskemu upravitelju Jakobu Skubicu in ženi Olgi iz Hrušice pri Ij bliani parcelo v Poljanskem predmestju v izmeri 659 kv. m za 39.540 din.

Henrik Felber, trgovski zastopnik iz Polmilske ul. št. 49, je prodal trgovcu Viktorju Sobru iz Gorupove ul. št. 4 vse svoje nepremičnine v Sp. Šiški za 390.000 din.

Marija Juvan — Potokarjeva, posestnica iz Petričeve ul. 7, je prodala zasebnici Mariji Šačičevici iz Ljutomeru hišo v Petričevi ul. št. 7, z njivo v izmeri 571 kv. m za 310.000 din.

Levko Pečnik z Vodovodne c. št. 77, je prodal Josipu Cimpermanu iz Močnikove ul. št. 3 hišo z vrtem in dvoriščem v k. o. Sp. Šiški za 150.000 din.

Anten baron Codelli je prodal Ježetu Jagodiču iz Zadružne ul. št. 8 parcelo v k. o. Stepanja vas v izmeri 400 kv. m za 20.000 din.

Dodelitev bombažne preje tekstilnim tvornicam

Sekcija za bombaž in svilo pri posvetovanem odboru za tekstilno industrijo trgovskega ministruva je na svojem zasedanju 19. in 20. aprila t. l. s'lenil, da smejo od 1. maja t. l. bombažne predilnice v naši državi dobavljati bombažno prejo industrijskem in obrtnim podjetjem za izdelavo bombažnega blaga le na osnovi nakažnic urada za razdelitev bombažne preje, ki je zaenkrat ustanovljen pri Zvezi tekstilne industrije v Beogradu. Nakažnice, ki jih izdaja ta urad se sedaj nanašajo na one količine industrijske bombažne preje, ki jo bodo predilnice dobavile tekstilnim podjetjem (tkalnicam) v maju in juniju. Urad za razdelitev bombažne preje vrši razdelitev onim podjetjem v državi, ki so dostavila zahtevane podatke, in sicer v smislu sklepov posvetovalnega odbora za tekstilno industrijo. Na isti seji je sekcija za bombaž in svilo določila prodajne cene za vigozne — prejo, izdelano iz indijskega bombaža (I. a) na 29 din za kg za vigozne preje, ki ima 70% indijskega bombaža, 20% domačega bombaža in 10% celulozne volne na na 33,25 din za kilogram. Predilnice na področju uprave mesta Beograda zaračunajo 1 din pri kilogramu več. Te cene veljajo za čisto belo prejo, osnove 10 mm.

Gospodarske vesti

— Trgovinska pogajanja z Rusijo po vesteh iz Moskve ugodno napredujejo. Kakor smo že včeraj poročali, bo naša delegacija ostala v Moskvi najbrž še teden dni. Po informacijah iz Beograda, se bo Sovjetska Rusija čez se sklene trgovinska pogodba z našo državo, udeležila letošnje jesenske velesejma v Beogradu, kjer bi zgradila poseben paviljon. Kakor je znano, se Rusija že udeležuje velesejmov v Bolgariji, kjer je udeležba Rusije poleg Nemčije naimočnejša. Nadalje poročajo iz Beograda, da je uprava Zetske plovidbe predložila pristojnim činiteljem načrt o uvedbi redne paroplovne zveze s sovjetsko luko Odoso. Kakor je znano, vzdržuje Zetska plovidba že redno paroplovno zvezo, tako zvano transbalkansko linijo, ki gre do rumunske luke Konstanc za kar dobiva od države okrog 7 milijonov din subvencije na leto.

— Omejitve izvoznega carinjenja na Jesenicah. Zaradi prometnih težkoč se v bodoče ne sprejemajo na prevoz pošiljke, namenjene v inozemstvo, pri katerih je v tovrstnem listu predpisano izvozno carinjenje na Jesenicah. Odpošiljatelj pošiljk morajo zaradi tega predpisati v tovrstnem listu izvozno carinjenje na vmesnih carinskih postajah. Od te omejitve se izvzame pošiljke živih in zaklanjih živali, perutnine, svežega mesa, sveže slanice, prekajnih mesnih izdelkov, jajc, svežega sadja in povrtnine, ter vse pošiljke, ki se odajo na prevoz s postaj na progah Ljubljana — Šiška — Kranj — Tržič — Nomenj — Jesenice in Dovje — Mojstrana — Jesenice. Gornja omejitev ne velja za že izročene pošiljke.

— Odobreno povišanje cen. Banska uprava je dovolila pekovskim podjetjem v Ljubljani, zastopanim po Združenju pekov v Ljubljani, da smejo prodajati beli kruh po 5,10 polbeli po 4,70 din in črni kruh po 4,50 din za kilogram. — Nadalje je banska uprava odobrila tvrdkam, zastopanim po združenju trgovcev v Novem mestu, da smejo prodajati pšenično moko vojvodinske provenjenče s pribitkom 22%, zakroženim na 5 par, na dnevno borzno ceno pšenične moke št. 0 na novosadski produktivni borzi, oziroma s pribitkom 20% ob enakih pogojih na pšenično moko slovanske provenjenče, z dodatkom, da se zniža cena za moko št. 2 za 20 par, za moko št. 5 za nadaljnjih 20 par na ceno moke št. 0. Isti prebitek velja za ceno otrobov. — Banska uprava je odobrila mesarskim podjetjem v občini Trbovlje, zastopanim po Združenju mesarjev in klo-basičarjev v Celju, da smejo prodajati meso prvovrstnih volov in telic, ki se kot takšno života v občinskih klavnici, po 14 din za sprednji del in 16 din za zadnji del, teleče meso po 14 din s priklado, ostalo goveje meso po največ 12 din, svinjsko meso po 14 odnosno 16 din, slanino s kožo po 18 din, brez kože po 20 din in domačo svinjsko mast po 22 din.

— Vprašanje prepovedi izvoza lesnega katrana. Iz Beograda poročajo, da proučajo na merodajnih mestih vprašanje prepovedi izvoza lesnega katrana in racionalnega izkoriščanja borovega lesa. To vprašanje je postalo aktualno po izbruhu sedanje vojne, ker se je v številnih državah pojavilo pomanjkanje borovega katrana, ki ga prej dobavljale predvsem Finska, Švedska in bivša Poljska. Zato se je znatno povečalo povpraševanje po našem katranu in obstoja nevernost prevelikega izkoriščanja borovih gozdov, kar lahko neugodno vpliva na produkcijo terpentinovega olja.

— Težkoče pri vozu koksa iz Češko-Moravske. O priilki potovanja v Sofijo se je v Beogradu kratak čas zadržala gospodarska delegacija iz Češko-Moravske, ki se bo pri povratku znova ustavila v Beogradu zaradi razgovora z našimi pristojnimi činitelji o odstranitvi težkoč pri vo-

zu črnega premoga in koksa iz protektorata.

— Albansko gospodarstvo. Albanska Narodna banka izkazuje v svojem letnem poročilu, da se je v lanskem letu obtok bankovcev povečal od 10,5 na 26,3 milijona albanskih frankov. To povečanje obtoka bankovcev pojasnjuje poročilo s tem, da se po zasedbi Albanije od strani Italije pričela obširna javna dela in se je pričela razvijati tudi industrijska podjetnost. Industrijska produkcija se je občno dvignila, kar je pripisati predvsem otvoritvi novih rudnikov, zlasti rudnikov železne rude. S tem v zvezi se gradi železniška proga Drač — Elbasan, obenem gradijo tudi več električnih vodnih central. Pri delniški glavnici 12,5 milijona albanskih frankov je albanska Narodna banka izkazala za preteklo leto 324.000 frankov čistega dobička. Oficialni diskont je bil znižan na 5,5%.

— Skupščina Zveze gospodarskih združenj. Iz Beograda poročajo: Na iniciativno združenje, ki so bile osnovane po prejšnjih združnih zakonih in onih združenj, ki so bile ustanovljene po trgovinskih zakonih ter so v smislu § 119 zakona o gospodarskih združenjih obdržali obliko združenj po trgovinskem zakonu, poziva Zveza gospodarskih združenj v Beogradu vse te združenje, ne glede na to, kateri zvezi pripadajo, in ne glede na to, ali so vključene v kakšni zvezi, pa želijo, da se določi način poslovanja mestnih združenj po trgovinskem zakonu, da se udeležijo 5. maja ob 9. dopoldne v prostorih hotela »Imperial« skupščine Zveze gospodarskih združenj. Generalna direkcija državnih železnic je odobrila polovično vozno ceno za vse članke, ki bodo sodelovali na skupščini.

— Licitacije. Dne 4. maja bo v pisarni referenta inženjerja štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo bencinske mešanice in motornega olja. Dne 10. maja bo pri Zavodu za izdelavo vojne opreme v Beogradu in istočasno v Zagrebu licitacija za dobavo raznih vrst usnja, 11. maja za dobavo platna, 17. maja za dobavo platna, sukanca, gumbov in trakov. Dne 15. maja bo pri Komandi rečne flotilje v Novem Sadu licitacija za dobavo sider, verige, skopcev, konopne vrvi I. dr. Dne 15. maja bo pri štabu mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu licitacija za dobavo barv in ličarskega materijala, 16. maja za dobavo konopne in lanene jaderne in tkanin za zastave ter bombažnega platna. Dne 4. junija bo pri Centralni direkciji drž. rudarskih podjetij v Sarajevu licitacija za dobavo cevi.

Borze
3. maja

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klijirski čeki nespremenjeno 14.70 — 14.90. Grški boni so se v Zagrebu nudili po 30.50, v Beogradu pa je bil promet po 30.50. Bolgarski klijirski čeki so se v Beogradu nudili po 97. Tečajni na svobodnem trgu se nadalje ravno po tečaju 55 din za dolar. Na zagrebškem efektnem tržišču se je vojna škoda pri mlačni tendenci nudila po 431 (v Beogradu je bil promet po 430). Zalključki pa so bili zabeleženi le v 6% dalmatinskih agrarnih obveznicah po 65.50 — 66 (v Beogradu po 66).

Devize

Ljubljana. Oficialni tečaj: London 153.60 — 156.80, Pariz 86.75 — 89.05, New York 44.25 — 44.85, Curih 995 — 1005, Amsterdam 2348.75 — 2386.75, Bruselj 744.50 — 756.50. Tečajni na svobodnem trgu: London 189.75 — 192.98, Pariz 107.24 — 109.54, New York 54.80 — 55.20, Curih 1228.18 — 1238.18, Amsterdam 2900.86 — 2938.86, Bruselj 919.50 — 931.50.

Curih Beograd 10, Pariz 8.80, London 15.54, New York 44.6, Bruselj 774.87, Milan 22.45, Madrid 45, Amsterdam 236.77, Berlin 178.6250, Stockholm 106, Sofija 5.50, Budimpešta 79.50, Atene 3.16, Bukarešta 2.37.

Efekti

Zagreb Državne vrednote: Vojna škoda 431 bl., 4% severne agrarne 50 — 51, 4% agrarne 51 bl., 6% begunjske 76 bl., 6% dalm. agrarne 65 — 66 (65.50 — 66), 7% invest. 90 den., 7% Seligman 101 den., 7% Blair 90.50 bl., 8% Blair 100 bl., delnice: Narodna banka 8000 bl., PAB 181 den., Trebovjska 240 — 245, Gutman 52 — 55, Šećerana Osijek 212 den., Isis 31 den., Occania 600 den., Jadranska 350 den.

Beograd. Vojna škoda 430. — 431 (430), 4% agrarne 52 bl., (52.25), 4% severne agrarne 50 — 50.50, 6% begunjske 74.25 — 74.75, 6% dalm. agrarne 66 — 66.25 (66), 6% šumske 64.50 — 66.50, 7% Blair 90 bl., 8% Blair 100 bl., Narodna banka 8000 den., PAB 183 den. (184).

Blagovna tržišča
Žito

+ Chicago, 3. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 105.125, za julij 104.50, za sept.

Rušilci v plamenih

Posnetek iz druge pomorske bitke med angleškim in nemškim vojnim brodovjem pri Narviku. Nemški rušilci gorijo

Trondhjemska pokrajina

Ploska pokrajina — Najbogatejše polje na Norveškem

Pokrajina okrog Trondhjema je postala zaradi zadnjih dogodkov središče vsega dogajanja na Norveškem. Ta fjordska pokrajina ima drugačen značaj nego druge v norveški deželi.

Obale so tu bolj pleske, čeprav še vedno gorate, a čim bolj se fjord razteza v notranjost dežele, posebno proti severu, tem bolj je ploska. Tu se širi tudi spet gozd, ki ga zapadna Norveška drugače nima. Zemlja se dviga polagoma v visoko gorovje. Skozi večje doline, n pr v okolici železniškega križišča Størena, vodijo široke ceste, ob katerih se vrstijo kmetije druga za drugo. Tu in v proslulem Gudbrandsdalu so najbogatejša poljedelska ozemlja Norveške. Zavoljo zelo milega podnebja

pridelujejo tu mnogo žita. Trondhjem sam je v primeri s številom svojega prebivalstva zelo razsežen, ima tehnično visoko šolo in je škofjski sedež. Trondhjemska katedrala je največja skandinavska cerkev. Sredi mesta z lesenimi hišami se dviga citadela ki prekriva svojo okolico za 50 do 100 m.

Med tem ko potekajo do Trondhjema doline v obliki žarkov proti oboji, se severno od tega mesta vleče velika podolžna dolina. Proti švedski strani se razprostira široka gozdната pokrajina ki je reže Merakerska dolina. Težji sledi železnica ki vodi preko Storhena proti Stockholm. Pred vodom v Trondhjemski fjord ležita nizka otoka Smölen in Hitteren.

Boksar podedoval milijone

Zapustila mu jih je njegova bivša žena iz Amerike...

Bivšemu italijanskemu boksaškemu mojstru Enzu Fiermonteju so te dni sporočili iz Amerike, da je po svoji pokojni ženi podedoval malenkost desetih milijonov dolarjev. Fiermonte je umrl 1935 v Zedinjenih državah več boksaških nastopov. Pri tej priliki se je seznanil z bogato Američanko iz družine Astorjev ki se je bila pravkar ločila od svojega moža, znanega finančnika Dicka.

vzlic temu je videti, da žena na kratko srečo ob boksačevi strani n pozabila, ker mu je v svoji oporoki zapustila znaten del svojega imetja. Fiermonte je izjavil, da bo ta denar vložil v filmsko industrijo, za katero se zanima v zadnjem času kakor mnoge bivše sportne veličine.

Besečna slepota

Na Holandskem imajo nekoliko primerov nenavadne bolezn, ki jo imenujejo besečna slepota. Bolniki niso sposobni, da bi dojelj pomen določenih besed. Bolezen ima svoj izvor v možganih.

Če še ne veš, zdaj izveš

- da je bilo takoj prvi dan razpisa švedskega obrambnega posojila, ki znaša celotno 500 milijonov švedskih kron, podpisano 30 milijonov;
da so v Italiji te dni izročili vojni mornarici v uporabo novo 35.000 tonsko križarko »Vittorio Veneto«;
da je skupina slovaških vseučiliških profesorjev odpotovala v Moskvo;
da je bil med rusko in finsko vlado podpisan protokol o novi razmejitvi med obema državama;
da je turška vlada izgnala iz države 150 tujih pevk in plesalk, ki so delovale v zabaviščih in pomagale tujim vohonom;
da je holandska prestolnaslednica Julijana dopolnila 31. leto svojega življenja;
da je bila te dni otvorjena značna proga Bukarešta—Dunaj;
da je belgijski kralj pregledal belgijsko utrjeno mejo;
da je rumunska zrakoplovna družba »Lares« otvorila promet na progi Bukarešta—Carigrad;
da grade v Tallinu ogromno zaklonsiše, ki bo zadoščevalo za pribežališče vsega prebivalstva tega mesta;
da je v okolici Narvika obkoljenih 8000 pripadnikov nemške vojske;
da so nemške oblasti na Danskem rekvirirale pri kmetih 40.000 ton žita.

70 tisoč žen išče može

V New Yorku imajo veliko število agentur za informacije, ki jih iščejo zasebniki. Ena teh agentur si je pridobila posebno slovo, ker se je specializirala za iskanje izgubljenih oseb.

Objavila je sedaj statistiko, iz katere je razvidno, da je prejela naročilo 70.000 ameriških žen, da bi poiškala njih može. To število je visoko, a zanimiva postane stvar posebno zavoljo tega, ker znaša število mož, ki so agenturi poverili iskanje svojih izgubljenih boljših polovic, reci in piši 15... Ti dve številki dajeta sedaj ameriškim listom priliko za vsakovrstna razmišljanja.

Drama v drvečem vlaklu

V bližini turške postaje Sansuma se je v drvečem vlaklu odigrala krvava drama. Neki Ibrahim je obtožil dva brata, ki sta živela v neki tamkajšnji vasi, da sta mu ubila dve živinčeti. Stvar bi se morala obravnati pred sodnikom v Sansumu.

V vlaklu sta se brata srečala z Ibrahimom, ki ga je spremljal njegov štrinajstletni sin. Poskušala sta tožitelja pregovoriti, da bi umaknil tožbo in sta mu zadrževala svojo nedolžnost. Ker nista imela uspeha, sta zbesnela in planila s palicami nadenj. Čeprav so ju skušali nekateri potniki ločiti od napadca, sta ga tako zdelala, da se je zgrudil mrtev na tla. V tem trenutku je Ibrahimov sin potegnil samokres in oba brata ustrelil, nato skočil iz vlaka in izgubil v gozdu. Pozneje se je deček sam javil policiji v Sansumu.

Telefon in brzojav v Rusiji

V okviru tretje petletke je Sovjetska Rusija sklenila, da bo izpopolnila brzojavno in telefonsko omrežje, ki veže oziroma, ki naj bi vezalo glavna mesta njenih poedinih republik.

Posebno važne so telefonske zveze z Daljnjo Vzhodom, ki jih bodo v letošnjem letu izboljšali ali nove postavili. Tako bodo letos zvezali Habarovsk in Komsmolsk ob Amurju ter Vorosilov ob Usuriju brzojavno in telefonsko z Moskvo. Ta čas gradijo telefonsko zvezo med Rostovom ob Donu in Bakujem, zveza med Taškentom in Moskvo izboje še skoraj dokončana. Bistveno bodo izboljšali tudi brzojavno in telefonsko zvezo med Moskvo ter Leningradom.

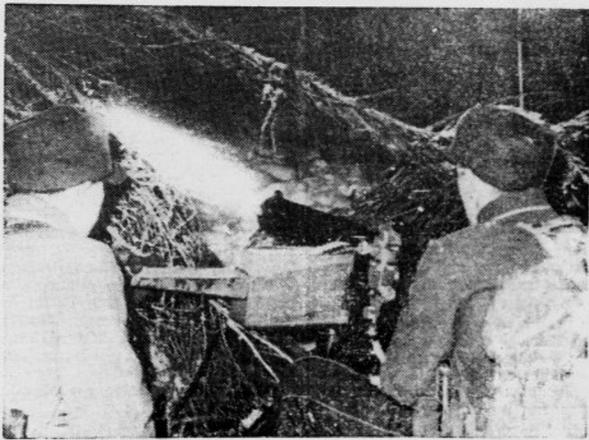
Največja jajca

Splošno menimo, da polaga med živčnimi živalmi največja jajca noj. Toda že ob začetku tega stoletja so ugotovili, da so v japonskih vodah našli jajca nekega morskega volka. Imajo 22 cm premera, med tem ko je premer največjih jajc le 15,5 cm. Pri tem je upoštevati, da so bili tu morski volkovi v prejšnjih dobah kakor kažejo najdbe v morskem blatu, še dosti večji nego danes, ko dosegajo »samo« dolžino 20 m. Njih jajca so bila tedaj tudi primerno večja. Jajca madagaskarskega noja, ki se izumrl v 17. stoletju, a so se ohranila do danes, v dolžino merijo 34 cm, v širino 22 cm. Tudi jajca novozelandskega noja, ki se izumrl ob začetku 19. stoletja, so merila v dolžino 20 cm, v širino 20 cm. Bila so Maorcem najljubša jed.

Nalepotičena perutnina

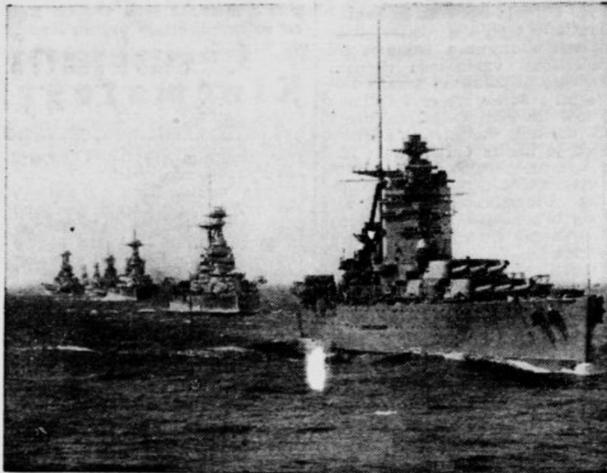
Na zadnji razstavi perutnine v Havani so odkrili, da je bil nek perutninar svojim kokošim in netelinom srebrne lepe nobarval s črtnikom za ustnice. Mož je hotel s tako prerarčaranim živalmi na vsak način doseči kakšno nagrado.

Z norveškega bojišča

Norveška vojaka v boju

Mornarica pod paro

Eskadra angleške mornarice med vožnjo po Severnem morju

Priseljevanje v Ameriko

Južноеvropske dežele imajo majhno kvoto

Urad za priseljence v Washingtonu ugotavlja, da je lansko leto nad 657.300 oseb prosilo za dovoljenje, da bi se smele priseliti v Zedinjene države. Dovoljenje pa so izdali samo 58.853 osebam. Čeprav bi se jih po ameriškem zakonu lahko priselilo 150.000. Vzrok je kvotni sistem, ki dovoljuje priseljevanje v razmerju z različnim izvorom današnjega prebivalstva Zedinjenih držav.

Urad za priseljence v Washingtonu ugotavlja, da je lansko leto nad 657.300 oseb prosilo za dovoljenje, da bi se smele priseliti v Zedinjene države. Dovoljenje pa so izdali samo 58.853 osebam. Čeprav bi se jih po ameriškem zakonu lahko priselilo 150.000. Vzrok je kvotni sistem, ki dovoljuje priseljevanje v razmerju z različnim izvorom današnjega prebivalstva Zedinjenih držav. Kvote za razne srednje, vzhodno in južноеvropske dežele, od koder se ljudje najraje izseljujejo, so pa zelo majhne. Lansko leto so se popolnoma porabile kvote za Nemčijo (17.375 oseb), Poljsko (6524), Češkoslovaško (2874), in Madžarsko (873), celotno kvoto za Veliko Britanijo (94.921) pa je izrabilo samo 4767 oseb in celotno kvoto za Skandinavijo (13.314) samo 3510 oseb. Prav tako se je vselilo v Ameriko lansko leto samo 1031 Francozov, dočim jih kvota dopušča 3086.

Kmetija v osrčju Manhattana

Zadnja njujorška farma

V osrčju Manhattana se je doslej držala kmetija, ki je nje lastnik neki Joe Benedetto, sredi avtomobilskih cest in nebotičnikov prideloval koruzo, tižo in spinačo. To tekmovanje bo sedaj opustil New York pa izgubila na ta način zadnje ostanke svojega poljedelstva.

njih z lepim dobičkom prodajal svoje pridelke, ne da bi imel kakšne prevozne stroške, se je moral odločiti, da naha obdelovati svoje 6 juter veliko zemljišče. Vsem New Yorku namreč ne dolj poljedelskih delavcev. Glavni vzrok, da postane pravi mešan, pa so — ptice. Od ranega jutra do večera je oblegalo farmo na tisoče ptic, ki se niso mogle izogibati v New Yorku redki priliki, da se okoristijo s svežim zelenjem in dobrih zrnih. Ker so odpovedale celo električne strašne naprave, je Benedetto končno obupal in je sklenil zemljišče prodati neki tvrdki, ki bo tu zgradila velike garaže.

Imovit trobentač

Pred kratkim so v New Yorku prijeli nekoga ruskega emigranta, ki si je služil kruh z igranjem trobente na ulicah. Prijeli so ga ker se je hotel peljati z železnico brez voznega listka. Ko so ga preiskali so dognali, da predstavlja pravo »potojučo banko«.

A NEKDOTA

Leo Slezak je pel nekoč Lohengrina. Smola je hotela, da so odrski delavci po pomoti odvekli znamenitega labuda z odrja, še preden je stopil pevec v čoln, ki ga je vlekla ptica.

Slezak ni izgubil ravnovesja. Ob gromovitem smehu publike je stopil h kulisi in vprašal: »Prosim lepo, kdaj pa odrine prav za prav naslednji labud?«

Tajinstven jezik

Jezik ki nima nobenih napisanih tekstov in ki ga jezikoslovci skoraj ne poznajo govori v dveh majhnih državah, Hunci in Nagarju, ob severozapadni meji Kašmirja. Obe gorski ljudstvi, ki tu živita, pripadata istemu plemenu in govorita isti jezik z narečnimi razlikami.

Vsaka teh držav ima kakšnih 13.000 prebivalcev, ki se priznavajo k Mohamedovi veri in živijo zelo preprosto, zdravo življenje. Jezikoslovci pravijo, da ni njiju jezik soroden nobenemu izmed znanih jezikov, niti indogermanskim, niti semitskim, niti mongolskim. Njegov izvor je neznan, vendar pa domnevajo, da predstavlja zadnji ostanek kakšnega predzgodovinskega jezika, ki so ga v Severni Indiji govorili, preden so Arijci v tretjem tisočletju pred našim štetjem preko gorskih verig vdrli v Indijo. Ta jezik, ki ga govori nekaj več nego 25.000 ljudi, se je v samotni gorske divjine ohranil sredi morja indo-iranskih in drugih jezikov.

Britanske šifre

»New York Herald« poroča, da je na dan nemške zasedbe Kodanja, neki neznanec po telefonu opozoril angleško poslanstvo, da se bo zasedba izvršila čez nekoliko ur. Poslanstvo je verjelo neznanemu svarilcu in je pravočasno uničilo nebroj tajnih listin, zlasti pa ključ za diplomatske šifre, da niso prišle v nepravne roke.

VSAK DAN ENA

»Celi dve uri že čakam, kdaj pride. Zdaj mi je čakanja dovolj. Vsedel se bom na klopo, da malo počijem.« (Söndagsnisse Strix)

MICHEL ZEVACO:

103

Don Juan ROMAN.

»Kakopak. Saj vam pravim.«
»Kam jih je vzela s seboj? Boš govorila ali ne, vlačuga nemarna?«
»V krsto jih je vzela, v grob. Kajti pokopali so jo v grob, ne v skupno jamo, da veste. Župnija je bogata in ima svoje pokopališče. To ni kakor pri Sv. Medardu, ki je beraška fara in ima samo kostnico.«
Don Juan je nekoliko pomislil, nato pa dejal:
»Vedeti hočem, zakaj je vzela zlatnike s seboj.«
»Ona je tako hotela, vaša svetlost. Deset minut, preden je zavila oči, nam je rekla: »Če umrem, mi pustite te lepe svetinje, ki mi jih je podaril.« Prav tako nam je rekla, vaša svetlost. Pustile smo ji torej zlatnike, ker je bila takšna njena volja.«
»In ko je bila mrtva, vam ni prišlo na misel, da bi ji bile vzele zlato?«
»Viš ga! Saj nismo divjaki, saj smo kristjani! Rekla je: Svoje lepe svetinje hočem imeti pri sebi. Takšna beseda je sveta Seveda je rajnica na izgubi. Ko bi ji ne bilo toliko do zlatnikov in jih ne bi bila vzela s seboj, bi imela zdaj namesto zakrpane srajce, ki sem ji jo pustila, da je ne bi zeblo v krsti, lepo novo riuho. Razen tega bi ji bila naročila krščansko zadušnico, plačane nosače s križem na čelu in duhovnika, da bi molil vso pot

do groba. Potem bi jo tudi me lahko spremile; tako se pa nismo upale, iz strahu, da ne bi sosesčina grdo gledala, in smo jo pustile samo na zadnjo pot. Pravim vam, da je na izgubi, ker je hotela vzeti svoje svetinje v grob.«
Don Juan se je ob tem pojasnilu znova zamislil.
»A zakaj je hotela imeti cesarske zlatnike s seboj?« je vprašal čez nekaj časa. »Zakaj?«
»Cesarske zlatnike? Torej so bili cesarski?... Kakšen pa je cesarski zlatnik?«
»Takšen, kakor jih je imela Plavka. Zakaj je hotela, da bi jih dejali v krsto?«
»Oh! Mlada dekleta so vseh muh polna, vaša svetlost. Nič naprej ne mislijo. Pred kakimi štrinajstimi dnevi vidim Plavko, da se vrača domov, potem ko sem ji bila dala dober svet, naj gre na ulico. Bila je vesela in žalostna, vse hkratu. Videti je bilo, da nekaj premišljuje. Ko pride v čumnat, se zapre. Slišim jo, kako poje in se smeje in očee vse vprek, nato pa slišim žvenketanje zlata. Vstopim, in ona mi pravi: »Jutri bo zame lep dan...«
»Tako je rekla?« se je zdrzil don Juan.
»To in še mnogo drugih neumnosti: Misliš da more visok gospod ljubiti takšno ubogo dekle, kakor sem jaz?... In potem: »Ali je res, da sem lepa?... In spet: Konec koncev, kaj grdega sem storila doslej?... In, na primer: Kdo ve, morda me ima pa v resnici rad? Oh, kako bi bila srečna! Kako bi bila srečna! Sveti angeli božji, ko bi mogla živeti pošteno življenje! Ljubiti ga! Ljubiti ga do smrti!... Na kolena je padala, vaša svetlost, na kolena pred kropilnikom, in molila k Materi božji

in zdaj jokala, zdaj prepevala... Si morete misliti, kako je bilo?«
»Govori, le govori, ne boj se, da si ne bi mogel misliti.«
»Nu torej, čakala je drugega dne, češ da bo lep. A figo, drugi dan je bil prav takšen, kakor so vsi. In dnevi so minevali. Vsak večer se je tolažila: »Pa jutri!« In vsi moji dobri sveti so bili zaman, nič več ni marala iz hiše. Odgovarjala mi je: »Prepovedal mi je hoditi na ulico, dokler ne pride k meni.« — »Kdo?« sem jo vpraševala. Odgovora ni bilo. Kašljala je čedalje huje, vstajala pa je vendarle. In da ste jo videli, kako se je vsako jutro umivala, česala in lepotičila! Do zadnjega dne, vaša svetlost! Do večera, ko je zadnjič poizkusila, me je sleherni jutro prosila za tisti košček zrcala, ki ga imamo, da se gledamo v njem. In tedaj je zagledala smrt. Prepovedala mi je, da bi ji vzela svetinje, še umiraje je upirala vame oči. Človek res ne razume, kaj ji je bilo...«
To je zvedel don Juan Tenorio zvečer po Plavkinem pogrebu iz svojega razgovora z brljavo Malko...
DRUGI DEL
I
Skrivnostni klic
Ko se je Klotar Ponthuški nekega jutra odpravil z doma, je stopil v sobo njegov sluga Bel-Argent, rekoč:

»Gospod, zunaj stoji nekakšen črn dedec, ki se mi ne zdi nič kaj prida. Pravi, da je vprašal po vas pri »Vedeževalki« in tako zvedel, kje stanujete. Trdi, da mora govoriti z vami, ker ima sporočilo za vas.«
»Spusti ga noter,« je rekel Klotar.
»Ali ne bi bilo bolje, da ga vržem skozi okno ali da ga pošljem z glavo naprej po stopnicah?«
»Noter ga spusti, pravim.«
»Gospod Ponthuški, mar ste res pozabili, kako je bilo v gostilni pri »Milosti božji?« Če ste, se vsaj spomnite, da je malo manjkalo, pa bi bili od lakote in žeje poginili v brlogu, kamor vas je zaklenil grof de Loraydan! Verjemite mi, ta prekleti sel s svojim vohunskim obrazom ni vreden zaupanja.«
»Spusti ga noter.«
»Prav,« je zagodrnjal Bel-Argent, »že grem. A kje, vraga, naj iščem tako dobrega gospodarja, kadar boste vi mrtvi?«
Bel-Argent je privedel v sobo moža dostojne vnanjosti, vsega v črni obleki. Neznanec se je priklonil Klotarju in izpregovoril:
»Ali mi je čast govoriti s Klotarjem, gospodom Ponthuškim?«
»To sem jaz.«
»Če je tako, sem jaz Jakob Aubriot, glavni oskrbnik Arronskega dvorca. Prinašam vam list, ki mi je moja milostljiva gospodarica visokorodna gospodična Leonora de Ulloa naročila, naj ga od dam v vaše lastne roke.«

Spomenik kralja Aleksandra v Ljubljani

Širši spomeniški odbor je včeraj soglasno odobril predloge ožjega odbora, naj se spomenik kralju Aleksandru postavi na Kongresnem trgu, odnosno v Zvezdi

Ljubljana, 3. maja

Pred dnevi smo poročali o daljnosežni pobudi ožjega odbora za postavitve spomenika kralju Aleksandru v Ljubljani. V želji, da se zamisel že vendar izvede v resnico, je ožji odbor predlagal mestni občini, naj se spomenik postavi na Kongresnem trgu, kakor se je to vedno na novo, zdaj v tej, zdaj v oni obliki zahtevalo iz krogov, ki imajo sedaj pri mestni občini glavno besedo.

Danes ob 18 so se v mestni posvetovalnici zbrali člani širšega odbora k plenarni seji, da razpravljajo o tem sklepu ožjega odbora. Sejo je vodil predsednik direktor dr. Pipenbacher, ki je v izčrpnem poročilu podal historiat dela in borbe za postavitve spomenika. Ko je širši odbor dne 23. septembra 1938 glasoval o prostoru, kje naj spomenik stoji, je 26 članov glasovalo za Tivoli, 8 proti Tivoliju, 4 pa so se vzdržali glasovanja. Odbor je nato svoj sklep sporočil mestnemu poglavarstvu in razpisal natečaj na izbrani prostor. Na seji dne 27. januarja 1939 se je širši odbor na predlog razsodišča z 32 proti 2 glasovoma odločil za osnutek akad. kiparja Loizeta Dolinarja. Sledil je komisionalni ogled prostora ob vzhodu v Tivoli Komisija je sporazumno z odborom spreмениla prvotni osnutek tako, da je bila lege spomenika določena v osi pravoslavne cerkve v smeri sever-jug. Odbor za spomenik je nato razpisal in oddal vsa potrebna dela.

Odkar je bil izvršen komisiji-ki ogled ob vzhodu v Tivoli, je mestna občina izražala zmerom nove pomisleke o primernosti tega prostora. Naposled je mestno poglavarstvo sporočilo definitivni sklep, da občina dovolji postaviti spomenik pred pravoslavno cerkvo le pod pogojem, da takoj z odkritjem pride spomenik v mestno last, odbor pa mora položiti kavicjo 100.000 din za njega morebitno prestavitve, ki bi se lahko izvr-

šila brez sodelovanja odbora. Razsodišče in ožji odbor sta na skupn. sej: dne 26. aprila na predlog predsednika razsodišča dr. Alojzija Gradnika sklenila: odstopiti od prvotnega sklepa pod pogojem, 1. da ostane spomenik glede lika podstavka in reliefov popolnoma neokrnjen; 2. da se postavi spomenik v Zvezdi na mestu, ki naj se sporazumno z odborom in razsodiščem določi na podlagi strokovnih poskusov; 3. da bo mestna občina poskrbela za primerne okolice spomenika, pri čemer je treba gledati na to, da bo spomenik stal na prostoru, primernem za defileje in večje proslave; 4. vse priprave naj bodo dovršene tako, da bo odkritje mogoče že na letošnji Vidov dan 1940; 5. spomenik pride v last občine s postavitvijo oziroma odkritjem. Ta dogovor stopi v veljavo, čim ga odobri ta širši odbor in mestna občina.

Na predlog mestnega podžupana dr. Ravničarja je širši odbor predlagal brez debate v celoti sprejeti. Na koncu je predsednik dr. Pipenbacher se sporočil, da je ožji odbor naprosil Združenje rezervnih oficirjev in Združenje vojnih dobrovoljcev v Ljubljani, da prevzame vse priprave za svečano odkritje spomenika, ker razpolagata z velikim izkustvom po odkritju spomenika kralja Petra I. in ker so bili vojni dobrovoljci prvi, ki so sprožili idejo, da se blagopojmnu Viteškemu kralju postavi v Ljubljani dostojen spomenik. Tudi ta predlog je bil soglasno sprejet, kakor je predsednik zaključil plenarno sejo.

Mestna občina do predloga spomeniškega odbora še ni uradno zavzela stališča, sliha pa se, da smatrajo merodajni činitelji predlog za sprejemljiv. Zato se smemo nadejati, da bo zadeva zdaj v najkrajšem času ugodno rešena in da bo spomenik ki bo v okras Ljubljane in v ponos vsem Slovcem, res že konec prihodnjega mesca postavljen in odkrit.

Širši spomeniški odbor je včeraj soglasno odobril predloge ožjega odbora, naj se spomenik kralju Aleksandru postavi na Kongresnem trgu, odnosno v Zvezdi

BELEŽKE

Sokolska pripravljenost

Sokolski glasniki, glavno glasilo saveza Sokola kraljevine Jugoslavije, objavlja vsebinsko vsebinsko okrožnico vsem sokolskim edinicam v državi o organiziranju »dneva pripravljenoosti« v nedeljo, 12. maja. Tega dne se bodo morali zbrati v svojih sokolskih edinicah vsi pripadniki sokolske organizacije razen dece. Pri tej priložnosti jim bodo sporočena posebna navodila za njihovo delo v svrhu okrepite moralne in materialne obrambne moči našega naroda in države.

„Notranja orientacija“

Pod tem naslovom je znani srbski književnik Sima Pandurovič napisal v beograjskem »Vremenu« članek, v katerem razmišlja o raznih naših notranjeh političnih problemih. V uvodu pravi Pandurovič, da so storišili nosilci tako zvani avtoritativni režim pri nas največje pogoščje s tem, da so pozabili pridobiti za svoj režim srca jugoslovenskih državljanov, nato pa nadaljuje:

»Danes čujemo najbolj nemogoče zagovore za razne akcije in dela, ki so povsem nasprotna obljubam in programom njihovih izvršiteljev. Tako n. pr. največkrat opravčujemo pomanjkanje svobode tiska s tem, da je treba ljudstvo čuvati pred zloupotrebno tiska. Morda je včasih ta argument upravičen, gotovo pa ne za večne čase. Kaj lahko ljudje vse zastrupijo? Tako zastrupljajo vodo z bacili in zrak s strupenimi plini. In vendar se še ni našel politik, ki bi priporočal, da se zaradi takega zastrupljanja preprosto ljudem zrak ali voda...
 »Kaj je vzrok — pravi dalje Pandurovič —, da se mnogi voditelji narodov in veliki politiki ne morejo svobodno kretati med ljudmi in da se obdajajo s stražarji in telohranitelji? Zakaj potujejo s posebnimi vlaki, oklopnimi avtomobili in oboženimi stražarji? Nestrajnost govore, da so edini predstavniki naroda, stvarno pa žive v večnem strahu pred njim...
 Besede Sime Panduroviča, se čitajo zelo prijetno v onem »Vremenu«, ki je bilo še pred letom osebno glasilo dr. Milana Stojadinovića, torej onega »voditelja«, ki je nastopal baš tako, kakor popisuje Pandurovič. Čividno ga je tu tudi imel v mislih, ko je oblikoval svoje stavke.

Poljski narodni praznik

Včeraj je bil poljski narodni praznik, ki so ga proslavili Poljaki križem sveta, a tudi v vseh mestih, kjer se nahajajo poljska diplomatska in konzularna zastopstva. Pri nas je bila proslava v Beogradu. Maši v tamošnji katoliški cerkvi so prisostvovali poljski poslanik Dembički, francoski poslanik Brugere, zastopniki jugoslovensko-poljske lige in člani poljske kolonije na poslaništvu. Na poslaništvu poljskih zavaznikov in nevtralnih držav so bile izvršene zastave. Prav tako so izvestili zastave konzulatov nevtralnih in poljskih zavazniških držav v mestih, kjer so poljski konzulati, med njimi tudi v Ljubljani.

Poljski narodni praznik je vsako leto 3. maj dan, ko je bila pred 149 leti, dne 3. maja 1791, uveljavljena prva poljska ustava.

Ples okrog javnega glasovanja

»Hrvatski dnevnik« posveča svoj uvodnik načinu glasovanja pri občinskih volitvah. Po njegovem mnenju gledajo Hrvati in Srbi različno na pomen občinskih volitev. List piše o tem:

»Hrvati gledajo na občinske volitve predvsem z gospodarskega stališča in ne žele, da bi pretežni vpliv pri njih imeli politični momenti. Srbi pa gledajo na občinske volitve bolj s političnega kakor z gospodarskega vidika. Za nje so občinske volitve nekaka generalna »kušnja« za skupščinske volitve. Če gledajo Srbi na občinske volitve s političnih vidikov, je to pač njihova zadeva. Seveda pa je logična posledica takega gledanja, da so potem

občinske volitve tajne. Stvarno bi morale biti tajne tudi občinske volitve v banovini Hrvatski. Bile so samo tehnične ovire, ki so preprečile uvedbo tajnega glasovanja pri občinskih volitvah tudi za banovino Hrvatsko.

Sicer pa javno glasovanje v banovini Hrvatski daleč ne pomenja tega, kar v ostalih delih države. V Hrvatski bodo nastopile pri občinskih volitvah samo HSS, SDS in JRZ, to so stranke, ki so zastopane v vladi in ki bodo že v svojem interesu poskrbele za čim večjo svobodo pri občinskih volitvah! Gotovo pa je že sedaj, da bo potrebno uvesti tajno glasovanje pri občinskih volitvah — ob prvi ugodni priložnosti. Če bodo tokrat v banovini Hrvatski občinske volitve javne, s tem še ni dan razlog, da morajo biti javne tudi v ostalih delih države, to tem manj, ker bodo lahko medtem brez posebnih težav odstranjene tehnične ovire, ki so prisilile bansko oblast, da je zadržala javno glasovanje pri volitvah v hrvatske občine. S tem, da postajajo občinske volitve merjenje političnih sil med strankami v vladi in opozicijo se imperativno postavlja vprašanje potrebe uvedbe tajnega glasovanja.»

Nova odkritja o masonih

»Kresue, glasilo fantovskih odsekov, se je glasilo novoznanec framasonskih skrivnosti g. dr. Franc Knific. Po njegovem zadržanju je framasonstvo danes popolnoma prežeto židovstvom in sovraštva do vsega, kar je krščanskega. Zato se bori proti Bogu, proti krščanski civilizaciji, pospešuje versko mlácnost s tiskom, kinom, gledališčem in radijem. Masoni hočejo tudi šole brez verskega pouka. Socializem, posebej pa še komunistem, sta »oročje v njihovih rokah. Zato vidimo pri vsaki komunistični revoluciji, da je prvi udarec povsod namenjen cerkvi in duhovščini. Krščansko moralo hočejo za vsako ceno vreči ob tla. Na vse načine hočejo pokvariti z zmotni nauki mladino v šolah. Svoje zmotne nauke celo raztresajo po učnih knjigah za mladino. Veliko jim je tudi na tem, da skvarijo ženske. Zato razglašajo svobodno ljubezen in civilni zakon. Med najbolj važnimi nameni, ki ga hočejo masoni doseči, je revolucija. Zato so protidržavni, ker hočejo porušiti obstoječi družabni red. Komunistična internacionala jim je pri njihovem delu kot našaš dobrodošla. Kako prav je imel naš narodni voditelj dr. Korošč, ki je pokazal na to pekočo rano v naši državi.«

Karolova obrambna črta

Vse države grade danes ob svojih mejah večje ali manjše utrjene pasove, ki nosijo razna imena. Znanе so Magintova, Siegfriedova in Mannerheimova linija. O ustrojstvu in tehnični opremitvi teh utrdbenih črt so bile napisane že cele biblioteke strokovne literature. Nedavno se je pojavila v časopisih označba še za novo linijo: Karolova linija vzdolž rumunskih meja. Karolova linija je prirejena nalašč za prilike ob rumunski meji in za obrambna sredstva, s katerimi razpolaga Rumunija.

Karolovo linijo so gradili dve leti, glavni del utrdb pa so izvršili šele od izbruha nove evropske vojne. Gradilo jo je okoli 100.000 mož noč in dan. V glavnem je sestavljena Karolova linija iz dveh vrst utrdb. V prvi vrsti so železobetonske utrdbe, v drugi vrsti pa spretno za rumunske terenske prilike posebej izdelani sistem kanalov vzdolž posameznih sektorjev rumunske državne meje. Zanimivo je, da se nahaja velik del Karolove linije točno na istem prostoru, kjer se je vlek pred 2000 leti Trajanov zid, ki je zapiral takratno Dacijo pred vpadi barbarov. Utrdbeni pas je po mnenju strokovnjakov zelo dobro maskiran. V velikih »ključnih utrdbah« je prostora za več tisoč vojakov in več sto vagonov vojnega materiala. Te utrdbe so oborožene s topovi vseh kalibrov in so med seboj zvezane pod zemljo.

Kanali so izkopani predvsem kot obramba pred napadi oklopnih divizij. Široki so od 8 do 16 m in globoki od 2 do 17 m.

Zvezani so med seboj s skrbno izdelanim sistemom zatvornic, ki omogočajo, da se v par urah napolnijo do roba z vodo. Predvideno je tudi, da bodo lahko v slučaju potrebe spustili v kanale na tisoče in tisoče ton vkladščene nafte, ki jo bodo zažgali v slučaju napada motoriziranih divizij. Na ta način naj bi se postavil pred napadalca do 16 m širok ognjeni obrambni zid.

Angleško oboroževanje v zraku

Ob priliki nedavne reorganizacije letalskega sosveta v angleškem letalskem ministrstvu so priobčevali vsi angleški tisti članki o angleškem letalstvu. »Times« ob tej priliki ugotovile, da proizvodnja letal v angleških tvornicah vsak dan rase. Prvo-

JNS in občinske volitve na Hrvatskem

V četrtek je bil v Splitu, kakor smo že včeraj poročali, zbor delegatov Jugoslovenske nacionalne stranke za splitsko okrožje. Udeležba je bila nad pričakovanje velika in zastopani so bili ne le vsi srezi, temveč tudi skoro vse občine splitskega področja. Sejo je vodil predsednik JNS za banovino Hrvatsko dr. Andjelković, govorili pa so gg. Jovan Banjanin, dr. Albert Kramer in dr. Ljudevit Auer.

V petek je bila konferenca stranknih delegatov iz severne Dalmacije v Šibeniku. Tudi ta je odlično uspela. Jutri v nedeljo pa bo konferenca za južno Dalmacijo v Dubrovniku.

Po konferenci v Splitu je bila v četrtek popoldne seja banovinskega odbora JNS za banovino Hrvatsko. Razpravljali so o političnem položaju in o delu stranke ter med drugim sklenili, da be v najkrajšem času sklicana konferenca stranke v Zagrebu.

Posebej je banovinski odbor razpravljaval o razpisu občinskih volitev v Hrvatskem. Po temeljiti razpravi je bila soglasno sklenjena resolucija, ki pravi:

tirni računi so bili že davno doseženi in prekoračeni. Še vedno se ustanovljajo tudi nove letalske tvornice.

Enake informacije objavljajo tudi drugi angleški listi, ki prav tako napovedujejo, da se bo proizvodnja domačih letal v Angliji v kratkem času še znatno povečala.

Črnogledi Američani

New York, 3. maja, j. (Havas). Ameriška družba za pomorsko zavarovanje objavlja, da je zvišala zavarovalne premije za vse morebitne škode, povzročene zaradi nevarnosti v višini od 50 do 100% za vse pomorske tovore, namenjene v luke Sredozemskega morja ali prihajajoče iz njih.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

SPORT

Zadnja preizkušnja bodočih ligašev

Jutri bomo vedeli za vseh 7 moštev, ki bodo jeseni poleg SK Ljubljane igrala v slovenski ligi

Jutri torej bomo izvedeli za imena vseh onih 7 nogometnih moštev, ki so se v treh raznih skupinah borila za prvenstvo in jim je po ustanovitvi SNZ odlojeno mesto v bodoči slovenski ligi — poleg dosedanjega državnega ligaša SK Ljubljane. Zadnji prvenstveni termin obsega 6 prvostopenjskih tekem, in sicer štiri v ljubljanski skupini ter po eno v mariborski in celjski, pri čemer je treba omeniti, da je bila za jutri določena tekma med Muro in Rapidom preložena na poznejši čas, ker je stadion SK Mure v Murski Soboti ta dan zaseden.

V ljubljanski skupini bo še enkrat nastopilo vseh 8 kandidatov, med katerimi zavzemajo dozdalej prva tri mesta Kranj, Mars in Bratstvo. Pari se bodo po naključju sestali tako, da jutrišnji dan glede tega vrstnega reda ne bo mogel prinesiti nobenih sprememb, saj je četrtoplasirani Hermes kar za tri točke za to vodilno skupino in se nikakor ne more prerinuti v ospredje.

V Ljubljani bosta dve prireditvi, in sicer

Reka—Bratstvo

Še vse tekme med tema kluboma na Jelenicah in tudi v Ljubljani so bile vedno na odlični spornosti višini. Reka letos kaj čudno vohi! Proti dobremu nasprotniku dobi ali zelo tesno izgubi, proti slabšemju odgovore na vsej črti. Jutri je zadnja prilika da pokažejo fantje, da so če že ne kandidati za prvaka, pa vsegga upoštevavanja vredna zapreka na poti za dosego tega častnega naslova.

Tekma bo ob 16.30 na igrišču Jadrana.

Hermes—Jadran

Zreb je nanesel, da se bosta kot zadnja nasprotnika v teh izbirnih tekmah za vstop v ligo srečala oba nasprotnika dosejanega načina prvenstvenega tekmovalja, in sicer Hermes in Jadran. To srečanje, ki je v dobrih starih časih veljalo za »druge derby« med ljubljanskimi moštvi, je bilo zmerom eno najzanimivejših, ker sta se takrat vselej sestali dve moštvi iz raznih »starike« predstavnikov dobrega nogometa, ki je bil dolga leta zelo uspešen in iz katerega so izšli marsikateri najboljšji nogometaši. Vsekakor bo to srečanje eno najbolj zanimivih ob zaključku prvega dela prvenstvenega tekmovalja in zato opozarjamo nanj prav posebno pristaise obeh klubov.

Tekma bo ob 9.30 na igrišču v Kozeljci, in sicer ob vsakem vremenu.

Svoboda—Disk

V nedeljo bo zadnje kolo prvenstvenega tekmovalja in je naključje hotelo, da je najvažnejša tekma tega razreda ostala ravno za zaključek. Kajti premaganec iz te tekme se bo moral zadovoljiti z zadnjim mestom in s tem dati slovo tudi I. razredu. Disk je brez dvoma močno moštvo, kar so občutila že marsikatera moštva. Svoboda bo imela v gosteh fizično močno in poštvtvovalno moštvo, proti kateremu ne bo zadostovala samo tehnična stran moštva ampak tudi korajža in volja. Če bo Svoboda imela v nedeljo vse te vrline, potem uspeh ne more izostati. Tekma bo na igrišču Ljubljane s pričetkom ob 10.15, s predtekom ob 9., v kateri nastopijo tudi v prvenstveni borbi juniorji Svobode in Jadrana.

Kranj—Mars

Jutri bo v Kranju zadnja tekma podsaveznega prvenstva, in sicer med prvo — ter drugoplasiranim — Kranjem in Marsom. Ta tekma bo dokončno odločila prvaka ljubljanske skupine. Vse nade za ta naslov ima letos Kranj in je težko verjetno, da bi Mars zmagal z razliko 9 golov ter se tako plasiral na prvo mesto. Kranj si je z nedeljno zmago nad Bratstvom, tako učvrstil položaj na vrhu tabele, da mu razen Marsa ne more nihče več ogražati prvega mesta.

Letošnji uspehi, ki jih je Kranj dosegel

Z ozirom na dejstvo, da se vršijo te volitve z javnim glasovanjem, da ni vpoštevan princip proporcija, da se občinski predsedniki volijo lahko tudi izvet, izvoljenih odbornikov, da je občinska avtonomija izigrana s tem, da je občina odvrzeta oblast nad občinskimi uradniki, da se predvideva in deloma že izvaja pregrupiranje občin po strankarskih računih, ne da bi bile prizadete občine vprašane da totalitarni režim izključuje možnost nastopa opozicije, da javno glasovanje ob asistenci Hrvatske seljačke zaščiti, že v naprej onemogoča vsako misel na svobodno opredeljevanje volilcev, je banovinski odbor sklenil, da Jugoslovenska nacionalna stranka pri teh občinskih volitvah ne bo sodelovala. Vendar prepučša JNS svojim prijateljem, da v poudčnih slučajih in v poudčnih občinah po lokalnih razmerah in potrebah lahko z ostalimi lokalnim opozicijskimi skupinami sestavljajo kandidatne liste, ki pa ne smejo v nobenem slučaju imeti strankinega značaj, pri čemer morajo biti izključene skupine, ki imajo drugačne poglede na splošni državni in socialni red

Važna tekma v Celju

Za vrstni red v tabelah najbolj odločilna bo gotovo edina tekma v celjski skupini, in sicer med Olimpom in Celjem na olimpijskem igrišču v Celju. Olimp ima v tej bitki dve prednosti, in sicer predvsem eno točko naskoka pred svojim nasprotnikom in pa ugodnost lastnega igrišča. Če bo zmagal, mu seveda ostane sedanje drugo mesto in pravica do igranja v slovenski ligi, če pa bo zmagnalo moštvo Celja, bo to vlogo prevzelo ono, medtem ko bo pri morebitnem remisui odločala razlika golov, glede katere so za enkrat Olimpovci na boljšem. Možnosti je torej mnogo in potek te tekme bo vreden vsaki podrobnosti.

KDO BO PRVAK V ZASAVJU?

Litija, 3. maja

V naši dolini vlada precejšnje zanimanje za izide pomladanskega nogometnega tekmovalja. Doslej je na čelu SK Litija, ki se je pri vseh dosedanjih spopadih dobro odrezala. Proti SK Trbovlje 20:0, proti SK Retju 3:1 in proti Draskovi iz Trbovelj 5:0. To so bili njeni rezultati. Zaključna igra v pomladanskem terminu bo jutri, ko pride v goste SK Svoboda iz Zagorja. Igra obeta biti zanimiva, ker so Zagorjani znani med najboljšimi nogometaši v vsem Zasavju. Za to tekmo, ki bo odločilna za zmagovalno tabelo, se zanimamo vsi. Ta tekma bo v nedeljo na tukajšnjem igrišču.

Preteklo nedeljo pa smo imeli v gosteh simpatično enajsterico iz Kamnika. V Kamničanih smo spoznali fair moštvo, ki se nam je takoj priljubilo. Prav to bo vzrok, da bodo imeli naši nogometaši s seboj precej navijačev ob posetu Kamnika, ko bodo šli vrniti gostovanje. Prijateljska tekma proti SK Kamniku se je zaključila v prvem polčasu neodločno (2:2). Končni rezultat pa je bil 4:3 za Litijo. Pri gostih je bil najboljši mož vratar, ki je imel obilo dela in je ubranil, kar se je dalo.

Pa binokli budo organizirali naši nogometaši za sporno publiko na domačem igrišču brzi turnir, kjer bo sodelovalo več zunanjih moštev.

V II. RAZREDU...

Grafika—Korotan. Jutri ob pol 17. bo na igrišču Korotana važna tekma med gornjima kluboma. Korotan mora zmagati, če hoče vstopiti v I. razred. Grafika je pa po dobljenih zmagah najboljšji drugorazredni ljubljanski klub. Zato bo tekma gotovo napeta in zanimiva. V predtekmi nastopita juniorski moštvi obeh gornjih klubov.

Ostali dve drugorazredni tekmii v Ljubljani bosta: Moste—Mladika in Slavija—Adrija.

Varaždinci v Ljubljani

Ligaška in prijateljska tekma na igrišču Ljubljane

Tekmovanje v hrvatsko-slovenski ligi je prav za prav že zaključeno, toda odigrati se morajo še tri neodigrane tekme, med

katere spada tudi naša prekinitvena tekma s Slavijo iz Varaždina. Borba gre zdaj samo še za poslednja mesta. Po pokrajnjah zadnjeplasirani klub pada v pokrajnjak-zmožno tekmovalje, pa je baš zaradi tega izid ljubljanskega srečanja za Varaždincin izrednega pomena. V primeru, če Slavija zmaga, se reši te tekme zadnjega mesta in si tako omogoči sodelovanje v ligi. Varaždinci so se za to srečanje temeljito pripravili, kar nam naj bode dokaz nedeljna zmaga nad Concordijo sredi Zagreba. Zmaga jim je neobhodno potrebna in zato tudi hočejo zmagati. Vsi poudinci se bodo borili do skrajne sile, vsi se predobro zavajo, kako velikega pomena je zanje izid te tekme. Zmagati hočejo, da celo v sredi Ljubljane.

Po odigranju podaljšku prekinitvene tekme za točke bo še prijateljska tekma, tako, da bodo vsi prišli na svoj račun. V predtekmi nastopijo juniorji Ljubljane in Slavije, tudi v borbi za točke. Pričetek tekme ob 14.30 ur. 16.

Tudi hrvatska mladina ni mogla zmagati

Na praznik 2. t. m., ko je reprezentanca HNS igrala proti Mađžarski v Budimpešti, kjer se je — kakor znano — po veliki smoli morala zadovoljiti s častnim in najtesnejšim porazom 0:1, je mladinska reprezentanca HNS igrala v Pečuhu reprezentančno tekmo z izbranimi juniorji Mađžarske. Ta tekma se je končala s zmago Mađžarov v razmerju 4:2 (3:1). Mađžarski mladi nogometaši so dali tehnično lepo in boljše igro, medtem ko so Hrvati zaigrali predvsem z veliko voljo in poštvtvovalnostjo, kar pa ni zadostovalo za dosego zmag. V vodstvo so prišli Mađžari, ki so potem še povisali na 2:0, nakar je Hrvatom uspelo zabiti častni gol, ki pa so ga kmalu nadoknaili tudi Mađžari, tako da se je prvi polčas končal 3:1 za domače. Po odmoru je z vsake strani padel še po en gol in tako je prišlo do 4:2, kar je tudi po poteku igre dovolj realen izid.

Spored se bo nadaljeval že to nedeljo, ko bosta igrala med ostalimi tudi BSK in Gradjanski.

Po odigranju nepopolnega prvega kola v ožjih tekmah za državno prvenstvo, ki so se začele na praznik v Zagrebu in Splitu, je stanje tabele naslednje:

Jugoslavija	1	1	0	0	5:3	2
BSK	1	0	1	0	1:1	1
Hajduk	1	0	1	0	1:1	1
Hašk	1	0	0	1	3:5	0
Gradjanski	0	0	0	0	0:0	0
Slavija	0	0	0	0	0:0	0

Sporod se bo nadaljeval že to nedeljo, ko bosta igrala med ostalimi tudi BSK in Gradjanski.

Beograjska »Politika« objavila poziv dr. V. Jovanovića iz Beograda, ki sklicuje za 12. maja t. l. redni občni zbor Atletske zveze kraljevine Jugoslavije kot nadaljevanje onega občnega zbora, ki je bil dne 7. aprila v Zagrebu prekinjen po posredovanju zastopnika oblasti z motivacijo, da ga je razpustil, ker med zboračevci ni prišlo do sporazuma. To bo torej po znanem sestanku delegatov izvršnega odbora ASKJ v Ljubljani drugi polkus, da se končno napravi red v naši atletski organizaciji.

Zdaj bi bil res že čas, da bi tudi Zagreb pokazal dobro voljo in na tem občnem zboru skupno z Ljubljano in Beogradom pomagal spraviti s sveta vsa škodljiva trenja v tej sportni organizaciji.

V Milanu bo jutri velika mednarodna nogometna tekma, in sicer med Italijo in Nemčijo v znamenju revanše za hudi poraz (2:5), ki so ga lani doživeli Italijani na berlinskih tleh. Tekmo bo sodil mađžarski sodnik Ivančić.

Sportno čtivo

»Avto in sport«. Skupna številka za april in maj (4. in 5.) objavlja mnogo aktualnega gradiva za avtomobiliste in motocikliste. Citatelje bodo najbolj zanimali članki o naši motorizaciji, o bencinu, o akumulatorski bateriji, o pripravah za ustanovitev Slovenskega avtomobilskega kluba in še o mnogočem iz poglavja motoriziranega življenja na cesti. Številka je lepo ilustrišana in dostojno izpolnjuje vrzel v naši avtomobilski sportni literaturi. Posamezne številke so po dni 6.—

»Ilustrovane sportske novosti« št. 18 so izšle. Vsebina: Zadnja kola nacionalnih lig z neobičajnimi razlikami. — Podrobnosti o hrvatski zmagi v Bernu. — Svetovni rekordi plavalcev po službenih lestvicah FINE. — Beograjski ligaši pred finalom. — Pallada — redivivus? — Slovenski smučarji brez snega. (Poročilo o sestanku med Gorjenici in Ljubljanci v Ljubljani) itd. Vmes je še polno pestrega drobiža iz raznih sportnih panog. Posamezne številke so po 1.— din.

Moto dirke v Zagrebu odpovedane. Za nedeljo napovedane motociklistične dirke na dirkališču Miramare v Zagrebu, ki jih je nameraval izvesti I. Hrvatski motociklov, so zaradi tehničnih zaprek odgođene na poznejši čas.

SK Ljubljana. Jutri igra ligaško moštvo tekmo z varaždinsko Slavijo. Juniorji igrajo prvenstveno tekmo s Slavijo iz Ljubljane. Pričetek ob 14.30. ligaško ob 16. Postava in ostalo v omarici pri »Sport-Kmetu«.

SK Mars. Vsi igralci I. moštva naj bodo jutri zaradi prvenstvene tekme v Kranju ob 11.15 na glav. kolodvoru. Postava moštva je razvidna z oglasne deske. Juniorji naj bodo jutri ob 10. na igrišču Hiri-je z vsjo opremo. Točno in vsi!

SK Reka. V nedeljo igra I. moštvo z Bratstvom. Igralci naj bodo ob 16. v naši garderobi. Postava moštva je razvidna istotam. Tajnik.

SK Jadran. Drevi ob 20. sestanek vseh igralcev in klubovne lokalno. Zaradi jutrišnjih tekem prosimo točnosti. Igralci, ki so določeni za tekmo proti Hermesu, morajo biti najkasneje ob 9. v garderobi.

Hermezanom — motoristom! Jutri priredi Moto-Hermes izlet svojega članstva k tovariški sekciji v Trebnju, odkoder gremo na Gorjance, popoldne bo pa zabava na vrtu načelnika trebanjske sekcije g. Tomšiča. Zbirališče članstva je ob pol 8. pred Nebočinikom. Udeležite se izleta v čim večjem številu! Moto-Hermes.

MK Hiri-ja. 28. redni občni zbor bo v soboto 18. t. m., ob 20. pri Slamiču. Udeležba za vse članstvo obvezna!

Občnega zbora Zveze slovenskih motociklov najavljenega za 4. t. m., ne bo. — Stare Miloš s. r.

Prisebnost in pogum obuladata usako nevarnost

Naznanilo!

Slaščičarna Petriček

v ljudno naznanja, da je

OTVORILA SVOJO PODRUŽNICO na Tyrševi cesti — poleg „Putnika“

in prosi cenjeno občinstvo za blagohotno naklonjenost.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Dtn 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Dtn 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dtn 12.— Dopisi in ženitve se zaračunajo po Dtn 2.— za vsako besedo, Dtn 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Dtn 5.— za šifro ali dajanje naslovov Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dtn 20.— Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Dtn 1.— za besedo, Dtn 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Dtn 5.— za šifro ali dajanje naslovov Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dtn 17.—

Kam pa, kam?

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Pri Putriču danes in jutri zabava s plesom do 1. ure. Vsi vabljeni. 11980-18

Ne pozabite danes obiskati gostilno pri Panju Vegova ul. 10 v kateri boste postreženi z izbornim dojenjskim cvičkom finim šta jerskim vinom vsak dan svežim pivom, žganjem likerjem itd. vedno in ob vsakem času razna toplina in mrzla jedila, danes in vsak večer igra rje na kaviar, petje, zabavni gostom na razpoložljivo balnišče itd. Zaprte se danes in obhajate vedno in ob vsaki priliki samo v Vegovo ul. k Panju. Se topla priporočam in vam vnučim vabim — Tone Huč. 11964-18

Brivski pomočnik dober delavec, dobi takoj stalno službo. — Franjo Zabej, Ljubljana, Krakovski nasip 26. 11931-1

Frizerko dobro izveščano moč., sprejme takoj salon Mauser Okrožni urad, Ljubljana. 11934-1

Mlajšo postrežnico za dopoldanske ure sprejem takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11937-1

Krojaškega pomočnika sposobnega za krojenje ter za velike komade, sprejem. Verdonik, Maribor, Tyrševa 12. 11998-1

Soferje s prakso za tovorne avtomobile sprejme takoj F. Jereb, Maribor, Aleksandrova 6. 12000-1

Službo dobi Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Mesarski pomočnik sekač (pri čoku) in prekačevalac dobita takoj mesto. Ivan Javornik, mesar, Ljubljana, Domobranska 7. 11789-1

Strojni ključavničarji orodjarji, ključavničarji za strojnico, za reskalne stroje, elektromonterji, mehaniki dobio takoj zaposlitev v večjem industrijskem obratu. Le samostojne moči pridajo v poštev z daljšo prakso. V ponudbi je navesti dosežane službe. Potrebno prakso plačamo 10 dni primerno in povprečno stroške železnice. Ponudbe nazložitvi na ogl. odd. Jutra pod »Ključavničarje«. 11921-1

Kopališkega mojstra iče Uprava kopališča Ilirije v Ljubljani. Prednost imajo absolventi plavalnih tečajev in bivši mornarji. Ponudbe z navedbo usposobljenosti na poštni predal 175. 11951-1

Večje industrijsko podjetje sprejme uradnico začetrnico Predpogoj dobra moč. Ponudbe z navedbo šolskih kvalifikacij poslati pod šifro »Začetnice na ogl. odd. Jutra«. 11884-1

Pražilca za ječmen ičem za takojšen nastop. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Pražilce«. 11847-1

Slaščičarskega pomočnika dobro moč, sprejme takoj Slaščičarna, Tyrševa 27. 11902-1

Pokov. pomočnika in vajenca sprejme parni pekarna. Nastop takoj. Po dogovoru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 10898-1

Več krojaških pomočnikov dobre moči sprejem takoj. Mesto stalno. — Salon »Modas, Trbovlje I. 11915-1

Brivskega pomočnika za izpomaganje sprejme Krol Rudolf, Tyrševa 15, Ljubljana. 11904-1

Sedlarski in tapetni delovodja dobi mesto za vodstvo sedlarske in tapetniške obrti. Ostalo po dogovoru. Ponudbe na Koroški Hinko, Ptuj. 11899-1

Lesni uradnik mlajši, agilni, dobi mesto pri zagrebški ekspozitni tvrdki za nakup mehkega lesa v Sloveniji. V poštev pridejo samo v omenjenem kraju dobro uvedeni strokovnjaki, seriozni, z dobriimi priporočili. Ponudbe na Propaganda d. d. Zagreb, poštni pret. 472 pod »4077«. 1895-1

Pouk

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Uspešen pouk francosčine in nemščine, od osnovnih pojmov do obvladavanja se nudi. Groharjeva c. 2/1, vhod Tržaška cest: 11, vrata št. 5. 11931-4

Cepljeno trave prvotredno, dinar komad, dvojake korenake nudi. ZIHER Franjo, Zamulani, Sv. Marieta Muškanici. — Zahtevate seznam sort. 10730-6

Zeiss Ikon Tenax I popolnoma nov s torbico in pritiskalnimi prodami za polovično ceno. — Vprašanja pod »Večji formati na ogl. odd. Jutra«. 11973-6

Zastore, pregrinjala tekače, svilene odeje, posteljino perilo nudi najceneje specialni oddelek tvrdke Goričar — Sv. Petra cesta. 11206-6

Zapravljičevček prek. voz z diro in dvigalom za metrsko trugo ugodno prodaja gostilna, Vegova ul. št. 10. 11963-6

6.000 kom. stare zidne opeke prodam. Ogleda se Metelkova ul. 4, telefon 48-30. 12017-6

Kupim Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Wertheim blagajno novo, kupim za pisarno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Wertheim«. 11942-7

Kolesa Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Damska kolesa novo in rabljeno ter šifri valni stroj, zelo poceni prodam. Zorc, Marencičeva ul. 3. Moste. 11870-11

Kolo luksuzno, popolnoma novo prodajam za 850 din. Cizerl, Kotnikova 21/II. 12013-11

Kapital

Hranilne knjižice vredno-tue papirje na ugodnejši prodaji. — Panjina Kom. Zavodu, Maribor, Aleksandrova 46. 134-16

Gostilno v letoviškem kraju, s tuskimi sobami in posestvom za več glav šivine oddam v najem. Naslov s potrebnimi podatki na ogl. odd. Jutra pod šifro »Gostilna v letoviščar. kraju«. 11920-17

Lokali Pisarniške prostore primerne, 2 večja ali 3 srednje velike prostore, po možnosti v bližini »Ajdovščine« iče industrijsko podjetje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ajdovščina«. 11885-19

Prodajalnica skladišče, delavnica, se oddam 1. julija v Mariboru, Slovenska ulica 16. 11832-19

Trgovski lokal oddamo takoj v novi hiši. Fugnerjeva ulica. Informacija Slograd, Vrtača 9. 11974-19

Stanovanja Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Solnčno stanovanje eno ali dvosobno iče za takoj državna uradnika za 3 odrasle osebe. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Točna plačnica 35«. 11937-21a

Stanovanje Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Trisobno stanovanje s pritliklino oddam za maj. Ogled in informacije v Sloški ulici 7/1, levo, od 12.—15. ure. (V torek stanovanje ni bilo oddano.) 12010-21

Enosob. stanovanje oddam 1. junija 270 din. Parket, vodovod. Prednost družina brez otrok Moste, Ciglarjeva 29. 11941-21

Stanovanje iz 1 sobe, kuhinje, pred-sobe in pritliklin v centru oddam 1. junija. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11950-21

Dvosob. stanovanje

kopalnica, kabinet s stopnišča, oddam 1. junija. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11990-21

Dvosob. stanovanje oddam za junij. Naslov v vseh posl. Jutra. 11968-21

Trisobno stanovanje oddamo v Gosposki ulici Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12016-21

Sobo odda Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Opremljeno sobo s posebnim vvhodom v bližini banovine oddam solidnemu gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11842-23

Lepo čisto sobo na ulico, za dve osebi s hrano in vso oskrbo oddam. Sv. Jakoba trg 5. 11896-23

Lepo solnčno sobo novo opremljeno, s posebnim vvhodom in souporabo kopalnice oddam eni ali dvema osebam takoj. Roza Komar, Velika čolnarska štev. 7. 12014-23

Sobe išče Beseda 50 par, davek 3 din, ter 3 din za šifro ali dajanje naslova. — Najmanjši znesek dni 15.

Opremljeno sobo ičem v centru mesta s kopalnico in zasebnim vvhodom. Po možnosti otomana ali kauč. Za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Državni uradnik«. 11867-23a

Opremljeno s'vo iče takoj zaskonski par za 3 tedne. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Center 61«. 11972-23a

Posest Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Vsled selitve prodam hišo z 14.000 kv. m sveta. Poizvedbe na naslov: Svino 14, občina, Rifenberg pri Gorici. 11788-20

V Čatežu pod Zaplalom ugodno naprodaj letna hiša s kletjo in vinogradom. Posojila daje Omladin Michael, Višnja gora. 11772-20

Kupim vilo dve do tristanovansko, s trisobnimi stanovanji, najraje na Mirju, Prulah ali v bližini centra. Posredovalci izključeni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Proti gotovini«. 11845-20

Posestva v Bosni vodne sile in hiše nudi realitetna pisarna geometer Tripalo i drug, Banja Luka. 11854-20

Stavbno parcelo prodam, cca 700 kv. m poleg Marjanišča - Ljubljana, Ponudbe na podružnico Jutra v Novem mestu pod »Parcela 700«. 11916-20

Tristanovansko vilo prodam pri Stadionu ob Tyrševi cesti za din 345.000 Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11947-20

Opremljena hiša v Kranjski gori velika — 1926 zidana — z gostom, elektriko in vo dovodom prodam Ponudbe na podr. Jutra Celje pod »Ugodni plačilni pogoji«. 11412-20

Prodajam hišo s štirimi stanovanji 15 minut od glavnega kolodvora. Cena ugodna. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12013-20

Hišo

z gospodarskim poslopiem in srednje velikim posestvom ali brez njega na Dolenskem, v občini Mirna peč, ugodno prodam. Tozadavna poasnila v gostilni Huč, Ljubljana, Vegova 10. 11962-20

Hišo z zemljiščem 800 kv. m prodam. Cena din 16.000. — Vprašati: Bizjak, Zgornje Radsonice Hostjeva ulica 73, pri Mariboru. 11999-20

V ponedeljek dne 29. aprila popoldne se je zgubila iz avtomobila na državni cesti v bližini Trojan matična denarnica, v kateri je bilo poleg nekaj drobja več dragocnih spominov (medaloni), ki ne predstavljajo za najditelja nikakršne vrednosti. Prosi se, da odda pošten najditelj navedeno proti dobri nagradi pri gozdarskem uradu v Slov. Bistrici. 11919-28

Zlata zapetnica (M. B) je bila izgubljena v četrtki od Keršiča do Sokolskega doma v Sp. Šiški Najditelj naj jo odda na policijski v Sp. Šiški proti nagradi. 11986-28

Dražbe Dražba mehkega lesa iz sušic in podrtic prodaja Šumska uprava razlaščenih gozdov na javni dražbi v Kočevju, ki se bo vršila dne 11. maja 1940 ob 11. uri dopoldan pri podpisani upravi v Kočevju — cca 1.100 plm mehke deblavine — iz sušic in podrtic v revirih: Kočevje, Grčarice B, Ravne, Grčarice A, Travniki in Podstenice. Poasnila pogojil in iskavine so na razpolago pri Šumski upravi v Kočevju. 11948-32

SPORTNI JOPIČI POLETNE HLAČE, NEPREMOČLJIVI PLAŠČI, TRENCH ZA DAME IN GOSPODE VELIKA IZBIRA — NIZKE CENE Magazzini del Corso TRIESTE, Corso Vitt. Em. III. No. 1 (Galleria Portici dei mercanti)

Manufakturist ki je obenem dober IZLOZBENI ARANŽER se SPREJME. Ponudbe na podružnico »Jutra« — Maribor, pod »Aranžera«.

KLIŠEJE ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

TRAJNA VODNA BARVANJE NEGOVANJE LAS prvovrstno PRIZNANI SALON J. KOS — Mestni trg 3 telefon 47-68.

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, da nas je naša navdve draga mamica, omica, sestra in teta, gospa

Unverdorben Antonija roj. FIŠER hišna posestnica dne 30. aprila za vedno zapustila.

Pogreb drage pokojnice se je vršil dne 2. maja. Ob tej priliki se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ter jo obsuli s cvetjem. Posebna hvala oč. duhovščini, gg. zdravnikom dr. Lavriču in dr. Mundi, dalje gasilski četi in Zdraviliškemu pevskemu zboru za ganljivo žalostinko in vsem, ki so drago pokojnico spremlili na njeni zadnji poti.

Rogaška Slatina, dne 3. maja 1940.

ŽALUJOČI OSTALI

Stroji

Stružnico in skobelni stroj »Shepinge, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe z opisom na ogl. odd. Jutra pod šifro »Shepinge«. 11922-29

Dopisi Vsaka beseda 2 din; davek 3 din. Za dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 20 din.

»Brega« Pismo precl. Sporazumen. Prosim gotovo. 11928-24

Razno Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

AE res še nimate srečke drž. razredne loterije? Sporočite čimprej svoj cenj. naslov na navadni dopisnici hiši sreče — bančni poslovalnici

Bezjak Maribor GOSPOSKA UL. 25 MODROCE patentne posteljne mreže nudi solidno in po nizki ceni

R. RADOVAN tapetnik Mestni trg 13.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

ZA VSAKO PRILIKO najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri Preskerju, Sv. PETRA C. 14

Kliseje ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

TRAJNA VODNA BARVANJE NEGOVANJE LAS prvovrstno PRIZNANI SALON J. KOS — Mestni trg 3 telefon 47-68.

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, da nas je naša navdve draga mamica, omica, sestra in teta, gospa

Unverdorben Antonija roj. FIŠER hišna posestnica dne 30. aprila za vedno zapustila.

Pogreb drage pokojnice se je vršil dne 2. maja. Ob tej priliki se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ter jo obsuli s cvetjem. Posebna hvala oč. duhovščini, gg. zdravnikom dr. Lavriču in dr. Mundi, dalje gasilski četi in Zdraviliškemu pevskemu zboru za ganljivo žalostinko in vsem, ki so drago pokojnico spremlili na njeni zadnji poti.

Rogaška Slatina, dne 3. maja 1940.

ŽALUJOČI OSTALI

Stroji

Stružnico in skobelni stroj »Shepinge, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe z opisom na ogl. odd. Jutra pod šifro »Shepinge«. 11922-29

Dopisi Vsaka beseda 2 din; davek 3 din. Za dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 20 din.

»Brega« Pismo precl. Sporazumen. Prosim gotovo. 11928-24

Razno Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

AE res še nimate srečke drž. razredne loterije? Sporočite čimprej svoj cenj. naslov na navadni dopisnici hiši sreče — bančni poslovalnici

Bezjak Maribor GOSPOSKA UL. 25 MODROCE patentne posteljne mreže nudi solidno in po nizki ceni

R. RADOVAN tapetnik Mestni trg 13.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

ZA VSAKO PRILIKO najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri Preskerju, Sv. PETRA C. 14

Kliseje ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

TRAJNA VODNA BARVANJE NEGOVANJE LAS prvovrstno PRIZNANI SALON J. KOS — Mestni trg 3 telefon 47-68.

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, da nas je naša navdve draga mamica, omica, sestra in teta, gospa

Unverdorben Antonija roj. FIŠER hišna posestnica dne 30. aprila za vedno zapustila.

Pogreb drage pokojnice se je vršil dne 2. maja. Ob tej priliki se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ter jo obsuli s cvetjem. Posebna hvala oč. duhovščini, gg. zdravnikom dr. Lavriču in dr. Mundi, dalje gasilski četi in Zdraviliškemu pevskemu zboru za ganljivo žalostinko in vsem, ki so drago pokojnico spremlili na njeni zadnji poti.

Rogaška Slatina, dne 3. maja 1940.

ŽALUJOČI OSTALI

Stroji

Stružnico in skobelni stroj »Shepinge, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe z opisom na ogl. odd. Jutra pod šifro »Shepinge«. 11922-29

Dopisi Vsaka beseda 2 din; davek 3 din. Za dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 20 din.

»Brega« Pismo precl. Sporazumen. Prosim gotovo. 11928-24

Razno Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

AE res še nimate srečke drž. razredne loterije? Sporočite čimprej svoj cenj. naslov na navadni dopisnici hiši sreče — bančni poslovalnici

Bezjak Maribor GOSPOSKA UL. 25 MODROCE patentne posteljne mreže nudi solidno in po nizki ceni

R. RADOVAN tapetnik Mestni trg 13.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

ZA VSAKO PRILIKO najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri Preskerju, Sv. PETRA C. 14

Kliseje ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

TRAJNA VODNA BARVANJE NEGOVANJE LAS prvovrstno PRIZNANI SALON J. KOS — Mestni trg 3 telefon 47-68.

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, da nas je naša navdve draga mamica, omica, sestra in teta, gospa

Unverdorben Antonija roj. FIŠER hišna posestnica dne 30. aprila za vedno zapustila.

Pogreb drage pokojnice se je vršil dne 2. maja. Ob tej priliki se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ter jo obsuli s cvetjem. Posebna hvala oč. duhovščini, gg. zdravnikom dr. Lavriču in dr. Mundi, dalje gasilski četi in Zdraviliškemu pevskemu zboru za ganljivo žalostinko in vsem, ki so drago pokojnico spremlili na njeni zadnji poti.

Rogaška Slatina, dne 3. maja 1940.

ŽALUJOČI OSTALI

Stroji

Stružnico in skobelni stroj »Shepinge, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe z opisom na ogl. odd. Jutra pod šifro »Shepinge«. 11922-29

Dopisi Vsaka beseda 2 din; davek 3 din. Za dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 20 din.

»Brega« Pismo precl. Sporazumen. Prosim gotovo. 11928-24

Razno Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

AE res še nimate srečke drž. razredne loterije? Sporočite čimprej svoj cenj. naslov na navadni dopisnici hiši sreče — bančni poslovalnici

Bezjak Maribor GOSPOSKA UL. 25 MODROCE patentne posteljne mreže nudi solidno in po nizki ceni

R. RADOVAN tapetnik Mestni trg 13.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

ZA VSAKO PRILIKO najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri Preskerju, Sv. PETRA C. 14

Kliseje ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

TRAJNA VODNA BARVANJE NEGOVANJE LAS prvovrstno PRIZNANI SALON J. KOS — Mestni trg 3 telefon 47-68.

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, da nas je naša navdve draga mamica, omica, sestra in teta, gospa

Unverdorben Antonija roj. FIŠER hišna posestnica dne 30. aprila za vedno zapustila.

Pogreb drage pokojnice se je vršil dne 2. maja. Ob tej priliki se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ter jo obsuli s cvetjem. Posebna hvala oč. duhovščini, gg. zdravnikom dr. Lavriču in dr. Mundi, dalje gasilski četi in Zdraviliškemu pevskemu zboru za ganljivo žalostinko in vsem, ki so drago pokojnico spremlili na njeni zadnji poti.

R